

GETÈ

FAUSTAS

Johanas Wolfgangas Getė

FAUSTAS

VERTĖ
ALEKSYS CHURGINAS

VALSTYBINĖ GROŽINĖS LITERATŪROS LEIDYKLA
VILNIUS * 1960

Illustracijos
N. SVIMERIO

DEDIKACIJA

Jūs vėl čionai, pažįstami šešėliai,
Kurie seniau viliojote mane.
Ar suturėsiu jus bent valandėlę?
O gal pasivaidenot tik sapne?
Iš praeities miglotos prisikėlę,
Mane ar bepaguosit? Nežinia...
Krūtinėj dega vėl geismai užgese,
Jaunystės burtai audrina man dvasią.

Jūs priminėt ne vieną mielą veidą
Ir svajonės prabėgusių dienų;
Lyg tolimą senos legendos aidą
Aš savo meilę pirmąją menu.
Bet mano skausmo niekas neišsklaido,
Ir, nujautimų slegiamas liūdnu,
Dairaus aplink... Ir veltui ieško akys
Brangių draugų, kurių esu netekęs.

Jie daug dar iš manęs dainų tikėjos
Laimingos mūsų sandoros laikais.
Bet jų būrys meilingas — praretėjęs,
Manęs jie nebesveikins, kaip kadais,
Nebeateis bičiulis įkvėpėjas...

Ir aš nesidžiaugiū minios balsais,
Nes tie, kur mėgo taip manęs klausyti,
Jau mirę — ar pasauly išblaškyti.

Ir į slaptinę dvasių viešpatiją
Plasnoja siela, ilgesio pilna.
Tartum Eolo arfa — vėl atgijo
Vos girdima lyg atdūsis daina;
Kančias ir gėlą ašaros nuvijo,
Rūsti širdis romumo kupina...
Gyvi vaizdai — lyg ūkanų paskendę,
O tai, kas praeity, regiu kaip šiaūdie.

PROLOGAS TEATRE

DIREKTORIUS, POETAS DRAMATURGAS, KOMIKAS

DIREKTORIUS

Jūs man padėdavot mielai,
Seni bičiuliai išbandyti.
Ką judu galit pasakyti?
Kaip klosis mūsų reikalai?
Svarbiausia rūpi man — įtikti miniai,
Juk mes tik ir gyvename iš jos.
Jau žemèn įkalti stulpai egliniai,
Scena baigta. Vietelės nér tuščios.
Ausis pastatę ir akis išplėtę,
Jie sėdi, lyg stebuklų laukdami.
Aš puikiai moku publiką žavėti,
Bet man širdis truputį nerami...
Mat, nors tiem ponam gero skonio stinga,
Jie baisiai apsiskaitę! Šiuo metu
Reik duoti pjesę — naują ir prasmingą,
Kurią žiūrèt nebūtų nuobodu.
Užvis gražiausias daiktas — spūstis!
Smagu, kai nekantraujanti minia
Prie mūsų balagano ima grūstis,
Kovodama pečiais ir krūtine.

O žmonės plūsta, plūsta vis kaip jūra,
Nors dar šviesu, nėra nė ketvirtos...
Lyg bado metais prie kepyklos durų,
Galvotrūkišiais jie veržias prie kasos.
Štai koks galingas tu esi, poete!
Tave kaip draugą aš meldžiu padėti.

POETAS

O, nekalbėk man apie margą minią —
Jinai visus atbukina jausmus
Ir į verpetą sriauto begalinio
Tarytum skiedrą pasigauna mus...
Svajoju aš apie dangaus mėlynę,
Apie tylūs poezijos džiaugsmus,
Apie dausų palaimintą kampilį,
Kur meilė dyvina žydėti gali.

Ak, kaip dažnai neišsakytą mintį,
Kuri vos gimė sielos gelmėje,
Mes skubame pasauliui išpažinti
Ir žudome jos žavesį, deja.
Poetas turi žodį subrandinti,
Nešioti jį daug metų savyje!
Kas auksu žiba, ryt pavirs į nieką,
O tikras menas amžiams pasilieka.

KOMIKAS

Mane iš proto varo šitos kalbos.
Kam sukti galvą, kas po amžių bus?
Š i a n d i e n ą juoko ilgisi žmogus
Ir laukia mūsų, juokdarių, pagalbos.
Mes esame pasaulio šio druska,
Nes mokam taikliai pasakyt kai ką.

Jei dėmesį žiūrovų užkariausi,
Dėl menkniekių jie purkštauti nedrįs.
Gausingas publikos būrys
Pasisekimą lemia tau tikriausią.
Drąsiau! Į darbą protą įkinkyk,
Daugiau karštų jausmų įlieki,
Fantazijos perliukų pabarstyk
Ir su žaismingu sąmoju — į priekį!

DIREKTORIUS

Kas rūpi žmogui? Paganyt akis.
Tad veiksmui, veiksmui valią turit duoti!
Jeigu pavergsit publikos vaizduotę,
Žiopių minia iš karto pasakys,
Kad ją spektaklis sužavėjo,
Ir, aišku, palinkės jums gero vėjo.
Įveikti masę galim tik masė!
Kas duoklę atiduos k i e k v i e n o skoniui,
Tas vietą ras žiūrovų širdyse,
Kurie praleido vakarą maloniai.
Kad pātiekalas māsintų visus,
Į jį pridėkit visko po trupūtį;
Vaidinimas, man regis, turi būti
Lyg šiupinys — ir lengvas, ir skalsus:
Nebeapžiojus kąsnio, salė niurna
Ir dalimis jį deda sau į burną.

POETAS

Kaip galit jūs gėrėtis tuo šlamštu
Ir niekint meną tikrojo kūrėjo?
Rašėvų kliedesiai, kurių klausyt šlykštu,
Pas jus į madą, kaip matyt, įėjo!

DIREKTORIUS

Sio priekaišto nė kiek aš nebijau.
Kas nori darbą padaryt geriau,
Tas jokio triūso imtis nesigėdi.
Kieno suolė tu sėdi, to ir giesmę giedi!
Kam, kokiai publikai, jūs rašote? Vieni
Ateina į spektaklį tuoj po vaišių,
Kiti — be ūpo, rūškani,
Treti — nuo laikraščio melų apkvaišę
(Jie būtent — mūsų priešai mirtini!).
Smalsumas tuščias lyg į maskaradą
Visus tuos mulkius į teatrą veda.
Kiek damų prašmatnių susirenka čionai
Ir rodo savo grožį dovanai!..
Poete, nusileiskit nuo Parnaso,
Pažvelkite į žemę iš arti!
Žiūrovai šandie — gan šalti
Ir nelabai teįaučia mostą drąsų.
Tas bėga po vaidinimo kortuot,
Anas su meiluže per naktį ūžia...
Tad kam gi jums taip baisiai prakaituot?
Neverta mūzų varginti, drauguži!
Jūs imkit kas pakliuvo į rankas
Ir nieko nenumeskite į šalį;
Svarbu kuo nors, kaip nors apgauti salę.
Apstulbint ją... Bet jums yra kažkas.
Gal būt, staiga užėjo įkvėpimas?

POETAS

Eik sau kitur pasieškok vergų!
Garbingą dainiaus vardą pats likimas
Yra man dovanojęs — ir vargu
Ar tau pavyks išniekint jo didybę.

Kas duoda mums tiek nuostabių jėgų
Ir žodžio neapsakomą galybę?
Argi ne ta harmonija slapta,
Kurios dėka širdis poeto
Aplėbia šį pasaulį? Kai iš lėto
Ratelį suka motina gamta
Ir amžių giją verpia begalinę,
Kai šaižūs, veriantys balsai
Gyvų būtybių knibždėlyne
Aplinkui aidi pratisai, —
Kas nuolat švelnina tą muziką jų klaikią?
Kas darniai jungia padrikus garsus
Ir jiems akordo skambesį suteikia?
Kas girdi sielų virpesius visus?
Kas aštrų viesului pakilt įsako?
Palydi saulę ilgesiu tyliu?
Kas puokštėmis pavasario gėlių
Nubarsto mylimosios taką?
Kas puošia lauro žalio šakele
Kiekvieno nemirtingo žygio šlovę?
Kas saugoja Olimpą kaip šventovę?
Poeto visazmogiška galia!

KOMIKAS

Į darbą tad paleiskit galią šitą
Ir elkitės kaip meilės reikaluos.
Jis ir jinai... Pamato vienas kitą...
Sueina, šnekasi... Akimirka tylos...
O paskum viskas plaukia jau savaime:
Jie dūsauja. Kovoja. Džiaugias laime.
Po atšalimo — vėl jausmų audrą...
Žodžiu, romanas gatavas yra.
Šit kokio peno žmonės reikalauja!

Gyvenimą jūs semkit pilna sauja:
Mat, nors jis duotas kiekvienam,
Bet žinomas, deja, ne daugel kam;
Kur jūs tik grybštelėsit, meldžiamasis,
Visur šis tas naudingo rasis!
Pradžioj papūskite miglų,
Paskiau — žiupsnelį plepalų,
Mažiau tiesos, daugiau apgaulės, —
Ir štai tas gėralas, kurį pagirs pasaulis!
Po to gražiausias žiedas mūs jaunimo
Ateis ir jūsų kūrinio klausys
Tarytum kokio švento apreiškimo.
Vienam aptemdys veidą liūdesys,
Kitam svajingai virptelės blakstienos...
Taip jie sėdės apkvaitę — ir kiekvienas
Poeto žodyje girdės
Tai, ką jis jaučia gilumoj širdies.
Senus vilkus sujaudinti sunkoka.
O ko jaunikliui reik? Tik mostų ir spalvų!
Jam viskas kelia gaudulį ar juoką,
Jam viskas nauja, miela ir žavu!

POETAS

O, padaryk, kad grįžtų laikas,
Kai aš tiek naujo dar mačiau,
Kai džiugesio dainas lyg vaikas
Aš dainavau kasdien skardžiau;
Kai žemė jauną grožį savo
Dar gaubė ūkanų šydu,
Kada stebuklą pranašavo
Man pumpurai pirmų žiedų.
Tuomet pasaulio šio gėrybės
Visai nemāsino manęs:

Tuomet aš troškau vien teisybės
Ir audžiau aukso svajonės.
Gražink man jėgą įkvėpimo
Ir neapykantos gilios,
Gražinki meilės man troškimą,
Gražink jaunystę atgalios!

KOMIKAS

Jaunystė reikalinga, mielas drauge,
Tada nebent, kai tu kovon skubi
Arba kada gražuolė smaugia
Tave aistringame glėby;
Kada uždusęs lenktyniauji
Ir pergalėn veržiesi tu,
Kada ūži ir girtuokliauji
Ir šoki keletą naktų.
Bet kas prakalbint moka lyrą?
Kas moka jautriai virpint ją
Ir jos akordais džiaugsmą tyrą
Valdingai žadint širdyje?
Čionai vien žilagalviai laurus skina, —
Ir apie juos mes nešnekam blogai.
Kodėl tiktai senius vaikais vadina?
Mes visą amžių esame vaikai!

DIREKTORIUS

Komplimentūs užtenka žerti,
Gana beprasmiškų kalbų!
Aš apie jūsų tikrą vertę
Norėčiau spręsti iš darbų.
Kam aušint burną? Įkvėpimo
Juk dainiui niekas neatneš;

Tegu nagan jis mūžą ima,
Ir už tatai jį gerbsiu aš.
Mums reikia gėrimo stiproko,
Kurį poetai virti moka...
Sakykit, ko gi delsiat jūs?
Diena praėjo — ir negrįžta.
Daugiau tad užmojo ir ryžto,
Kelius bandykit vis naujus,
Kad nė minutei neatlyžtų
Ta jus pagavusi aistra.
Ko mūsų scenoj tik nėra!
Kiekvienas rodo tai, ką žino...
Jūs nestokosit nieko: štai
Visokių įtaisų, mašinių
Ir dekoracijų šimtai;
Čia mėnuo, saulė ir žvaigždynai,
Uoloti skardžiai ir kalnynai,
Vanduo, ugnis... O kiek žvėrių!
Ir aibės paukščių įvairių.
Jūs galit sutalpint po šituo stogu
Pasaulį, kur gyvenam šiandie mes,
Ir iš dausių ramiai nuvesti žmogų
Tiesiog į pragaro gelmes!

PROLOGAS DANGUJĒ

DIEVAS, JO DANGIŠKOJI KARIAUNA, PO TO MEFISTOFELIS

TRYS ARCHANGELAI

RAFAELIS

Keliu nubrēztu saulē rieda,
Perkūnų dūžiais gausdama,
Ir, kaip seniau, didingai gieda,
Visātos choro lydima.
Jos orume jēgų sau semias
Nustebę dievo angelai.
Visad jauni dangaus ir žemės
Nežūstantieji veikalai!

GABRIELIUS

Akis pagauti vos įstengia,
Kaip sukas žemės planetà...
Saulėtą mėlyną padangę
Užgožia vėl naktis juoda;
Uolų papėdėn vilnys ritas,
Banga užbėga ant bangos,
Ir lekia jūra ir granitas
Aplink, aplink be atvangos.

MYKOLAS

Ir laukuose, ir vandenynė
Riaumoja vėtros prieš mane,
Pasaulį rūščiai apkabinę
Jėgų slaptinųjų grandinė.
Griaustiniui dundant žaibas žėri,
Ir verčias dūmai iš liepsnos...
Bet mes ramiai sutinkam gėrį
Taikingos viešpačio dienos.

VISI TRYS

Tavy jėgų nuo amžių semias,
Tau lenkias angelai visi:
Kūriniuose dangaus ir žemės
Didus ir gyvas tu esi!

MEFISTOFELIS

Štai vėl, o dieve, aš tave matau.
Aš atskubėjau čia, į rojų,
Nes mūsų reikalai parūpo tau:
Juk mudu, rods, gyvename geruoju!
Deja, frazes kalbėti iškilnias,
Kaip šitie angelai, menkai temoku.
Tu pirmas imtum juoktis iš manęs,
Jeigu nebūtum jau pamiršęs juoko.
Planetom aš nesidomiu visai;
Bet apie žmogų šnektelt — ne pro šalį:
Pasaulio viešpats jaučiasi jisai,
O niekaip iš bėdų išbrist negali...
Tas keistas sutvėrimas, patikėk,
Per amžius nepasikeitė nė kiek!

Kam tu davei jam kibirkštėlę šventą,
Kurią protù vadinti mėgsta jis,
Nors elgiasi biauriau kaip gyvulys?
Be jos, gal būt, geriau jį gyventų...
Nepyk, bet jis man baisiai panašus
Į žiogą ilgakojį: pastreksena,
Pamiklina trupūtį sparnučius —
Ir traukia vėl giesmelę savo seną.
Kad bent ramiai niurksotų sau žolėj,
Visur nekištų nosies į žūliai!

DIEVAS

Jau pabaigėi? Kodėl, man pasakyki,
Tu skūstis ateini kiekvieną sykį?
Nejaugi viskas žemėje blogai?

MEFISTOFELIS

Taip, viešpatie, tenai vieni vargai;
Visokios nėgalės taip žmogų nustekeno,
Jog net ir man žiūrėt į jį graudu.

DIEVAS

Pažįsti Faustą?

MEFISTOFELIS

Daktarą?

DIEVAS

Jis mano
Žemiausias tarnas.

MEFISTOFELIS

Nuostabiu būdu

Tas pusprotis tarnauja savo ponui!
Matyti, jį kokie apsėdo monai,
Kad negeria ir nebevalgo jis
Ir kažin kur klajoja mintimis.
Jisai pasauly ieško rojaus džiaugsmo,
Žvaigždžių skaidriausių prašo iš dangaus,
Tačiau nei šio, nei to negaus
Ir nenumaldys niekad savo skausmo.

DIEVAS

Taip, jis tamsybėj klaidžioja; bet aš
Savajam tarnui šviesą tuoj atskleisiu.
Juk sodininkas žino, kokį vaisių
Jo laistomas medelis jam atneš.

MEFISTOFELIS

Kertu lažybų, jog kurią nors dieną,
Aš jį paveršiu iš tavęs vis viena,
Jei man tiktai leidimas duotas bus.

DIEVAS

Daryk ką nori, rodyk savo galią,
Kol jis gyvena žemėje. Žmogus
Per klystkelius suranda tikrą kelią.

MEFISTOFELIS

Širdingai jums dėkoju: nelabai
Patinka man lavonai ir grabai;
Nemėgstu su numirėliais tąsytis!
Kaip katę traukia prie pelių,
Taip traukia velnią prie šviežios mėsytės.

DIEVAS

Gerai, tau patikėti jį galiu:
Valdyk jo sielą, jeigu trokšti, —
Klaidink, mėgink bedugnėn ją nublokšti!
Žinok tačiau, kad nepadės tau nieks:
Tauri žmogaus dvasia pati savaime
Vis vien tiesos ir gėrio sieks.

MEFISTOFELIS

Galvoji, kad mane pagavo baimė?
Einu lažybų: turi kristi jis!
O, kaip džiaugsmingai krykštaus man širdis,
Kada galų gale tas jūsų mulkis
Laižys, rangydamasis, dulkes
It mano gerbiama teta angis!

DIEVAS

Tuomet tu pas mane ateik laisvai:
Su tavimi aš bendrą kalbą rasiu...
Juk iš visų neigimo dvasių
Tu ligi šiol mieliausias man buvai.
Žmogus yra ištižęs, greit apsnūsta,
Ir jam išjudint gero kipšo reik.
Esi šmaikštus, guvus ir sumanus tu,
Tad imkis darbo, šelmi! Drąsiai veik! —
O jums, dangaus vaikai sparnuoti,
Jums dera grožį dievišką dainuoti!
Apgaubkit meile angeliška tai,
Kas tvyro, klesti ir stipru iš seno,
O visa, kas dar migloje plevena,
Jūs saugokite mintyse šventai.

Dangus užsidaro, archangelai išsiskirsto

MEFISTOFELIS

vienas pats

Kai aš kalbu su senuku,
Elgiuosi visada be galo šveļņiai.
Jisai nemažas ponas, ir smagu,
Kad vaidytis su juo netenka velņiui.

TRAGEDIJOS PIRMOJI DALIS

NAKTIS

ANKŠTAS KAMBARYS SU AUKŠTAIS GOTISKAIS SKLIAU-
TAIS; FAUSTAS, APIMTAS NERIMO, SĖDI SAVO KRĖSLE
PRIE PULTO

FAUSTAS

Aš teisės mokslus nugalėjau,
Prie filosofijos sėdėjau,
Pasidariau aš teologas
Ir dargi medikas neblogas...
Deja, nors knygų daug skaičiau,
Kvailys jaučiuos kaip ir anksčiau!
Magistras, daktaras esu,
Bet mano galvoje tamsu,
Ir aš tik mulkinu jaunuosius,
Jau metų dešimtį bemaž
Visaip vedžiodamas už nosies.
Ar šitaip dar ilgai kentėsiu aš?
Žinau, kad sugebu sveikiau galvoti,
Negu visi tie glušai sutanoti,
Plunksnagraužiai, magistrai, daktarai;
Nemėgstu aš verkšlenti ir dvejoti,
Nebaisūs man velniai ir pragarai, —

O kas iš to? Be džiaugsmo, be paguodos
Stumių dienas, ir nėr vilties, man rodos,
Kad savo užmoju kilniu
Tarnaut galėčiau giminei žmonių.
Nesusikroviau žemės turty,
Šlovės taip pat neįgijau, —
Už šunį gyvenu blogiau!
Ir štai dabar griebiuosi burtų...
Gal man dvasia slaptais keliais
Atspėti mįslę didžią leis,
Kad, nevaizdindamas išminčiaus,
Mažiau dėl niekniekių gaudinčiaus,
Kurių neapimu protū,
Kad perprasčiau visatos esmę,
Jos sandaros galingą prasmę
Ir bent nekvailinčiau kitų.

Mėnuli mielas, neišnyk,
Paguosk mane dar vienašyk!
Dažnai tavęs vėlai nakčia
Pavargęs laukdavau aš čia,
Ir tu liūdnai nuo aukštumos
Šviete ant rankraščių krūvos!
O, kad su tavo spinduliais
Galėčiau kilt kalnų gūbriais,
Plevent su dvasiom prie olų,
Klajoti prieblandoje šilų,
Ten mokslo tvaiką išblaškyt
Ir tavo rasoje atgyt!

Kam tūnau aš tame rūsy?
Šlykšti landa — tvanki, tamsi,
Kur pro nuspalvintus stiklus
Dangus atrodo toks blankus!

Įknibęs knygų rietuvėn,
Kur kirvarpos ir dulkės vien,
Tarp tomų, popierių senų
Čia aš be oro gyvenu;
Aplinkui prietaisai keisti,
Senolių mano palikti,
Dėžučių, butelių šimtai...
Štai kur pasaulis tavo, štai!

Neklausk, dėl ko gelmėj širdies
Tokia gėla nepaprasta,
Dėl ko ją slegia nevilties
Ir aklo liūdesio našta?
Atskirtas nuo gyvos gamtos,
Kuriai mes esam sutverti,
Pasirinkai tu griaučius tuos
Ir vien trūnėšiais teminti...

Bėk iš čionai, bėk drąsiai lauk!
Slaptingas Nostradamo žodis
Tau kaip vadovas kelią rodys,
Ir tu visur juo pasikliauk.
Su tavimi gamta lyg šneka;
Jos paklausk — ir aišku bus,
Ką dvasios kalba tau, ką sako
Žvaigždynų raštas įstabus.
Įžvelgt negali sausas protas
Į simbolių šventas gelmes.
Todėl šaukiu dvasias sparnuotas...
Kur jūs? Negirdite manęs?

Atverčia knygą ir pamato makrokosmo ženklą

Štai jis! Kokia palaima dyvina
Į mano širdį iš paveiklo liejas!

Srovena gyslom vēl gaivi liepsna,
Lyg būčiau vienu mirksniu atjaunējēs.
Gal dievas koks paliko ženklā tā?
Jis mano sielas nerimā nutildo,
Uzsimojimų ir jēgu pripildo,
Kurių dēka mįslingoji gamta
Atskleidžia savo veidā man slapta.
O gal aš dievas? Mano akys mato
Tiek daug šviesos! Tarp liniju šaltu
Regiu aš neaprēpiamā visātā
Ir posakį īšminčiaus suprantu:
„Čia pat, pašonēj, dvasiu karalystē;
Bet aklas tavo protas ir jausmai.
Atsikvošēk! Tu, zemēs kurmi, klysti.
Eik, ryto saulēn pasinerk linksmi!“

Idēmiai žiūri į atvaizdą

Visur tokia harmonija kilni!
Taip viskas jungiasi ir skamba darniai
Lyg meno stebuklingam kūrinij!
Tarp žemēs ir dausu
skrajūnai lengvasparniai
Lakioja, spindinčiais ašočiais nešini,
Ir, draugiškai už rankų susikibę,
Pasaulį skleidžia amžiną gyvybę.

Koks vaizdas! Taip, t i k vaizdas!.. O, kada
Prie motinos gamtos versmių giliausių
Pripuolęs godžiai prisiglausiu?
Aš trokštu susiliet su visatā!
Aš trokštu dieviško jos peno!
Bet ilgisi jo veltui siela mano...

Apmaudžiai sklaidydamas knygą, pastebi ženklą, vaizduojantį
žemės dvasią

Tu, žemės dvāsia, man esi
Kur kas mielesnė! Lyg nuo gero vyno
Pajautos tuoj atsigaivino,
Atbudo polėkiai visi.
Mane vilioja žygiai negirdėti,
Geidžiu kovoti, džiūgauti, kentėti
Ir, dūžtant laivui, nedrebėti
Grėsmingam vėtros ūžesy!
Užslinko debesys...
Mėnulis dingo...
Nugesos žiburys.
Tamsu. Tik apie mano galvą
Liepsna raudona blyksi.
Nuo skliautų padvelkė šalčiū.
Kraupu man daros...
O, dvāsia, kur tu? Aš jaučiu —
Tu netolies, čia pat...
Šaukiu tave, girdi?
Pakilo spurdančioj širdy
Jausmai nežinomi lig šiolei...
Greičiau! Ateik! Tau siela atsiduoda!
Greičiau, greičiau — nors į bedugnę juoda!

Paima knygą ir paslaptinai taria burtažodį. Sužiba rausva
liepsna, kurios šviesoj pasirodo dvasia

DVASIA

Mane šaukei tu?

FAUSTAS

nusigrėždamas

Kas per pabaisal..

DVASIA

Seniai jau savo prigimtim visa
Smelkeis tu į užburta mano sritį, —
Ir štai dabar...

FAUSTAS

Baugu tave matyti!

DVASIA

Išgirst mane norėjai tu; meldei,
Kad aš lėkte atlėkčiau iš anapus.
Štai — atskubėjau, kaip geidei...
Tad ko gi virpi tu kaip lapas?
Kur siela tavo išdidi?
Nejaugi tavo polėkiai aukšti
Nuo vieno mano kvapo dingo vėjais?
Ir tu dar Faustu vadinies?
Tik ką nepaprastu galinčium dėjais,
Tavoj krūtinėj buvo tiek ugnies,
Jog po pasaulį mintimi blaškeis tu,
Ir net su dvasiom lygintis drįsai...
Nelaukiau, ne, kad šitaip pasikeistų,
Kad slieku virstų milžinas toksai!

FAUSTAS

Vis vien tavęs neišsigąsiu:
Aš nebijau liepsningų dvasių,
Aš — Faustas, lygus su tavim!

DVASIA

Audringom vilnim
Būties okeano
Plaukau iš seno...
Vienam sūkury —
Kapų tamsybė,
Šviesa nemari,
Mirtis ir gyvybė!

Taip sukasi viskas... Iš amžių gyvų
Taip audžiu nesenstantį rūbą dievų.

FAUSTAS

Visam pasauly tu skrajoji drąsiai:
Aš tau jaučiuos toks artimas!

DVASIA

O, ne,
Tu artimas esi tik s a v o dvasiai,
Nepanašus nė kiek tu į mane!

Išnyksta

FAUSTAS

bejėgiškai krisdamas

Nepanašus?
Aš — dievo atšvaistas tyriausias.
Ir į tave nepanašus?
Į ką gi?..

Kažkas beldžiasi

Tai mano parankinis — jis, tikrai.
Neduoda žmogui netgi pasvajoti!

Nesuprantu, kokie čia aitvarai
Nešioja šitą knibčių siauraprotį?

Veina Vagneris su chalatu ir naktine kepure; jo rankoje lempa.
Faustas atsigręžia nepatenkintas

VAGNERIS

Atleiskite, jūs skaitėt monologą
Iš graikiškos tragedijos? Puiku!
Šio meno pasisemti bus man próga;
Jis ypačiai naudingas šiuo laiku.
Dabar net kunigai, jei aš neklystu,
Išmoko deklamuoti iš artistų...

FAUSTAS

Artistais tapę, mūsų kunigai,
Be abejo, vaidina neblogai.

VAGNERIS

Mes vis prie knygų tupime; nebent
Šventadienį jas padedam į šoną
Ir matom žmones tartum pro žiūroną...
Tad kaipgi mums jų širdis įgraudent?

FAUSTAS

Kai žodžiai — tarsi ledas ir iš sielos
Neplaukia nesuvaldomu sriautu, —
Klausytojams pamokslas nebe mielas,
Ir darosi visiems nuo jo koku.
Mink savo molį, jei patinka!
Rink nuograužas nuo lėkščių šeimininko.
Ieškok kiek nori pelenuos
Seniai užgesusios liepsnos!

Vaikai, pamaivos, mulkiai, jus išgirde,
Gal būt, iš džiaugsmo plot pradės,
Bet jei nebus kalboj širdies,
Vis tiek ji niekam neįsmigs į širdį.

VAGNERIS

Tačiau svarbu ir iškalba. Deja,
Aš negalėčiau pasigirti ja.

FAUSTAS

Bylot oracijas miglotas
Balsu griausmingu — nekuklu;
Dori jausmai ir blaivas protas
Trankių nemėgsta barškaly.
Jei man ką aiškiai pasakyti knieti,
Kam garsiai skeryčiot ir strypinėti?
Nors jūsų žodis gan skambus
Ir apdarais puošniais pasidabinęs,
Tačiau jis nuobodus kaip vėjas rudeninis,
Šiurenantis išdžiūvusius lapus.

VAGNERIS

Gyvenimas toks trumpas, dievaži,
Bet ilgas kelias tikro pažinimo!
Kaip jautis lieji prakaitą, pluši,
O vis dėlto nenorom baimė ima.
Šaltinių veltui ieškai tu, kremties,
Rausaisi vėl... Visi vargai tau niekis!
Ir vos-ne-vos pusiaukelę pasiekęs,
Nepajėgi pabėgti nuo mirties.

FAUSTAS

Ar galima bedvasį pergamežą
Vadinti gėrio šaltiniu slaptu?
Ne! Amžinos palaimos versmę šventą
Tik savo sieloj rasi tu.

VAGNERIS

Bet malonù į praeities laikus
Mintim nuklysti, dvasią jų suprasti,
Pasiziūrėti, kaip išminčiai mąstė
Ir kaip toli jau pažengė žmogus!

FAUSTAS

Labai toli! Aukščiau net už mėnulį!
Nė nebandykit, gerbiamas bičiuli,
Nuplėšt septynis antspaudus, kuriais
Užantspauduotos praeities gadynės.
Ak, prirašyta tiek visokios makalynės,
Kad, ją pamatęs, į šalis dairais
Ir nori bėgti... Tai, ką šitie ponai
Nušiuorusiuose savo darbuose
Vadina „amžių tolimų dvasia“,
Yra tik jų dvasia, yra tik monai,
Tik balaganas, pilnas įžūlių,
Rėksmingai postringaujančių lėlių,
Kurios niekus baisiausių mala,
Skaitydamos moralą po moralo.

VAGNERIS

O žmonės? Metas jau tą klausimą išspręst
Ir raidą jų minties žinoti aiškiai.

FAUSTAS

Žinot, žinot! Bet ką tai reiškia?
Kaip tikrą vardą kūdikiui surast?
Tiktai nedaugelis gyvenimą pažino
Ir savo amžių perprato giliai;
Jie drąsiai tiesą skelbė kaip kvailiai,
Ir už tatai juos degino, kankino...
Na, paplepėjome, turėtų ir pakakt.
Reik gulti, meldžiamasis; laikas bėga.

VAGNERIS

O aš nė negalvoju apie miegą
Ir diskutuočiau su jumis pernakt!
Beje, paliko vienas dar dalykas,
Kuris man rūpi. Ryt kaipsyk velykos,
Ir, jeigu leisite, užsuksiu vėl čionai.
Žinau aš daug, tačiau nesėdžiu dykas —
Man viską norisi žinot galutinai.

Išeina

FAUSTAS

vienas

Keistuolis! Godžiai ieško lobio, knisas
Tarp šlamšto sudūlėjusio krūvos,
Iš kailio neriasi be paliovos
Ir, radęs kirmėlę, nušvinta visas...

Kaip gaila, kad nuo dvasių nemarių
Atplėšė jis mane! Bet aš turiu
Tam įkyriam, niekingam pašlemėkui
Bent vieną kartą pasakyti dėkui:
Jei ne jisai, kraupiausiam kliedesy
Paskendęs būčiau aš netrukus.

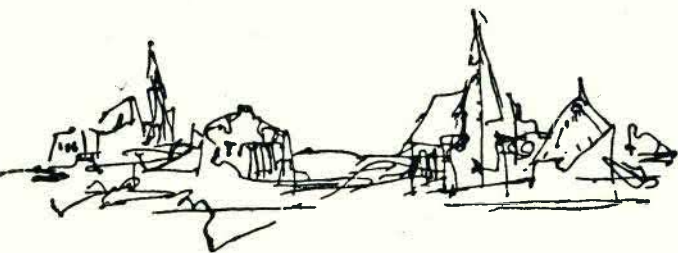
Vaiduoklis buvo milžinas! Prieš jį
Jaučiaus bejėgis, mažas it nykštukas.

Padangių atsivėrusių gaisuos
Jau švietė man dausų sapnai gražiausi,
Aš jau iš žemės varganos veržiausi
Prie švyturio neblėstančios tiesos.
Kone lig dievo išdidžiai pakilęs
Troškimais savo dyvinais,
Aš pajutau, kaip verda versmės gilios,
Kaip angelai mojuoja man sparnais...
Ir štai — nuo vieno žodžio viešpatingo
Ūmai visa galybė mano dingo!
Su tavimi net lygintis baugu.
Tave iššaukt užteko man jėgų,
O sulaikyt tave — jėgų man stinga.
Koksai regėjimas puikus!
Koks menkas aš buvau ir koks galiūnas!
Bet nutrenkei mane tu lyg perkūnas —
Ir vėl aš vėtrų žaislas, vėl žmogus...
O mūsų polėkiai ir išsvajoti žygiai?
Ko jie verti? Kas atsakys į tai?
Ir kančios, ir džiaugsmas, deja, mums kenkia lygiai,
Mes patys kasame sau duobę neretai.

Kasdieniai reikalai slopina laisvą mintį
Ir nejučiom vergte pavergia mus;
Pasaulio šio gėrybių apsvaiginti,
Pamiršta žmonės aukštus siekimus
Ir savo dvasios brangų lobį meta
Į kunkuliuojantį gyvenimo verpetą.
O jei kiemo laki svaja
Į amžinybės tolį nuplasnoja,

Tuoj smulkūs rūpesčiai atgal patraukia ją
Ir bergintis prie žemės vėl priploja.
Tuomet piktoji nerimo angis
Į širdį veikia randa kelią
Ir graužia ją, ir degina, ir gelia,
Visokiais vyliais dumdama akis:
Čia tau žmona, čia tau vaikai vaidenas,
Čia kraujas, čia nuodai, čia gaisras, tvanas —
Ir taip visur, kur tu tiktai žiūri,
Grėsmingai šmėkščioja pavojai netikri.
Matau aš, tarp dievų man ne vieta!
Aš — kirmėlė, kuri žeme ropoja
Ir žūsta po keleivio koja,
Be gailėsčio į dulkes įtrypta.

Argi ne toks likimas man paskirtas?
Šiame kalėjime tarp dulkių ir trandžių,
Kur lig lubų prikrautos knygų stirtos,
Senienom užsivertęs, aš lindžiu!
Dulkėtų tomų prikimštos lentynos,
Kuo galit jūs nustebinti mane?
Tuo, kad žmogus visais laikais kankinos?
Kad laimė šiam pasauly — tik viešnia?
Ko tu, pageltus káukole, šaipaisi,
Ko rodai man dantis? Juk panašiai
Ieškojai tu migloj tiesos kadaise
Ir smegenis praskaidrinti prašei.
Žvelgiu su priekaištu į mašinas visokias,
Į vėlenus, į svirtis, į sraigtus,
O jie, man rodos, patyliukais juokias,
Kad aš, toksai nagingas ir mitrus,
Bejėgis stoviu prieš gamtos vartus...

Ją tebeгаubia slappingumo skraistė,
Ir ko ji tau nepanorės atskleisti,
To nei gražtu, nei dálba, nei raktu
Per amžių amžius nepasieksi tu!
Aplink vien griozdai, riogsantys nuobodžiai,
Velionio tėvo palaikai menki,
Vien parudavę rankraščiai ir suodžiai
Ir žiburio šviesa blanki.
Kodėl neprašvilpei to šlamšto? Kam jis mėtos?
Nejaugi tam jį iš tėvų gavai?
Tau nepriklauso turtas paveldėtas,
Jei nediršti naudotis juo laisvai.
Gyvenk ir džiaukis tuo, ką mirksnis duoda;
Negyvas lobbis — širdžiai ne paguoda.

Bet kas gi ten per stebuklingas indas?
Lyg koks magnėtas akį traukia jis —
Ir daros man šviesu nejučiomis,
Tarytum girioj, pilnačiai suspindus!

O, būk sveika, brangioji taure mano!
Nukeldamas tave, lenkiuosi tau,
Nes idealą išminties ir meno
Tavy gyvai įkūnytą matau.
Pilna esi tu gėrimo vylingo,
Mirties nuodų, svaiginamai saldžių,
Kurie užmigdo žmogų nedalingą.
Mane šiandieną užmigdyk, meldžiu!
Regiu tave — ir skausmas tuoj nurimsta,
Imu tave — ir džiaugsmas vėl atgimsta,
Audra širdy nutyla kaip matai.
Jau marių vėjas veidą man gaivina,
Ir kviečia į beribį vandenyną
Naujų dienų nematomi krantai.

Dangaus vežimas lengvas ir liepsnotas
Atskrieja į mane! Greičiau tenai,
Į nepažįstamų pasaulių plotus,
Kur aš laimingas būsiu amžinai.
Nejaugi tai ne sapnas, ne apgaulė?
Kaip sliemas tu vyniojaisi tik ką!
Gana! Atgręžki nugarą į saulę,
Žėruojančią žmonėms! Drąsia ranka
Siaubinguosius vartus atidaryki
Ir pasiryšk įrodyti bent sykį,
Kad tu dievų galybės nebijai
Ir niekuomet nebevergausi jai,
Kad nebaisi tau pragaro bedugnė,
Paklaikusios vaizduotės sukurta,
Kad žengsi linksmas į kančias, į ugnį,
O kai tava kelionė bus baigta, —
Tu, išdidus, tiesus ir tvirtavalis,
Nebuityje ištirpsi kaip lašelis.

Eik šen, senoji taure krištoline,
Kuri užuomaršoj tiek metų išbuvai!
Grožybę tavo nuostabią pažinę,
Kadais tavim gėrėjosi tėvai.
Iš rankų į rankas tu keliavai be galo,
Švytruodama sietyno ugnimi,
Ir linksminei rimtus svečius prie stalo,
Kurie skambiom eilėm pagerbdavo bokalą,
Tave smagiai lig dugno lenkdami.
Tu priminei ne vieną jauną puotą,
Kur tiek dailiausių tostų prigalvota;
Bet pokylių triukšmingų — tau gana!
Nuodingo gėralo dabar tu sklidina:
Jį atsidėjęs gaminau iš lėto,

Kad j mane srovė jo įsilietų, —
Ir su visa širdies liepsna
Geriu jį garbei rytmečio saulėto!

Kelia taurę prie lūpų
Varpų gausmas ir choro garsai

ANGELŲ CHORAS

Kristus prisikėlė!
Džiaukitės, mirtingieji,
Žmonės nedėkingieji!
Rūpesčiai klastingieji
Liovėsi jus gėlę.

FAUSTAS

Garsų tėkmė liūliuojančiai rami
Nuo mano lūpų atitraukė taurę.
Velykų skaistų rytą skelbdami,
Varpų garsai išskleidė naktį niauriai,
Ir aš klausaus, klausaus mielai,
Kaip didžiojo prisikėlimo šlovei
Padangėj gieda giesmę angelai,
Kurią giedoja žiloje senovėj.

MOTERŲ CHORAS

Jį pašarvojom
Nauju rūbū
Ir gailiai raudojom
Ties jo grabu;
Aliejaus kvapingo
Paliejom karstan, —
Bet Kristus dingo,
Nebėr jo ten!

ANGELŲ CHORAS

Kristus prisikėlė!
Džiūgaukit, mylėjusieji,
Ateitim tikėjusieji,
Daug prisikentėjusieji
Skausmo ir kartėlio!

FAUSTAS

O, skaidrūs, dangiški garsai,
Kam atplaukėte jūs į šį kampelį?
Apvázda dieviška nebetikiu visai, —
Tad skriskite pas tuos, kur melstis gali!
Stebuklas — kūdikis tikėjimo; bet aš
Seniai esu praradęs viltį
Į tokias aukštumas pakilti,
Žinau, kad niekas man palaimos neatneš.
Ir vis dėlto tasai džiugus gaudimas
Taip žavi sielą muzika švelnia!
Vaikystės tolimos prisiminimas
Gyveniman grąžino vėl mane...
Šeštadienio rimty dažnai klausiausi
Skambėjimo varpų — ir visada
Pabusdavo many jausmai šviesiausi,
Ir lūpas tyliai virpino malda.
Pagautas ilgesio, užsisvajojęs,
Aš bėgdavau į pievas, į šilojus
Ir, verkdamas tolydžio vis karščiau,
Pasaulį naują širdyje jaučiau.
Pavasario viltinga šventė,
Pirmos jaunystės godos ir džiaugsmas
Dabar man vėl prisiminė ūmai,
Ir nebenoriu mirt — geidžiu gyventi!

Tad liekitės, garsai, gaiviu sriautu!
Su laimės ašarom ant žemės sugrįžtu.

MOKINIŲ CHORAS

Žmonės pritilo,
Žmonės nustebo:
Kristus pakilo
Gyvas iš grabo,
Žemę paliko,
Pilnas malonės!
Bet neišnyko
Raudos, dejonės...
Dievo tarnai mes
Ištikimi,
Ilgimės laimės,
Čia verkdami!

ANGELŲ CHORAS

Kristus sutraukė jau
Žemiškus pančius!
Tiems, kurie laukė jo,
Baigėsi kančios!
Laimė šiandieną jums,
Vėl jį atgavusiems,
Jam atsidavusiems,
Meilei tarnavusiems,
Ją pranašavusiems,
Nusikamavusiems
Vargo sūnums!

PRIE MIESTO VARTŲ

PRAMOGAUJANTIEJI TRAUKIA BŪRIAIS Į UZMIESTĮ

KELETAS PAMEISTRŲ

Kur einate? Palaukit mūs.

KITI

Žygiuojam į Medžiotojų namus.

PIRMIEJI

O mus labiau malūnas traukia.

VIENAS IŠ PAMEISTRŲ

Prie kūdrų eikite verčiau.

KITAS PAMEISTRYS

Et, bene jų aš nemačiau.

KITA GRUPĖ

O tu kur?

TREČIAS PAMEISTRYS

Ten, kur minios plaukia.

KETVIRTASIS

Į Būrgdorfa keliaukime. Tenai
Puikus alutis, nuostabios mergytės.
Daužykis, dūk sau, kaip tik išmanai!

PENKTASIS

Kada nustos tu, pakártuve, trankytis
Ir kelti skandalus ir peštynes?
Užteks — nebesugundysi manęs.

TARNAITĖ

Ne, man tikrai namo jau laikas.

KITA

Jisai, tur būt, už topolių anų.

PIRMOJI TARNAITĖ

Nedidelė paguoda! Aš einu.
Tu jam viena galvoj, tave jis nuolat vaikos
Ir šoka su tavim. O man, sesyt,
Belieka tik spoksot ir seilę ryt.

ANTROJI

Ką tu čia pasakoji? Liaukis.
Su juo dar bus anas garbanaplaukis.

STUDENTAS

Tos dvi patinka man, kaip kažin ką!
Greičiau prie jų, kolega! Ko jūs atsiliekat?
Stiprus alus, kartoka tabokà
Ir sódri mergina — nekenkia niekad.

MIESTO PANELĖ

Tiesiog žiūrėti sarmata! Veizdėk,
Kokie jie kavalieriai pasirodė:
Čia prašmatnių panelių — tiek ir tiek,
O juodu kambarinėm nesibodi.

ANTRAS STUDENTAS

pirmajam

Palauk, nebėk tu kaip pašėlęs!
Va dar ateina dvi — abi kaip gėlės.
Pažvelk į šitą: mat, kokia graži!
Ji nuo manęs gyvena netoliese.
Abidvi sau žinguoja pamaži,
Tad eikim pasivaikščiot keturiese.

PIRMASIS

Nemėgstu jų! Neturi jos ugnies.
Mane labiau anos paukštytės žavi:
Ta, kur šeštadienį grindis tau šlavė,
Tave sekmadienį puikiausiai glamonės.

MIESTIETIS

Ne, mūsų naujas burmistras negeras!
Jisai kasdien tironiškesnis daros.
Nesuprantu, už ką gi mes
Jam turime dėkoti? Iš tikrųjų,
Negerbia jis nei senių, nei jaunujų
Ir tuština piliečių kišenes.

ELGETA

gieda

Sustokit, puošnios mano ponios
Ir šviesūs ponai gerbiami!

Iš jūsų laukiu aš malonės,
Nesibiaurėkit manimi!
Aukokit! Negi ši dienele
Gausingo derliaus man neduos?
Sušelpę vargetą bedalį,
Laimingi būkit visados!

ANTRAS MIESTIETIS

Smagu pašnekučiuoti šventą dieną,
Kaip turkų žemėje, toli,
Pulkai kovoja, žvangindami plieną,
Ir verda mūšiai dideli.
Tu prie stikliuko puikiai leidi laiką,
Į margus burlaivius pro langą sau žiūrì —
Ir linksmas dūlini namo pavakary,
Širdingai laimindamas taiką.

TREČIAS MIESTIETIS

Tiesa, kaimyne! Baisiai rūpi man,
Kad ten, už šimto mylių, jie kapojas...
Lai nors visi prasmenga pragaran!
Mums, ačiū dievui, negresia pavojus.

SENĖ

miesto panelėms

Kaip išsipusčiusios, vaje!
Tik nepuikaukite! Kūkliau truputį.
Turėkite, gražuolės, galvoje,
Kad aš dar jums galiu naudinga būti.

MIESTO MERGINA

Agate, nekalbėk su ja! Žinai,
Ta senė — burtininkė. Duodu žodį,
Ji švento Andriaus naktį, neseniai,
Kaip gyvą mylimąjį man parodė.

KITA

O savąjį aš veidrody mačiau:
Jisai — karys, herojus iš herojų.
Dabar visur aš ieškau jo, tačiau
Surasti niekur nevalioju.

KAREIVIAI

Mūrai galiūnai,
Šaunios merginos
Veltui nuo mūsų
Antpuolių ginas.
Jaunos puikuolės,
Bokštai dantuoti
Mums pasiduoti
Turi vis vien!

Nors tavo draugas
Mūšyje krito,
Šaukia į kovą
Aidas trimito.
Vėl į ataką
Puoli įkaitęs, —
Dreba tvirtovės,
Verkia mergaitės...
Mums pasiduoti
Turit vis vien!
Kárdu praskinsim
Kelią šlovėn.

FAUSTAS

Giedrà padangė vėl šypsos maloniai;
 Šarvais nusikračiusi, upė linksma
 Banguoja, į jūrą lytis nešdama.
 Žalioja nubudę laukai ir kloniai.
 Pavargusi, žilaplaukė žiema
 Į kalnus gūdžius paknopstomis bėga
 Ir svaido į lygumą šaižų sniegą,
 Pavasarį keikdama.
 Bet saulė šalnų sidabrą nuplauna
 Ir žadina visa, kas gyva ir jauna,
 Kad būtų į žemę žiūrėt gražu;
 O jeigu pritrūksta vaiskių dažų, —
 Minia, šventadiėniškai išsidabinus,
 Atstoja pačius vešliausius gėlynus.
 Pažvelk apačion nuo tos aukštumos:
 Atrodo, niekas nesėdi namuos,
 Kiekvienas puošniausia velkasi rūbą
 Ir laisvėn iš miesto aprūkusio skuba.
 Prisikėlimą švenčia visi,
 Nes patys nelyginant prisikėlė.
 Pasiilgę šviesos, rūškani, pasmėlę,
 Tiek laiko jie skendėjo liūdesy,
 Lindėjo už mūrų storų pasislėpę, —
 Ir štai dabar iš tamsių kambarių,
 Iš savo dirbtuvių tvankių, iš palėpių
 Ir iš bažnyčios gelmių niaurių
 Į saulę veržias! Kur tik žiūri tu,
 Lauke ir sode, dešinėj ir kairėj —
 Visur juda kruta žmonių būriai...

Kiek upėj valčių, naujai išdažytų,
Kokie nušvitę keleivių veidai!
Per mažas tokiam netikėtam svoriui,
Paskutinis laivelis plaukia nenoriai,
Prieš vandenį slinkdamas lėtai.
Net kalno takeliuos vingriuos ir pakalnėj
Matau daug suknelių, marguojančių šveiniai!
Iš tolo girdžiu, kaip jaunimas smagus
Dainuoja ir šoka gimtajam kaime,
Kaip džiaugias artojai rojiška laime, —
Ir vėl su jais pasijuntu žmogus.

VAGNERIS

Su tokiu asmeniu garbingu
Man pasivaikščiot pravartu;
Bet šitų pramogų niekingų
Aš, daktare, nesuprantu.
Lyg nelabasis juos apsėdo:
Čirpimas smuikų, klegesys,
Kvaili juokai... Klausyti gėda!
Nors imk ir užsikimšk ausis!

VALSTIEČIAI

po liepa; šoka ir dainuoja

Panūdo šokt piemuo guvus,
Gėlėm pasipuošė rūbūs
Ir eina išsipustęs.
Po liepom poros trypė jau,
Ir smuikai plėšė vis trankiau —
Tralià, tralià!
Tralià, lia-lià!
Ir vis didėjo spūstis.

Kiek pasidairęs į šalis,
Mergiotę grakščią mato jis —
Ir niukt ją su alkūne!
O ji atsigręžė piktai
Ir sako jam: „Ar pasiutai? —
Tralia, tralia!
Tralia, lia-lia! —
Atstok tu, palaidūne!“

Bet jis į glėbį griebė ją
Ir liulančioje minioje
Tuoį šokti pasileido.
Uždusę lekia jie kartu,
Ir viskas sukasi ratu, —
Tralia, tralia!
Tralia, lia-lia!
Tiktai sijonai skraido.

„Ak, neviliok manęs, brolyt!
Mergaitėm pažadus dalyt
Visi jūs mokat puikiai!“
Neklauso jis — ir jau žolėj
Su ja burkuoja nuošaliai...
Tralia, tralia!
Tralia, lia-lia!
Iš tolo aidi smuikai.

SENAS VALSTIETIS

Dėkoju, daktare, kad jūs,
Toks mokytas ir apsišvietęs,
Atėjote pasidomėt,
Kaip švenčia paprastas valstietis.

Tad kaušą gėrimo skaidraus,
Be jokio drumsčio ir kartėlio,
Iš mūsų teikitės priimt
Ir gerkite į sveikatėlę:
Kiek čia yra lašų dabar,
Tiek jums dienų duok dieve dar!

FAUSTAS

Širdingai ačiū. Su džiaugsmu
Šį gaivų gėralą imu.

Jį apstoja žmonės

SENAS VALSTIETIS

Gerai, kad jūs pasižmonėt
Panorot šitą linksmą dieną.
Kai maras siautėjo pas mus,
Lyg brolis lankėte kiekvieną;
Daugybę tų, kurie čionai
Sveikiausi vaikščioja po pievas,
Kadais nuo antkryčio grasaus
Yra apgynęs jūsų tėvas.
Siaubingi buvo tai laikai:
Visur lavonai, raudos kraupios...
Bet su jaunuoliška drąsa
Į tróbas ėjot susikaupęs
Ir lengvinot žmonių vargus.
Drąsuoliui padeda dangus.

VISI

Ilgiausių metų mūsų svečiui!
Už jo pagalbą — ačiū, ačiū.

FAUSTAS

Ne man, o t a m dėkoti dera,
Kurs moko mus daryti gera.

Nueina su Vagneriu toliau

VAGNERIS

Pavydžiu laimės tau, šlovingas vyre!
Tie kaimo žmonės paprasti
Tave pelnytai aukštino ir gyrė,
Ir tu pasididžiuodamas junti,
Kad gyvas tebesi jų atminty.
Vos pasirodyti suspėjai, —
Jauni ir seniai skuba prie tavęs;
Nutilo smuikas, nejuda šokėjai,
Vieni į orą mėto kepures,
Kiti prieš rūpintoją savo ilgametį
Tuoju suklaups, lyg šventąjį pamatę...

FAUSTAS

Prisėskim ant to skardžio; kitados,
Atsimenu, ateidavau dažnai ten
Ir, nukamuotas pasninko, maldos,
Mąstydavau, žiūrėdamas pašlaitėn.
Aš liejau ašaras, rankas gražiau
Ir maldavau širdingai visagalį,
Kad mūsų nelaimingą šalį
Išgelbėtų nuo maro kuo greičiau.
Bet kai girdžiu aš liaupsinimą tokį,
Man skamba jis lyg pašaipa karti.
Deja, tu né iš tolo nenuvóki,
Kaip mes mažai tos padėkos verti!

Kas buvo mano tėvas? Kilniadvasis,
Bet potamsis žmogelis; dienąnakt
Gamtos kelius ir paslaptis didžiąsias
Visokiais būdais bandė jis atsekt.
Juodojoje virtuvėj tarp adėptų
Jis knybojo, paniuręs ir rūstus,
Ir pagal begalę recėptų
Tylom gamino skiedinius keistus.
„Raudoną Liūtą“, šaunuįj jauniki,
Su nuotaka, „Baltąja Lelija“,
Mes tuokėme drungnam vandenyjė,
Paskui per liepsną varėm juos ne sykj.
Vaivorykštės varsom prieš mūs akis
Galop sušvisdavo „Jaunoji Karalienė“;
Tai buvo gydomas balzamas! Bet mirtis
Grėsmingai tebevaikščiojo po slėnj.
Taip mes su savo váistais prakeiktais
Aršiau už marą siautėme kadais.
Ar kas pagijo? Nieks nesiteiravo.
Aš tūkstančiams patsai daviau nuodų
Ir vietos sau iš gėdos nerandu,
Kada jie garbina žudiką savo.

VAGNERIS

Neliūskit, paklauskite manęs!
Jūs — tikras liaudies draugas ir globėjas,
Nes ryžotės pritaikyti žinias,
Kurias teisėtai esat paveldėjęs.
Jūs tėvo valiai likote klusnus,
Kaip pridera išauklėtam jaunuoliui;
Taip mokslą, jam įdiegtą, vystys uōliai
Ir jūsų įpėdinis ar sūnus.

FAUSTAS

Palaimintas šioj žemėje tasai,
Kas tikis nepaskęsti jūroj melo!
Tai, ką mes žinom, nesvarbu visai,
O ko nežinom, tai svarbu be galo.
Tačiau nedrumskim širdgėla aitaria
Šios valandos didingo gėrio.
Žiūrėk: stogai ir tolina giria
Vakārėje pašvaistėj vaiskiai žėri.
Diena prabėgo, spinduliu skaidriu
Kitų kraštų padangėj saulė šviti.
Kodėl, kodėl sparnų aš neturiu,
Kad ją galėčiau pasivyti?
Kaip aš gėrėčiausi nurausvintais kalnais,
Žalia lomų danga, rūku pilkuoju,
Upeliais, gurgančio sidabro sklidiniais —
Romiais gamtos vaizdais po mano kojų!
Uolų gūbriai negąsdina manęs,
Jie laisvo paukščių kelio neužgožia;
Aš jau regiu nežinomas marias
Ir įlankų saulėtą grožį.
Antai šviesos nešėja amžina
Už horizonto tyliai nusileido,
Bet aš ilgiuosi dar labiau jos veido,
Aš noriu džiaugtis jos liepsna,
Žiūrėti apačion į jūrų plynę,
Beribį dangų jausti viršuje,
Matyti priešais rytmečio žydrynę
Ir naktį iš paskos... Graži svaja!
Besparnis kūnas geidžia veltui
Įvykdyti sparnuotus troškimus...
Mes mylim žemę; bet ar kas iš mūs
Tenai, aukštyn, mielai nepasikeltų,

Kai vyturys melsvų dausų gelmėj
Ant pievų lieja savo giesmę skardžią,
Kai, oru plaukdamas ramiai,
Erelis tupia ant miškingo skardžio
Arba kai gervės klegančiu pulku
Į gimtą šalį skrenda virš laukų?

VAGNERIS

Užaina keistas ūpas neretai man, —
Vienok tokių geismų aš nejaučiu.
Manęs netraukia nei miškan, nei káiman,
Ir nesvajoju pasiverst paukščiū.
Bet kokį nuostabų randu aš dvasiai peną,
Kokia man gyslom šiluma srovena,
Kada šnekuosi vienas su knyga!
Skaitau, sklaidau, ant tomo tomą kraunu,
Žiemos naktis man rodos neilga;
O jei dar retą pergameñtą gaunu,
Pasijuntu lyg rojuje staiga.

FAUSTAS

Esi laimingas, kad iš seno
Tik vieną šitą aistrą težinai!
Deja, dvi sielos manyje gyvena
Ir tarp savęs kovoja amžinai:
Viena, į žemę šią įsikabinus,
Tarnauti kūnui trokšta, o kita,
Prakilnesnių siekimų apimta,
Nenugalimai veržias į žvaigždynus.
O, slėpingos dvasios, jeigu jūs
Tikrai plevenate tarp ūkanos auksinės, —

Išlaisvinkit mane iš tos kankynės,
Atverkit man akiračius naujus!
Jei aš turėčiau stebuklingą skraistę,
Kuria nuskrįst galėčiau kur geidžiu, —
Jos niekad, niekad nesutikčiau keisti
Net ir į mantijas karalių išdidžių.

VAGNERIS

Nešaūki tų siaubūnų; jų daugybė
Tolydžio zuja sukasi orė.
Tai jie, viršum žmogaus galvos pakibę,
Grūmoja tartum ietimi aštria.
Čia iš žemių atplūsta jų kariaunos
Ir atneša mums vėtras ir šalčius,
Čia iš rytų su tyrų vėjais braunas
Ir lyg skėriai sugrauzia tau plaučius;
Čia iš pietų, ugnim padvelkę,
Jie siunčia pulką degančių sausrų,
Čia liūtim pliūptelia iš vakarų
Ir žydinčias lankas paverčia pelke.
Atvykę lyg dangaus pasiuntiniai,
Į spąstus jie tave gudriai įtraukia
Ir gerinas, ir kužda tau lipšniai,
Pridengę savo kėslus meilės kauke...
Bet metas eiti: daros nejauku;
Sutemo, žemė gaubiasi rūku.
Kai leidžias vakaras ir viskas jau nurimo,
Taip malonu sugrįžt namon! —
Tačiau ko žiūrite nustėręs tamsumon?

FAUSTAS

Žvelk: juodas šuo trasioja po arimą.

VAGNERIS

Aš pastebėjau tat seniai.

FAUSTAS

Ir ką gi apie jį tu pamanei?

VAGNERIS

Kad tai gauruotas paprastas šuva,
Kurs pagal pėdas ieško savo pono.

FAUSTAS

Jis bėga apsukui, į vieną šoną,
Artėdamas prie mūsų palengva,
Ir, pažiūrėjus atidžiau, atrodo,
Jog žiežirbos jam trykšta iš paskos.

VAGNERIS

Jūs apsirinkate. Vien šunį juodą
Aš tematau apniukusiuos laukuos.

FAUSTAS

Jisai, man regis, ieško būdų,
Kaip burtų tiñklan įvilioti mus.

VAGNERIS

Neradęs šeimininko, mato mudu
Ir šokčioja aplinkui neramus.

FAUSTAS

Štai jau visai arti, prie mūsų plakasi..

VAGNERIS

Tai šuo — ir joks vaiduoklis. Kas per šnekos?
Jis urzgia, kraipo uodegą, tuoj ims
Laižyt rankas, kaip įprasta šunims.

FAUSTAS

Na, ko baidais? Eik šen, kvailiuk!

VAGNERIS

Juokingas padaras! Tu atsisuk —
Ir pagarbiai jis atsistos;
Žodelį tark — jis leteną paduos;
Numesk jam kokį daiktą — atgabens
Ir net ištrauks tau lazdą iš vandens.

FAUSTAS

Taip, nieko paslaptingo čia nėra, —
Tai paprasčiausia dresūra.

VAGNERIS

Turėt protingą šunį nesibodi
Išmintingiausi vyrai. Duodu žodį,
Sarmatos tau nepadarys
Tasai žvitrus studentų mokinys.

Įeina į miesto vartus

FAUSTO KABINETAS

JEINA FAUSTAS SU ŠUNIM

FAUSTAS

Aš palikau lankas rasotas,
Visur gili, gūdi naktis...
Tiktai nemiega mano protas,
Ir žydi sieloje viltis.
Maištingi norai ir vilionės
Nedrumsčia nebylių jausmų.
Aš myliu dievą, myliu žmones,
Vėl man taip gera, taip ramu!

Nutilki, šunie! Užtenka lakstyti tau, mulki!
Ko muistaisi, ko šniukštinėjai tenai, padury?
Verčiau neurzgėk, o ramiai sau prie pečiaus prigulki,
Juk tu mano pačią geriausią pagalvę turi.
Tik ką tu lauke šokinėjai tarytum papaikęs,
Sukais lyg vijurkas aplink ir vis priekin lėkei.
Dabar atėjai pas mane, tad viešnagėje teikis
Per daug netriukšmauti ir elkis, brolau, mandagiai.

Kai vienišoj, skliautuotoj celėj
Sublyksi žiburys jaukus,

Pranyksta liūdesio šešėliai,
Ir laimę jaučia vėl žmogus.
Lengviau atsikvepia krūtinė,
Atslūgsta kančios pamažėl, —
Gyvybės amžino šaltinio
Visa širdim ilgiuosi vėl.

Nurimk tu, šunie! Tas urzgėjimas tavo
Čionai iš tikrųjų ne vietoj visai:
Mane šiuo metu įkvėpimas pagavo,
Ir sieloje dangiški virpa garsai.
Vien žmonės be perstogės niurzga ir juokias
Iš grožio ir gėrio, kurio neverti.
Nejaugi iš jų būsi šito išmokęs
Ir tu, keturkoji svety?

Bet vargas man! Užsimiršimo
Savy daugiau neberandu.
Aš tylų siaubą šitų valandų
Labai gerai žinau iš patyrimo.
Gaivi versmė išseko vėl staiga!
Tačiau juk tai pataisoma spraga.
Į šalį sielvartą mes vejame,
Paguodos ieškomės Apreiškime šventajam,
Naujajame testamentė, kuris
Tarytum stebuklingas žiburys
Iš tolo šviečia. Tad pirmoj eilėj
Aš atsisėsiu prie originalo
Ir be jokios klastos ir melo
Į kalbą gimtąją išversiu jį tiksliai.

Atverčia knygą ir imasi darbo

„Iš prādžių buvo Ž o d i s.“ Ką tai reiškia?
Šio posakio prasmė — labai neaiški,

Ir tuo būdu jo perteikt nevalia,
Kadangi žodžio magiška galia
Aš netikiu! Ten pasakyt norėta,
Jog buvo pradžioje M i n t i s.
Tik neskubėk — ramiau, iš lėto,
Nes vienas riktas viską pražudys.
Savaime juk mintis negimsta niekur.
J ė g a iš pradžių buvo — štai esmė kur!
Sprendimą radęs, plunksnos jau imuos,
Bet vėl ryškėja mano paklydimas,
Ir kužda balsas man iš sielos gilumos:
„Pirmiausia V e i k s m a s buvo.“ Štai vertimas!

Jeigu nori gyventi draugė,
Tai nestauk čionai kaip lauke!
Kas laikys nenuoramą tokį?
Gulėk, tau sakau, ir neloki.
Ne, atrodo, tarp sienų tų
Mudu netelpame kartu...
Arba aš, brolau, arba tu!
Jei nesielsi kaip dera, —
Duryš atdaros. Viso gero!
Bet ką aš matau? Tikrai,
Čia, tur būt, šėtono kerai
Ar šiaip kokia velniava!
Išsipūtė mano šuva
Nelyginant begemotas,
Pašiuo kailis gauruotas,
Akys dega... Iššiepęs dantis,
Į mane piktai žiūri jis
Ir vis eina didyn, vis plečias...
Koksai nepaprastas svečias!
Man „Saliāmono raktas“ padės
Apsigint nuo velnių padermės.

DVASIOS

priemenėj

Ponas Kipšas įkliuvo netyčia...
Nelįskit perdaug arti čia!
Atsargiau! Kas būdą surastų,
Kaip ištraukt seną vilką iš spąstų?
Priemenėj po visus kampelius
Šmėžinėkit, plazdėkit prie lango,
Kad jisai, užuodęs jus,
Galėtų ištrūkt iš žabangų.
Neleiskite žūti jam,
Nes mūsų visų jis globėjas
Ir, be abejo, daugel kam
Yra bėdoje padėjęs.

FAUSTAS

Prieš šitą baidyklę klaikią
Ketveriopo būrtažodžio reikia:

Salamandra, užsidek!
Tu, Undine, vingiuokis!
Silfe, žemėn prasmek!
Aitvare, darbuokis!

Jei stichijų šių
Nepažįsti,
Jeigu jų nežinai tu jėgos, —
Tau dvasių didžių
Karalystę
Nugalėt nepavyks niekadosi!

Salamandra,
Sudek ugnyjė tu!

Undine,
Sudilk tarp verpetų!
Silfe, blykstelk
Žvaigžde auksine!
O tu, aitvare,
Eikš pas mane
Ir šeiminkauk j sveikatą!

Iš stichijų keturių
Nė vienos nežiūriu...
Jis guli sau nuošalėj,
Šaipydamasis įžūliai,
Ir manęs nė klausyt nenori...
Bet pajusi tu burtų svorį!

Sakyk, nejaugi,
Gauruotas drauge,
Iš pragaro tu atvykai?
Štai šventosios raidės,
Kurių lig šiol baidės
Piktųjų dvasių pulkai.

O, kaip baisiai jam pasišiaušė plaukai!

Prakeiktas šunyti,
Ar gali įskaityti
Vardą vargšų ramintojo,
Nekaltai nukankintojo,
Kuris amžiams atvėrė
Mums dangišką gėrį?

Iš baimės nulindęs už pečiaus,
Šuo pučiasi kaip dramblys,
Po visą kambarį skečias...

Palubèn jau stiebiasi jis
Ir tuoj lyg rūkas pasklis!
Verčiau pasiduok, aš kartoju.
Ramiai gulki prie pono kojų!
Nejuokauki su manimi,
Nes bematant šventa ugnimi
Prie vietos tave prirakinsiu, —
Nes trigubai šventa ugnimi
Tave sunaikinsiu.
Dar teks tau liepsnos paragaut!

Rūkas išsisklaido, ir iš užkrosnio pasirodo Mefistofelis
keliaujančio studento rūbais

MEFISTOFELIS

Kas atsitiko? Kuo galiu tarnaut?

FAUSTAS

Štai kas glūdėjo kaily šuns gauruoto!
Keliaujantis studentas? Tiek tiktai?

MEFISTOFELIS

Mokslingą vyrą sveikinu karštai.
Tu vos manęs neišvarei iš proto!

FAUSTAS

Kaip vadiniēs?

MEFISTOFELIS

Ar tai nėra vis vien
Išminčiui, kurs daiktų paviršium bodis?
Juk tam, kas žvelgia visados esmèn,
Reikšmės neturi tuščias žodis.

FAUSTAS

Suvokti jūsų esmę bepigū,
Jinai iš vardo beregint aiškėja:
Ne veltui praminė tave apgaviku,
Juodoju musių viešpačiu, kenkėju...
Tai kas gi tu?

MEFISTOFELIS

Dalelė tos jėgos,
Kuri, visiems be atvangos
Darydama tik gera, blogo linki.

FAUSTAS

Tu paprasčiau kalbėti pamėginki.

MEFISTOFELIS

Aš viską neigiu — neigiu atvirai:
Tokie menki tie žemės padarai,
Jog netgi gaila, kad yra jie gimę
Ir niekaip neprasmenga į kiaurymę!
Žodžiu, tai, ką vadinat pragaišties pradū,
Kas su blogiū taip ar kitaip susiję,
Kaip tik sudaro mano viešpatiją.

FAUSTAS

Esi „dalelė“ — pasakei man tu,
Bet visą aš regiu tave.

MEFISTOFELIS

Drįstu

Paprieštarauti tau. Žmonių paikybė
Yra tokia nepaprasta,
Ir taip į savo aš jie įsikibę,
Jog vien save telaiko visatà.
O aš esu tiktai dalies dalelė,
Kuri vadinos visuma anksčiau;
Esu tamsos dalis, bet šviesą pagimdžiau,
Ir ta šviesa įžūlią galvą kelia
Prieš savo tėvą tikrajį! Tačiau
Perniek maištauja toji atskalūnė,
Kurios visa silpnybė slypi kūne,
Nes, kūnui grožį teikdama,
Ji darosi nuo jo nebeatskiriama,
Ir man atrodo, jog sykiu su kūnu
Jinai nueis netrukus po perkūnų.

FAUSTAS

Štai koku mielu amatu verties tu!
Siekimų neįvykdęs didelių,
Kapstaisi sveikas tarp grebėstų?

MEFISTOFELIS

Deja, ir čia nedaug ką aš galiu.
Tasai niekingas, mažas pasaulėlis
Nebijo mano smūgių anaip tol
Ir, siaubingiausias negandus pakėlęs,
Ramiai sau tebestovi kaip lig šiol.
Siunčiau gaisrus, audras ir liūtis
Ir žemę drebinau iš pamatų,
Bet nematau aš niekur suirutės
Bet dienąnakt iš apmaudo siuntu...

Tiek, rodos, žuvo jau tų gyvių prakeiktų,
O gaivalingas neišsenka kraujas!
Visur — po žemėmis ir aukštumoj,
Ir šaltyje, ir šilimoj
Kas mirksnį mezgasi gyvybės naujos;
Jų kupina net vandenų gelmė...
Tiktai ugnį jaučiuosi kaip namie.

FAUSTAS

Vadinas, jėgai stebuklingai,
Kuri rusena ir many,
Iš tolo tu pavydulingai
Krumplėtu kumščiu grasini?
Kitan darban įsikinkyki,
Tamsybių atšiaurus sūnau!

MEFISTOFELIS

Apie tatai mes kitą sykį
Pasikalbėsime, aš manau.
Nebetrukdyk — man eiti laikas.

FAUSTAS

Kas draudžia tau? Keliuk sau sveikas.
Bus malonu man visuomėt
Matyt bičiulį savo brangų.
Tad lįski pro duris ar langą,
Ar dumk pro kaminą tuoj pat!

MEFISTOFELIS

Aš pastebėjau vieną kliūtį:
Mane nugąsdino truputį
Birtingas brėžinys ties slenksčiu.

FAUSTAS

O, pragaro vaiduokli, aš jaučiu,
Kad pentagramos tu bijai... Bet šičia
Tu kažin kaip juk patekai
Ir atsidūrei spąstuose netyčia!

MEFISTOFELIS

Veizdėki: ženklas nupieštas blogai.
Anam kamputy va tarpelis liko,
Ir man įsmukti buvo nesunku.

FAUSTAS

Iš tikro, atėjai kaipsyk laiku!
Nelaukiau šitokio dalyko.
Dabar esi tu mano kalinys.

MEFISTOFELIS

Šuva čionai įšoko kaip žioplys,
O velnias, nors ir ne naujokas,
Nežino kaip išbėgti... Menkas juokas!

FAUSTAS

Kodėl pro langą sprukti nebandai?

MEFISTOFELIS

Velniams ir šmėkloms draudžiama griežtai
Ieškot kitokio pasitraukti būdo:
Išeiti turi jie tuo pat keliu,
Kuriuo vidun slapčia įsprūdo.

FAUSTAS

Tave pažinęs, aš nesigailiu,
Nes, jei įstatymai ir požemyje veikia,
Galėsime sutartį bendrai pasirašyt.

MEFISTOFELIS

Tu gausi visa, ko tau reikia,
Ko malonėsi paprašyt.
Turėsime ateity ne vieną progą
Pasišnekėti apie tai smulkiau.
Na, o tuo tarpu nedaryk man blogo
Ir leisk išeiti, kaip sakiau.

FAUSTAS

Pabūk akimirksnį bent vieną,
Papasakok man kokią nors naujieną!

MEFISTOFELIS

Su tavimi mes susitiksim greit.
Kad tik kalbėt tau noras atsirastų!
Dabar man iš tikrųjų metas eit.

FAUSTAS

Juk aš gi tau nespėdžiau spąstų,
Į juos tu pats, mielas, įkliuvai.
Sučiupęs velnią, nepaleisk iš karto, —
Jo vėl nebesugausi taip lengvai.

MEFISTOFELIS

Dėl to mums ginčytis neverta.
Aš sutinku pabūt čionai šiek tiek;

Bet tu manim labiau pasitikėk,
Leisk tau parodyti galybę savo meno.

FAUSTAS

Gerai. Kuo nors pamāgink sielą mano —
Ir tavo darbas nenueis perniek!

MEFISTOFELIS

Keliolikos trumpų minučių bėgy
Patirsi tokius džiaugsmo stebuklus,
Kokių suteikt nė metai nepajėgia;
Ir tai nebus vien sapnas apgaulus.
Bekūnių dvasių giesmes tu girdėsi,
Vaizdus nepaprastus regėsi,
Nuo aromatų svaigsi tu...
Tau bus taip gera ir saldu! —
Jūs visos esate čionai;
Pradėkim tad sutartinai!

DVASIOS

Išsisklaidykit,
Debesys niūrūs!
Griūkit, išnykit,
Skliautai šalti!
Váiski mėlynė
Žvelgia pro mūrus,
Aukso sietyne
Žvaigždės liepsnoja,
Laisvėn vilioja
Saulė skaisti!
Lengvos būtybės
Oru skrajoja

Tartum svajonės;
Jų nekaltybės
Ilgisi žmonės...
Tarp žalumynų,
Sodų, žolynų
Švelniai, žavingai
Rūbai jų klostos,
Mirga spalvingai
Tvaskančios juostos,
Liula gėlynas,
Kur tik dairais;
O tarp alėjų
Įsimylėję
Džiaugias, dalinas
Meilės kerais.
Vynuogių kekė
Masina akį.
Šniokščiantis vynas
Iš kubilų
Bėga, apsemdamas
Perlais nusėtus
Klonius saulėtus,
Tykiai teškendamas
Unksnėj šilų.
Liejasi vynas
Tyras ir grynas,
Telkšo aplinkui
Lyg tvenkinys,
O giesmininkai
Paukščiai margieji
Krykštauja, skrieja
Ties vilnimis,

Ten, kur salelės,
Kaubrės jų žalios
Jaukiai linguoja,
Ten, kur dainuoja
Rytmečio saulėj
Chorai linksmi,
Viską pasaulyj
Pamiršdami.
Vieną vilioja
Upių banga,
Kitą — vešlioji
Slėnių danga,
Trečią — platybė
Žydro dangaus...
Šviečia viltingai
Ir spindulingai
Meilės grožybė
Sielai žmogaus!

MEFISTOFELIS

Jis miega! Greit jūs užliūliavot jį,
Sparnuoti mano padėjėjai!
Koncertas jūsų liks man atminty.
Tu sulaikyt šėtoną panorėjai?
Verčiau sapnuos tu pasinerk, brolau,
Tegu jie tau išblaško ūpą niūrų!
Bet aš surasti žiurkę privalau,
Kad ji man burtų ženklą ten, prie durų,
Graudžte nugraudžtų dantimis.
Girdžiu: viena jau krebžda tylomis!
Valdovas musių, blakių, utėlių,
Varlių ir žiurkių ir pelių
Išlįsti tau įsako iš skylės

Ir kuo skubiausiai pulti prie tos vietos,
Kurią jisai aliejumi aplies.
Tu jau čia pat? Aš sužavėtas.
Va tas prakeiktas smailas kyšulys!
Matai? Man baisiai kliūva jis.
Na, tai į darbą! Dar padilink. Ačiū.
Saldžių sapnų tau, Faustai!
Lauk netrukus svečio.

FAUSTAS

pabudamas

Nejaugi užsimiršęs aš buvau?
Prapuolė pulkas dvasių paslaptinių...
Pakol aš velnią sapnavau,
Šuva iš mano celės dingo!

FAUSTO KABINETAS

FAUSTAS IR MEFISTOFELIS

FAUSTAS

Kas beldžiasi ten vėl? Prašau. Įeik.

MEFISTOFELIS

Tai aš.

FAUSTAS

Įeik.

MEFISTOFELIS

Triskart pakviesti reik.

FAUSTAS

Įeik, sakau.

MEFISTOFELIS

Dabar tu patinkì man,
Ir aš tave palinksmint ketinu.
Tu vis įpuolęs dar nusiminiman!
Užtaigi aš šiandieną ateinu
Kaip dabita — su švarkeliu raudonu,

Išsiuvinėtu aukso galionū,
Su šilkinė kraiste, špaga prie šono,
Su marga gaidžio plunksna skrybėlėj.
Užtenka tau liūdėti dieną naktį!
Eik, pasipuošk — manim skubėk pasekti
Ir pasinerk gyveniman giliai.

FAUSTAS

Kad ir dailiausią užsimesčiau kraistę,
Vis viena slėgs mane žmogaus būtis.
Esu per senas, kad galėčiau žaisti,
Per jaunas — kad atšaltų man širdis.
Gyvenimas... Ką gali duoti jis?
„Venk to! Susilaikyk nuo šito!“
Štai ta išbeldusi ausis gaida,
Kurią ligi pat grabo visada
Užkimęs balsas gieda tau... Iš ryto,
Nespėjęs nė atmerkt akių,
Drebu iš siaubo ir beveik verkiu,
Galvodamas apie vargingą dieną,
Kuri beprasmiškai praeis
Ir, negandais grūmodama naujais,
Žlugdys man įgeidį kiekvieną,
Kuri palaimą džiaugsmo valandos
Aitria pagieža taip užnuodys,
Jog godos ir jausmai, ir tartas žodis
Tulžim savaiame atsiduos.
O kai, pasišlykštėjimą įveikęs,
Vėlyvą naktį puolu patalan,
Pikti sapnai ir mintys klaikios
Nė mirksniui poilsio neduoda man.
Širdy manoj plazdanti dievybė
Yra gaivi, galinga ir gaji.

Bet nors atrodo jos jėga beribė,
Pakeist aplink negali nieko ji.
Gyvenimas toksai — sunki našta,
Ir aš kasdien mirties meldžiu slapta.

MEFISTOFELIS

Tačiau ji niekad, kaip žinia,
Nebūna laukiama viešnia.

FAUSTAS

Pavydžiu tam, kuris ugnį kautynių
Su laurų vainiku sutinka ją
Arba smagus, po šokio paskutinio,
Užmiega amžinai mergaitės glėbyje!
Akivaizdoje dvasios viešpatingos
Kam aš nepuoliau į mirties rankas?

MEFISTOFELIS

O vis dėlto taurės nuodingos
Tą naktį neišgėrė kažin kas.

FAUSTAS

Tu, rodos, puikiai šnipinėt išmokai?

MEFISTOFELIS

Žinau ne viską, bet žinau daugokai.

FAUSTAS

Varpų harmonija kilni
Išblaškė mano nuliūdimą:

Jaunų dienų prisiminimą
Ji vėl prižadino many...
O, tebūnie prakeiktos godos,
Kurios nelaisvėj laiko mus
Ir, neatnešdamos paguodos,
Suteikia sielai vien skausmus.
Prakeiktas paikas išdidumas,
Kuriuo mes dangstomės dažnai,
Prakeiktos nykstančios kaip dūmas
Pagundos ir tušti sapnai.
Prakeiktos svajos apie jaukų,
Džiaugsmingą židinį šeimos,
Apie javų tau brangų lauką
Ir gėrį laimės amžinos.
Prakeiktos pinklės aukso stabo,
Jo apgaulinga prabanga,
Kurią išvydę, gobšai dreba
Ir galvą pameta staiga.
Svaigioji vynuogių saldybė
Ir meilės polėkiai aukšti,
Viltis, tikėjimas, kantrybė —
Lai būna amžiams prakeikti!

DVASIŲ CHORAS

neregimas

Deja! Deja!
Koksai žiaurumas!
Vos kumščiu galingu,
O pusdievi, tu trenkei, —
Sugriuvo spindintis rūmas,
Ir mes tamsion
Nebūties tuštumon

Jo skeveldras nešame
Nuolankiaĩ.
Žemės galiūne,
Tu mus girdi?
Atsigoski bentsyk!
Pamilęs grožį bekūnį,
Savo širdy
Greičiau pastatyk
Šventovę naują,
Ir tegul daina,
Šviesos sklidina,
Atgimimą
Tau pranašauja!

MEFISTOFELIS

Guadrūs mažiuliai,
Mano bičiuliai
Nuoširdžiausiai gero tau linki:
Pakilk, apleiski
Tvankią landynę,
Pažvelk į vaikią
Dangaus mėlynę,
Apsnūdimą šalin nugink!

Nebejuokauk su sielvartu daugiau,
Kuris tarytum vanagas užpuolė.
Tegul aplink tave minia tamsuolių,
Bet ž m o n ė s jie — tokie kaip tu, žmogau!
Aš patausosiu tavo vardą brangų,
Šunsnūkių tarpan nepakliūsi tu.
Nors neturiu aš baisiai aukšto rango,
Tačiau, jei trokšti su manim kartu
Išsiblaškyt gyvenimo kelionėj,

Pabūti vyrų, moterų draugėj, —
Aš patarnausiu tau maloniai,
Visur pagalbą teiksiu paslaugiai,
Bėgiosiu, tavo užgaidoms vergausiu
Ir būsiu patarėju širdingiausiu.

FAUSTAS

O kaip aš atsilyginsiu, sakyk?

MEFISTOFELIS

Tai nedega. Yra dar marios laiko.

FAUSTAS

Ne, ne! Šėtonas pernelyg
Save įsimylėjęs; niekam gero
Vien dėl gražių akių jisai nedaro.
Tad susitarkim aiškiai ir tvirtai,
Kad mums nedrumstų santykių vaidai.

MEFISTOFELIS

Aš be jokių suktybių ir apgaulių
Čionai tarnauti tau geidžiu;
Kai susitiksime tenai, anam pasauly,
Atlygint man turėsi tuo pačiu.

FAUSTAS

Kas bus t e n a i, mažai man rūpi. Ką gi,
Tegu sau griūva mūsų planeta!
Jos vietoje gal atsiras kita...
Bet ši vien saulė mano skausmą regi,
Šioj žemėj mano laimė paslėpta,

Ir jei apleisti privalau ją,
Tai kam aš sau gadinsiu kraują,
Spėliodamas, ar ateity,
Anoj, visai nežinomoj buity,
Yra viršus ir apačia,
Ir neapykanta ir meilė — taip kaip čia!

MEFISTOFELIS

Smagu girdėt. Mes rasim bendrą šneką.
Tad ryžkis, pasikliauk manim šventai —
Ir greit galėsi džiaugtis, gavęs tai,
Ko niekam nė sapnuot neteko.

FAUSTAS

Ką tu, kipšeli, duoti man žadi?
Tau nesuprantama žmogaus dvasia didi,
Jos kilnūs siekiai nieko tau nesako!
Gal pavaišinsi valgiais tu mane,
Kurie tik alkį sukelia besotį,
Gal duosi rausvo aukso, kurs delne
It gyvsidabris pradeda bėgioti?
Gal tu kortas nepaprastas turi,
Kuriom dar niekas nieko nēr išlošęs,
O gal gražuolę suradai, kuri,
Mane myluodama, pas kitą bėgti ruošias?
Gal tu man siūlai šlovę, kad rytoj
Jinai užgestų tarsi meteoras,
Gal obuolį, kuris supūva tuoj,
Kai jį nuskint užėina noras?
O gal žinai, kur medis įstabus,
Kiekvieną dieną keičiantis lapus?

MEFISTOFELIS

Drauguži, uždavinį daug sunkesnį
Išpildysiu mielai. Bet palūkėk:
Mes dar surasime ne tokį kąsnį
Ir su tavim palėbausim bent kiek!

FAUSTAS

Tegu tuoj pat ateina galas man,
Jei, pomėgių vylingų užliūliuotas,
Nuo geidulių apsvaigęs protas
Mane įstums dykūno patalan!
Tuomet prakeikiu aš gyvybę savo
Ir mirti sutinku!

MEFISTOFELIS

Duok ranką. Bravo!

FAUSTAS

Še! Jeigu tu išgirsi iš manęs:
„O, stabtelėk, akimirksni žavingas!“ —
Tai kuo greičiau užnerk man grandines,
Ir tepaskelbia varpas gedulingas,
Kad Fausto nebėra... Tegul tada
Rodyklė seno laikrodžio sustoja,
Ir man ateina valanda skirtoji!
Tarnyba tavo tąsyk bus baigta.

MEFISTOFELIS

Apsigalvok. Aš nepamiršiu nieko.

FAUSTAS

Kiekvienas mano žodis galioj lieka,
Turi tai atsiminti visada.
Praradęs dievišką ugnelę,
Pasirenku aš vergo liūdną dalią.

MEFISTOFELIS

Paūšim vakare! Man bus labai smagu
Suteikti daktarui nemaža paslaugų.
Na, o dabar, be abejo, tau tiktų
Raštelį man išduot. Dėl viso pikto.

FAUSTAS

Tu reikalauji parašo, pedante?
Nejaugi netiki garbės žodžiu,
Kuris negali niekada pasenti?
Manai, kad pančiais pažadų bergždžių
Gyvenimo audringam vandenyne
Supančioti mane kas nors pajėgs?
Deja, mes laikomės įsikabinę
Šio prietaro — ir mūs neveikia nieks...
Laimingas tas, kas turi širdį gryną
Ir, davęs priesaiką, aukų nesibaugina.
Bet pergamento raidė negyva
Ir antspaudas prideramai uždėtas
Yra lyg baubas neregėtas,
Kurį pamačius, kvaista mums galva.
Mes vašką garbinam ir odą...*
Jų galiai netgi žodis pasiduoda!

* Turimas galvoj vaško antspaudas, dedamas ant odos (pergamento).

Tad ko gi, nelabasis, nori tu?
Kur man pasirašyt? Ant vario kieta?
Ant popieriaus? Ant marmuro? Skaptu
Ar plunksna, ar kuo nors kitu
Įamžint savo vardą man reikėtų?

MEFISTOFELIS

Kam šitokius niekus prasimanai?
Verčiau tu gražbylystę mesk į šalį,
Paimk štai popieriaus lapelį
Ir kraujo lašeliu pasirašyk čionai.

FAUSTAS

Jei šitos ceremonijos gėdingos
Yra privalomos, — aš nusileidžiu tau.

MEFISTOFELIS

Žinok, kad kraujas — skystis ypatingas.

FAUSTAS

Ant kortos viską aš dabar statau,
Negaišdamas nė valandėlės,
Ir prižadau laikytis sutarties.
Tave pranokti netekau vilties
Ir veltui aš, puikybėn pasikėlęs,
Prilygti dvasią didžiąją geidžiau:
Gamta tebėr mįslinga kaip anksčiau.
Seniai jau mokslai man atbiuro,
Surizgo mąstymo gija...
Aš noriu pult į aištrų jūrą,
Paskęsti jų sūkuryje,

Aš noriu į stebuklų sritį
Ižengti širdimi drąsia,
Aš noriu nardyt ir plaukyti
Dienų sriautingų bangose!
Vis vien, ar pragaro kankynę,
Ar laimę man lemtis atneš:
Vien tik per kovą nuolatinę
Žmogus atranda savo a š.

MEFISTOFELIS

Jokių tau kliūčių nieks nestato.
Tu laisvas paukštis. Valiūkauk
Ir smaguriauk sau į sveikataį!
Pasauly malonumų daug,
Tik reik mokėti jais naudotis.

FAUSTAS

Suprask, ne tai man rūpi! Kaip beprotis
Džiaugsmų kankinančių ilgiuos,
Ilgiuosi neapykantos džiugios,
Beviltiškos paguodos... Mano siela,
Atšalusi nuo mokslo ir žinių,
Atsiveria skausmams visų žmonių,
Pajusti trokšta ji pasaulio viso gėlą,
Geismais jo pagyvent ir viltimis,
Kad mano prablaivėjusi vaizduotė
Vargus ir laimę jo galėtų išmatuoti
Ir nugarmėti prarajon kaip jis!

MEFISTOFELIS

Tai kietas gabalas. Nuo amžių amžinųjų
Aš į jo plutą šipinu dantis...

Tikėk manim, nė vienas iš tavųjų
Nuo lopšio ligi pat mirties
Nėra tokios įkandęs žiauberis.
Šia visata tik dievas tesidžiaugia;
Jį supa, kaip žinai, negęstanti šviesa;
Diena pakeičia žmogui naktį baugią,
O mūs buveinė — amžina tamsa.

FAUSTAS

Aš viskam pasiryžęs!

MEFISTOFELIS

Tai tiesa.

Tačiau man vienas daiktas baimę kelia:
Gyvenimas prabėga greit,
O iki tobulybės — galas kelio.
Manau, kad į pagalbą tau ateit
Galėtų toks autoritetas,
Kaip poetas:
Siek tiek pafantazavęs,
Paposmavęs,
Jisai, nepavydėdamas garbės,
Tave apdovanoti sugebės
Ugningumu neapoliečio
Ir šalta ištverme šiauriečio,
Laukinio elnio eiklumu
Ir liūto narsumu.
Be to, gal būdą slaptą jis surado,
Kaip tavyje piktybės pradą
Suderinti su dvasios taurumu;
Gal būt, nubrėžęs meilės žygių planą,
Jis žada tau jaunatvės liepsną duot,

Ir veikiai aš tave, drauguži mano,
Pradėsiu Mikrokosmu tituluot?

FAUSTAS

Bet jeigu, nepasiekę tos svajonės,
Kuri nuo seno masina taip žmones,
Sudūžtų mano potroškiai visi,
Tai kas gi aš?

MEFISTOFELIS

Tik tas, kas tu esi.
Eik, užsidėk nors dvidešimt perukų
Ar ant sieksninių atsistok kojūku, —
Vis viena liksi toks, koks tu esi.

FAUSTAS

Kasdien prie stalo sėdu aš sudribęs,
Kas dieną jėgos senka vis labiau;
Ir nors pasaulio išminties gėrybes
Tiek metų kantriai savyje kaupiau, —
Nepriartėjau aš prie begalybės,
Aukštesnis nė per plauką netapau.

MEFISTOFELIS

Bičiuli, koks tu silpnadvasis,
Ir kiek tokių matau aplink!
Kol tavo sielos karštis neužgesęs,
Gyvenimo džiaugsmus aistringai skink.
Galva, sėdynė, rankos, kojos
Juk tau priklauso, po šimtais!
Kodėl gi taip baidaisi ir kratais
Tų pramogų, kuriom naudojuos?

Ristūnų šešetą pasikinkei —
Ir dviem galingais tuziniais kanopų
Tolyn šuoliuoji sau smagiai,
Ir tau nė kiek blauzdų nesopa...
Žvaliau! Pasaulin aš kviečiu tave.
Gana tau alint smegenis urve!
Tas, kas protauja nuolatos,
Man primena pablūdusį galviją,
Kuris dykynėj klaidžioja ir bijo
Čia pat, pašonėj, žydinčios lankos.

FAUSTAS

Nuo ko pradėsime?

MEFISTOFELIS

Greičiau iš tos landynės,
Kur taip nyku, kur taip gūdu!
Nustok jaunuosius pasakom maitinęs,
Atmink, kad iš šiaudų nebus grūdų.
Lai tavo gerbiamas kaimynas
Iš kailio nerias ir kankinas,
O tau — kam postringauti? Mokiniai
Vis tiek nesužinos juk nieko doro.
Girdi? Štai vienas jų jau priemenėj.

FAUSTAS

Su juo šnekėtis neturiu aš noro.

MEFISTOFELIS

Nejau vargšelis šitiek laukė tam,
Kad ponas daktaras jį taip nuskriaustų?
Duok man kepurę savo ir apsiaustą.

Persirengia

Su tokiu apdaru patiksiu aš bet kam
Ir sąmoju nustebinsiu maloniai.
O tu keliolikai minučių pasitrauk.
Būk pasiruošęs laukiamai kelionei!

Faustas išeina

MEFISTOFELIS

ilgais Fausto rūbais

Į žmogišką puikybę nusispiauk,
Numok ranka į mokslą ir į protą!
Susiviliok buitim nauja,
Į burtų šalį klaidžią ir miglotą
Įženk, — ir tu jau mano valdžioje! —
Likimas davė dvasią jam neramia,
Jinai į tolį veržiasi aklai
Ir nebenori net žiūrėt į žemę,
Kuri tiek daug pagundų siūlo jai.
Nublokšiu jį purvan, atskleisiu kraupią
Gyvenimo tuštybę, — ir tegu
Jis leipsta, plėšosi, ant kelių klaupia
Ir, nebetekęs kančiose jėgų,
Maldauja ramumos, lai godžiai žvelgia
Į gairių gėrimą ir valgį,
Kurio pasiekti niekad nevalios.
Net jeigu ir nebūtų jis šiandieną
Pardavęs velniui sielos, tai vis viena
Nebėr jam kelio atgalios!

Įeina studentas

STUDENTAS

Aš atvykau čia ir tuojau
Pasikalbėti atėjau
Pas jus, garbingas mokslo vyre,
Kurį visi pelnytai giria.

MEFISTOFELIS

Širdingas dėkui jums už tai!
Tokių, kaip aš, čionai šimtai.
Ar esat apsitrynęs jau truputį?

STUDENTAS

O, leiskit jūsų globoje pabūti!
Nebenustygdamas namuos,
Šiaip taip pabėgau nuo mamos;
Turiu jėgų ir pinigų
Ir noru mokytis degu.

MEFISTOFELIS

Pasiryžimas jūsų geras.

STUDENTAS

Deja, nebejauku man daros.
Atgal keliaučiau aš mielai.
Aplinkui niekur nei žolelės,
Nei medeliuko — vien suolai,
Vien mūrai slegiantys ir salės...
Aš lyg apkuręs, man baisu,
Nebematau, nė kur esu.

MEFISTOFELIS

Čia reikia stačiai pripratimo:
Naujagimis iš pradžių ima
Nenoriai motinos krūtis;
Bet ilgainiui prijunksta jis.
Ir jūs, prie išminties krūtinės
Prigludęs, būsit kaip šilkinis.

STUDENTAS

Aš taip svajoju prisiglaust prie jos
Ir laikiu jūsų paramos jautrios!

MEFISTOFELIS

Pirmiausia išsiaiškinti vertėtų,
Kurį jūs pasirinkot fakultetą.

STUDENTAS

Norėčiau būti aš labai išprusęs,
Ištirti žemės paslaptis, paskui
Suvokti tai, kas darosi danguj;
Žodžiu, man rūpi visos mokslo pusės.

MEFISTOFELIS

Labai teisingu einate keliu.
Sėkmė priklauso nuo stropumo jūsų.

STUDENTAS

Aš dirbsiu, kiek tiktai galiu.
Bet, žinoma, po ilgo triūso
Šiek tiek prasiblaivyti pravartu —
Bent vasaros atostogų metu.

MEFISTOFELIS

Drauguži mielas, greitai bėga dienos,
Ir mums yra brangus akimirksnis kiekvienas.
Tausoti laiką padeda tvarka;
Todėl patarti noriu jums kai ką:
Pastudijuokit logiką, kad protas,
Įdrausmintas gerai ir išdresuotas,
Priprastų prie apynasrio; tegu
Įgauna kryptį aiškia jis ir tikslia
Ir, žengdamas tiesiu minties taku,
Migloj neklydinėja kaip žaltvykslė.
Galų gale suprasite giliai
Kiekvieno savo veiksmo tikrą vertę —
Žinosit, jog net valgyti ir gerti
Svarbu pagal sistemą, nuosekliai.
Ar proto mašina nėra tas pat,
Kas audžiamosios staklės? Mygtelk koja —
Ir sukruta šimtai gijų kaip mat,
Šaudyklė šen ir ten bėgioja,
Ir negali pagauti akimi,
Kaip darniai mezgasi mazgai neregimi.
Prityręs filosofas jus pamokys,
Kaip reikia spręsti klausimus visokius,
Paaiškins, kas po ko ir kas prie ko,
Įrodydamas, tarp ko kito,
Kad, jei be šio nebūtų buvę to, —
Nebūtų buvę nei ano, nei šito.
Studentai baisiai mėgsta visa tai.
Bet jų stakliukės dirba gan prastai...
Kas ieško gyvo reiškinių prasmės,
Tas turi nusigręžti nuo esmės
Ir į dalis išnarstyt jį gražiai,
O jeigu dings tarp jų vidaus ryšiai, —

Kas tau bēdos! Tai chemijoj vadinās
„Encheiresis naturae“... Juokas grynas!

STUDENTAS

Sugauti jūsu mintj man sunku.

MEFISTOFELIS

Tikiuos, kad išgudrēsīt su laiku.
Tiktai išmokit viską r e d u k u o t
Ir tinkamai k l a s i f i k u o t, drauguži.

STUDENTAS

Aš negaliu sau to įsivaizduot,
Galvoj man tartum girknos ūžia.

MEFISTOFELIS

Paskui, kaip dera padoriam jaunuoliui,
Į metafiziką įknibkit uoliai,
Ir veikiai jūsų smegenys įgus
Suprasti tai, ko joks neperpranta žmogus;
Jei pagaliau ir liks kai kur duobių,
Pridengt jas lengva žodeliu skambiu.
Svarbiausia, lai visi pamato,
Kad jūs per šitą pusę metų
Išmokote drausmės. Girdėdamas skambutj,
Privalot kuo greičiausiai vietoj būti.
Kasdien bus penkios lekcijos; prieš tai,
Paėmęs knygą, turite rimtai
Išnagriniėti tekstą paskaitos,
Kurj profesorius lyg papūga kartos,
O jūs kiekvieną jo teigimą
Užsirašykite lyg šventą apreiškimą.

STUDENTAS

Teisingai teikētēs patart;
Jūs galit man nebepriminti šito.
Tai, kas ant balto juodu parašyta,
Vēliu pravers ne vienākart.

MEFISTOFELIS

Tad kā gi jūs nusprēndēt studijuoti?

STUDENTAS

Nesirengiu aš būti juristū.

MEFISTOFELIS

Dēl to nē kiek ant jūsu nepykstu;
Iš tikro, kam tie mokslai sugalvoti?
Īstatymas, lyg amžina liga,
Mus persekioja iš kartos ģ kartā
Ir plečias tartum antkryčio banga.
Jo išmintis seniai visiems apkarto,
Seniai jis tapo budeliu žiauriu,
Kuris pamynē ģgimtā man teisē,
Bet šitā prākeiksmā kaip ligā baisiā
Aš paveldējau — ir kentēt turiu!

STUDENTAS

Esu dabar ģtikintas visai.
Kitaip jauties, kai jūsu paklausai!
Gal būt, ģ teologijā man kibti?

MEFISTOFELIS

Aš nelabai pagirčiau šitą kryptį.
Čia šunkelių tiek daug, jog tik žvalgais,
Bijodamas nuklysti kur į šalį.
Čia net balzamas atmieštas nuodais,
Kurių žmogus nė pastebėt negali.
Svarbu tikėti autoritetū,
Už jo kiekvieną žodį galvą dėti —
Ir bus visi sunkumai nugalėti!
Tad pasikliaukit ž o d ž i a i s: tuo būdu
Neklaidingumo spindinčioj šventovėj
Jums garantuota bus vieta.

STUDENTAS

Bet žodis turi p r a s m ę visada!

MEFISTOFELIS

Jinai nereikalinga jūsų šlovei,
Ir aš nedaug matau joje naudos.
Ten, kur nėra prasmės nė lašo,
Ją kuo puikiausiai žodis pavaduos;
Juk žmonės žodžiais traktatus parašo
Ir žodžiais disputuoja. Užtatai
Tikėkit žodžiais — raidiškai, šventai!

STUDENTAS

Prašau man dovanoti už paikystę:
Aš jums tikrai baigiu įgristi.
Beliko vienas klausimas tiktai:
Ką jūs galvojat apie mediciną?

Šio mokslo baras — toks platus,
O laiko taip mažai, jog dievas žino,
Ar ką pasieksi per trejus metus.
Pasinaudojęs jūsų pastabom,
Gal būt, neklaidžiosiu patamsy apgraibom.

MEFISTOFELIS

sau

Man įkyrėjo formalisto tonas,
Panūdau būti vėl šėtonas.

Balsiai

Nesudėtingą esmę medicinos
Suprasite be didelės bėdos.
Patyrinėkit žemę ir žvaigždynus,
O ten, toliau, — kaip dievas duos!
Jums nereikės po foliantus knistis:
Kiekvienas dirba tiek, kiek pajėgus.
Išmokit gaudyt progą nuo jaunystės —
Ir būsit gerbiamas žmogus.
Jūs vyras iš stuomens ir iš liemens,
Drąsos taipogi jums nestinga,
Ir jeigu elgsitės ryžtingai,
Visi jums linkčios ir limens.
Prie damų ypač prisisukt naudinga:
Jų begaliniai sopuliai
Ir alpuliai
Juk žinomi! Todėl į vieną tašką
Tolydžio muškit atkakliai —
Ir jas galėsit minkyti kaip vašką.
Užimponuokit titulu, kuris
Bematant jums vartus atidarys,

Paskiau jūs sergančios pulsiuką
Pačiupinėkit trupučiuką
Ir žygių griebkitės veiksmingesnių:
Ją pervėręs gašliai gudriu žvilgsniu,
Už talijos lieknos paimkit meiliai,
Atleiskite korsėtą pamaži,
Ir tai, ko tūlas laukia metų eilę,
Jūs vienu mirksniu gausit, dievaži.

STUDENTAS

Čia daug aiškiau! Visai kita šneka!

MEFISTOFELIS

Teorija, brolau, — sausa šaka,
Užtat gyvenimo vaisingas medis žydi.

STUDENTAS

Lyg pasakoj jaučiuos, kaip kažin ką!
Matau aš prityrimą jūsų didį
Ir vėl jus aplankyti ketinu.

MEFISTOFELIS

Man tai girdėt be galo malonū.

STUDENTAS

Prieš pasitraukdamas, aš leidžiu sau
Tikėtis, jog kaip ženklą prielankumo
Ką nors man įrašysit į albumą.

MEFISTOFELIS

Labai prašau.

Parašo ir gražina albumą

STUDENTAS

skaito

ERITIS SICUT DEUS, SCIENTES BONUM ET
MALUM.*

Pagarbiai užverčia albumą ir atsisveikina

MEFISTOFELIS

Mano tetulė angis paliko tau priesaką tokį:
Nors panašus tu į dievą, bet savo niekybę žinoki!

FAUSTAS

įeidamas

Kur mes dabar keliausime?

MEFISTOFELIS

Bet kur.

Prieš mus akiračiai plačiau.
Zuikiu prasmuksi su manim visur,
Įgysi proto ir nenuobodžiausi.

FAUSTAS

Ne. Aš grakščių manierų neturiu,
Esu toks nerangus ir ilgabarzdis,
Bijau visų tų mostų įmantrių!
Kaip nors be jų bandysiu verstis...
Juk aš nemoku nieko panašaus
Ir tarp žmonių patsai savęs varžaus.

* Lotyniškas posakis, reiškias: „Būsité kaip dievas, pažin-
site gėrį ir blogį.“

MEFISTOFELIS

Daugiau drąsos, drauguži mano!
Šiame gyvenime nereikia kito meno.

FAUSTAS

O kaipgi mes išvyksim iš čionai?
Kur tavo kariatà, arkliai, tarnai?

MEFISTOFELIS

Užtenka man plačiai išskeisti
Šią stebuklingą savo skraistę,
Užtenka dvelkietelėt ugnim —
Ir mes pakilsime į orą su tavim.
Mums atsivers beribiai dangūs!
Tik per sunkių neimki ryšulių.
Į naująjį gyvenimą įžengus,
Tave pasveikinti galiu!

AUERBACHO RŪSYS LEIPCIGE

ĮSILINKSMINUSI KOMPANIJA

FUKSAS

Ne, aš jums to nedovanosiu!
Ko negeriate? Kas yra?
Kur dingo jūsų šelmiška aistra?
Ko sėdite kas sau, nuleidę nosį?

BRANDERIS

Versk bėdą ant savęs. Kad toks gudrus,
Tai pakvailiok, pajuokink mus!

FUKSAS

išpildamas jam ant galvos stiklą vyno

Mielai!

BRANDERIS

Koks neraliuotas gyvulys tu!

FUKSAS

Juk tu norėjai šito, jei neklystu!

ZYBELIS

Už durų vykit riaušininkus tuos!
Dainuokit, šokit, užkit, kaip kas gali!
Ho-ho! Ho-ho!

AMŽINAS STUDENTAS

Dėl dievo meilės duokite vatōs!
Tasai rēksnys man susprogdins būgnelį!

ZYBELIS

Kai dreba sienos ir langai,
Vadinas, bosas baubia neblogai.

FUKSAS

Kam nepatinka čia, tegul išeina!
Tra-lia-lia-lia!

AMŽINAS STUDENTAS

Tra-lia-lia-lia!

FUKSAS

Užtraukim dainą!

Dainuoja

Dėl ko šventasis Rymo sostas
Negriūva niekaip — ir gana?

BRANDERIS

Šlykšti, nuvalkiota politinė daina!
Verčiau dėkokit viešpačiui kas rytą,

Kad jums nereik be paliovos
Dėl švento sosto sukti sau galvos.
Jei kas mane monarchu padarytų
Ar kancleriu, — turėčiau pasikart.
Tačiau mums trūksta viršininko gero;
Tad išsirinkim popiežių kaip dera
Ir baikim ceremonijas iškart.

FUKSAS

dainuoja

Skriski, lakštingėle, aukštai į padangę,
Pasveikink širdingai merguzėlę brangią!

ZYBELIS

Tegu man apie meilę nieks negieda!

FUKSAS

Jei taip, aš jai siunčiu dar bučkį priedo!

Dainuoja

Atsklęsk duris tamsia nakčia!
Atsklęsk duris! Jisai jau čia.
Užsklęsk duris! Jau tuoj prašvis.

ZYBELIS

Gali sau gąrsint grožį jos ir šlovę!
Iš to mes pasijuoksime skaniai.
Dainuok, pakol tavęs ji neapmovė
Taip kaip mane visai dar neseniai.
Lai kipšas, kavalierium prisistatęs,
Paišdykauja kryžkelėj su ja,
Lai Brokeno ožys, iš tolo ją pamatęs,
„Labanakt“ sumekena tamsoje!

Bet padoriam vaikinui lįsti
Prie mergšės tos — tikra kvailystė.
Kad aš ją liaupsinčiau? Tegu pasius!
Geriau iškulsiu langus jai visus!

BRANDERIS

trenkdamas kumščiu į stalą

Klausykite, ponai gerbiamieji!
Kadangi jūs — rimtai įsimylėję,
O aš — prityręs meilės reikaluos, —
Norėčiau padainuoti dainelę vieną,
Pasiūlyti, kaip sakoma, šviežieną...
Prašau jus dėmesio! Tylos!
Aš pradėdu. Kartokite refreną.

Dainuoja

Gyveno žiurkė kažkada,
Vien lašiniaiis maitinos.
Rimta ji buvo ir drūta
Kaip Liuteris Martynas.
Virėjas davė jai nuodų,
Ir vargšei taip gūdu graudu,
Lyg meilė ją kankintų.

CHORAS

linksmi

Lyg meilė ją kankintų!

BRANDERIS

Ilgai ji blaškės postalėj
Ir, cypčiodama gailiai,

Prie klano puolė.., Sopuliai
Ją raižė tartum peiliai.
Iš skausmo graužė ji grindis!
Vos vos neplyšo jai širdis,
Lyg meilė ją kankintų.

CHORAS

Lyg meilė ją kankintų!

BRANDERIS

Virtuvėn įlėkė jinaĩ,
Be žado krito žemėn,
Kojytes užvertė liūdnei,
Padūsavo — ir amen.
Virėjas netveria juoku:
„Tegu sau žiopčioja, tegu,
Lyg meilė ją kankintų!“

CHORAS

Lyg meilė ją kankintų!

ZYBELIS

Paleido kosereį kvaili stuobriai!
Ir ko taip baisiai tūžti jie pradėjo
Ant žiurkių nelaimingų?

BRANDERIS

Jų globėju
Tu jau seniai pasidarei?

AMŽINAS STUDENTAS

Bėda prispyrė — ir pilvūzo pliko
Pažinti nebegalima visai...
Suprato kelmas (ir neapsiriko!),
Kad ta išpampus žiurkė — tai jisai.

[eina Faustas ir Mefistofelis

MEFISTOFELIS

Visų pirma tu pabuvot turi
Naktibaldų įkaušusių būry.
Kas dieną jiems didžiausia šventė.
Iš tikro, moka jie gyventi
Kaip inkstai taukuose. Gražu žiūrėt tiesiog!
Bet sąmojo čionai tu neieškok.
Kiekvienas linksminas nelyginant kačiukas,
Kuris aplink toje pat vietoj sukas
Ir stengias savo uodegą sugaut.
Kol duoda smuklėje išgert į skolą
Ir pagiriom blogumas neužpuola, —
Kodėl neužt, nepramogaut?

BRANDERIS

Kas per vieni šie du vyriškiai?
Jų povyza, manieros rodo ryškiai,
Kad tik dabar atvyko jie čionai.

FUKSAS

Taip, mūsų Leipcigas — nedidelis Paryžius,
Ir jo gyventoją pažinsi būtinai.

ZYBELIS

Iš kurgi jie? Kaip tu manai?

FUKSAS

Ištirti tai esu aš pasiryžęs.
Juos pavaišinsiu vyneliu —
Ir aš tave užtikrinti galiu,
Kad šiuodu ponai rūstūs ir nebylūs
Nebepajėgs maiše paslėpti ylos.

BRANDERIS

Jie šarlatanai!

AMŽINAS STUDENTAS

Nekvaila mintis!

FUKSAS

Reikės patraukti juodu per dantis.

MEFISTOFELIS

Faustui

Kokie nejautrūs jie yra šėtonui!
Tiesiog už pakarpos galėčiau čiupti juos.

FAUSTAS

Sveiki, mieliausi mano ponai!

ZYBELIS

Su pagarba žemai lenkiuos.

Tyliai,

dėbčiodamas šnairomis į Mefistofelį

Jisai bene šlubčioja viena koja?

MEFISTOFELIS

Prisėsti leisit? Vietos dar yra.
Jei doro gėrimo čionai stokoja,
Jį mums atstos kompanija gera.

AMŽINAS STUDENTAS

Koks jūs išpaikęs, gerbiamas sveteli!

FUKSAS

Tur būt, nakvojot Ripacho kaimely?
Gal matėtės su Hansu Galgonū?

MEFISTOFELIS

Ne, mudu pravažiavome pro šalį.
Pas jį mes ašndai buvom ir, kaip aš menu,
Žadėjom perduot jums labų dienų.

Lenkiasi Fuksui

AMŽINAS STUDENTAS

tyliai

Jisai nepėsčias!

ZYBELIS

Jis juokų nedaro!

FUKSAS

Palaukite, tuojau aš duosiu garo!

MEFISTOFELIS

Kažką dainavo čia balsai linksmi;
Mes juos girdėjom, laiptais lipdami.
Kaip nuostabiai skambėt turėtų choras
Šiame gaudžiam, skliautuotam rūsyje!

FUKSAS

Ar kartais jūs ne muzikas?

MEFISTOFELIS

Deja,
Nėr talento, yra tik geras noras...

AMŽINAS STUDENTAS

Na, padainuokit!

MEFISTOFELIS

Prašom. Negi gaila man?

ZYBELIS

Ką nors naujesnio, ko dar nieks nežino!

MEFISTOFELIS

Mes grįžtam iš Ispanijos — iš ten,
Kur tiek žavingų arijų ir vyno!

Dainuoja

Gyveno pas karalių
Pajodžarga blusa...

FUKSAS

Tai bent karališka viešnia!
Blusa! Jūs girdite ar ne?

MEFISTOFELIS

Gyveno pas karalių
Pajodžarga blusa.
Mylėjo kaip dukrelę
Jis ją širdim visa.
Pasiūdint blusai rūbą
Sumanė sykį jis, —
Siuvėjas pluša skuba,
Dygsniuoja per naktis...

BRANDERIS

Tik neužmirškite siuvėjui pasakyti,
Kad rūpestingai siūtų jis rūbus,
Nes, jeigu liks ant kelnių bent raukšlytė,
Tai jam tikriausiai riesta bus.

MEFISTOFELIS

Ir štai blusa dabinas
Aksomais ir šilkais,
Ir auksu, ir rubiniais,
Ir ordiniais puikiais.
Aukštoj kėdėj premjero
Jau sėdi ji tvirtai.
Padarė jau karjerą
Jos giminių šimtai!
Priviso blusų aibė,
Prie damų ėmė kibit,
Visus ponus apgnaibė, —
Jie kenčia — ir nė cypt.
Net pačiai karalienei
Pasikasyt baugu...
Mes urmu ir pavieniui
Tuoj pat jas knakt nagu!

CHORAS

linksmai

Mes urmu ir pavieniui
Tuoj pat jas knakt nagu!

FUKSAS

Smagi dainelė! Bravo! Bis!

ZYBELIS

Bus sunaikintas įžūlus blusynas!

BRANDERIS

Pamiklinkit pirštus — ir blusom prapultis!

AMŽINAS STUDENTAS

Tegul gyvuoja laisvė! Tegyvuoja vynos!

MEFISTOFELIS

Už laisvę su džiaugsmu išgersiu aš,
Jei gėralo tauresnio kas atneš.

ZYBELIS

Mums tokios kalbos nepatinka!

MEFISTOFELIS

Turiu aš vynu nuosavam rūsy,
Kuriuos tikrai pagirtumėt visi.
Bet aš bijau įžeisti šeiminką.

ZYBELIS

Pašalinti šią kliūtį — nesunku!

FUKSAS

Tiktai tuomet juntu aš vyno skonį,
Kai pilna burna jį laku.
Tad teikitės mane, brangusis pone,
Atsakančiu aprūpint stikliuku.

AMŽINAS STUDENTAS

tyliai

Veikiausia jie iš Reino krašto.

MEFISTOFELIS

Greičiau atneškite man gražtą!

BRANDERIS

Bene atsigabenot statines?..

AMŽINAS STUDENTAS

Pasižiūrėkite anoj dėžėj, prie sienos:
Ten pilna geležų.

MEFISTOFELIS

Fuksui, imdamas grąžtą

Dabar kiekvienas
Bet kokio gėrimo lai prašo iš manęs.

FUKSAS

Jūs turite jų daug?

MEFISTOFELIS

Tiek niekas dar nematė.

AMŽINAS STUDENTAS

Fuksui

Aha, tu jau laižaisi, besarmati!

FUKSAS

Jei taip, norėčiau reinvynio išgerti:
Aš — patriotas ir žinau jo vertę.

MEFISTOFELIS

gręždamas stale skylę priešais Fuksą
Truputį vaško užtaisyt skylėms!

AMŽINAS STUDENTAS

Tai vis išdąigos mulkinti žmonėms.

MEFISTOFELIS

Branderiui

O jums?

BRANDERIS

Šampano. Tik kad šaltas būtų,
Kad žemėn lėktų dribsniai putų!

Kol Mefistofelis grėžia, vienas iš svečių padirba iš vaško kamščius,
kuriais užkamšo skyles

BRANDERIS

Mūs nebaugina svetimi stabai:
Iš jų mes gera imamės be baimės.
Nors su prancūzais nesame draugai mes,
Bet jų vynelį mėgstame labai.

Mefistofelis prieina prie Zybelio

ZYBELIS

Prisipažįstu, nekenčiu rūgštaus.
Meilaučiau srėbtelėt saldaus.

MEFISTOFELIS

grėždamas

Tuojau fontanais trikš tokajus!

AMŽINAS STUDENTAS

Klausykit, kam čia dumt akis?
Turėkit gėdos, ponai!

MEFISTOFELIS

Ką jūs!

Aš su tokiais oriais asmenimis
Kalbėt nedrįsčiau juokomis.
Sakykit drąsiai, kokio gėrimėlio
Norėtumėte jūs dabar patraukt?

AMŽINAS STUDENTAS

Man vis tiek pat. Kad tik nereiktų laukt!

Visos skylės išgręžtos ir užkamšytos

MEFISTOFELIS

keistai mostaguodamas

Vynuogienojas — šakotas,
Senas ožys — raguotas.
Jei sodrią kekę medis augina,
Lai stalas medinis čiurškina vyną.
Kokių stebuklų yra gamtoj,
Savom akim pamatysite tuoj!

Šalin kamščius — ir gerkit iki valiai!

VISI

ištraukia kamščius, ir į stiklus čiurškia pageidautasis vynas

Atsigaivinkime versmėj nepaprastoj!

MEFISTOFELIS

Neleiskit išsipilti nė lašeliui!

Išgeria dar po stiklą

VISI

dainuoja

Mes — lyg tūkstantis paršiukų,
Mums taip žvėriškai smagu!

MEFISTOFELIS

Veizdėk, kaip įsisiautėjo kvailiai!

FAUSTAS

Eime iš čia. Man nusibodo.

MEFISTOFELIS

Tegu tie latrai mums parodo,
Kokie jie šlykštūs gyvuliai.

Zybelis netyčiom išlaisto ant grindų vyną, kuris užsiliepsnoja

ZYBELIS

Mes degam! Pragaro ugnis!
Oi, gelbėkit! Ji mus praris!

MEFISTOFELIS

kreipdamasis į liepsną

Nusiraminki, stichija miela!
Ta kibirkštėlė — tai tik skaistykla.

ZYBELIS

Žiūrėkit, atsargiau! Ką reiškia šitie
Nevykę jūsų pokštai! Po velnių!

FUKSAS

Lai jis verčiau neerzina žmonių!

AMŽINAS STUDENTAS

Aš siūlau jį gražiuoju išprašyti.

ZYBELIS

Už tokius fokusus baurius
Jums kitą kartą žiauriai klius!

MEFISTOFELIS

Cit, vyno prisisiurbęs senas bose!

ZYBELIS

Tu, skeltanagi, dar burnosi?

BRANDERIS

Palauk, išpersim kailį tau!

AMŽINAS STUDENTAS

ištraukia iš stalo kamštį, ir jam tiesiog į veidą
pliūptelia liepsna

Degu! Degu!

ZYBELIS

Ką aš matau?
Tai burtų darbas! Pulkit nevidoną!
Ne nuodėmė užmušti tokį poną.

Jie išsitraukia peilius ir šoka ant Mefistofelio

MEFISTOFELIS

su rimta išraiška

Apgaulingieji sapnai
Man pagelbėja dažnai.
Būkit š i č i a — ir t e n a i!

Visi sustoja ir nustebę žiūri viens į kitą

AMŽINAS STUDENTAS

Kur aš? Čia taip žavų, jog raibsta akys!

FUKSAS

Koks vynuogynas!

ZYBELIS

Kokios kekės!

BRANDERIS

Žalioj tankmėj tiek vynuogių puikių!
Jos tokios vaiskios, tokios švelnios!

Griebia Zybeliui už nosies. Kiti daro tą patį ir kelia peilius

MEFISTOFELIS

nekeisdamas tono

Nukriskit, monai, nuo akių!
Dabar žinosit, kaip juokauja velnias.

Išnyksta kartu su Faustu

Visi kiti išlaksto į šalis

ZYBELIS

Kas atsitiko?

AMŽINAS STUDENTAS

Kas yra?

FUKSAS

Nejaugi

Už nosies aš tave tebelaikau?

BRANDERIS

Zybeliui

O aš tave?

AMŽINAS STUDENTAS

Duok kėdę, mielas drauge.

Man baisiai bloga. Apsvaigau.

FUKSAS

Bet kas gi tai, aš jūsų klausiu!

ZYBELIS

Kur mūsų svečias? Jeigu jį pagausiu,

Jisai kitaip man užkukuos!

AMŽINAS STUDENTAS

Mačiau, jis pro duris išsidangino —

Išdūmė raitas ant bačkos.

Ak, mano kojos — lyg pripiltos švino...

Atsigręždamas į stalą

Kad dar kokia čiurkšlėle vyno!

ZYBELIS

Čia viskas buvo tik kerai.

FUKSAS

Aš gėriau vyną, atmenu gerai.

BRANDERIS

O vešlios kekės? Argi tai apgaulė?

AMŽINAS STUDENTAS

Kas sako, kad stebuklų nėra pasauly?

RAGANOS VIRTUVĖ

ŽEMAME ŽIDINY, ANT UGNIES, STOVI DIDELIS KATILAS.
IŠ JO KYLA GĀRAI, KURIUOSE ŠMĖKŠCIOJA ĮVAIRIAUSIOS
BŪTYBĖS. PRIE KATILO TUPI BEŽDŽIONĖ, NUGRAIBSTY-
DAMA PUTAS IR ŽIŪRĖDAMA, KAD VIRALAS NEIŠBĖGTŲ
PERVIRŠ. PATINAS SU MAŽAIS BEŽDŽIONUKAIS TUPI
ŠALIM AIS IR ŠILDOSI. SIENOS IR LUBOS NUKABINĖTOS
KEISTAIS RAGANIŠKAIS RYKAIS

FAUSTAS, MEFISTOFELIS

FAUSTAS

Visos tos velniavos aš nekenčiu
Ir noriu bėgt iš nešvankaus verpeto.
Manai, kad ragana numes man nuo pečių
Tris dešimtis vargingų metų
Ir mano sunkią gėlą išsklaidys?..
Jei tuo ir baigias tavo išmintis,
Aš nevilties bedugnėje paskęsiu!
Nejau pati galingoji iš dvasių
Neras gamtoj balzamo įstabaus
Pagydyt sielvartui žmogaus?

MEFISTOFELIS

Šneki protingai. Tau gražint jaunystę
Galėtų priemonė gan paprasta,

Kurios, man regis, tu nepripažjsti;
Bet tai jau pasaka kita.

FAUSTAS

Ką tu galvoj turi?

MEFISTOFELIS

O štai ką.

Užuot eikvojęs pinigus ir laiką,
Tu susiartink su gamta:
Į daktarus ir burtus nusispiovēs,
Eik dirbti žemę, kaupk daržoves,
Užsidaryk savam kiaute;
Kuo paprasčiausių valgių prisirijęs,
Galvijų tarpe jauskis kaip galvijas,
Braidyk po mėšlą, kulk javus,
Per dieną triūsk, nakčia ilsėkis —
Ir tu, devintą dešimtį pasiekęs,
Dar būsi jaunas ir guvus.

FAUSTAS

Negi galiu gyvent kaip kurmis,
Jei užmojį aš mėgstu visame kame?..

MEFISTOFELIS

Tada pagalbos kreipsimės kituŗ mes
Ir pasitarsim su laume.

FAUSTAS

Palikim senę. Argi elekisyro
Nesugebėtum padaryt be jos?

MEFISTOFELIS

Ne mano darbas — raugti šitą girą!
Verčiau aš tuo laiku virš prarajos
Statysiu tiltus. Čia ne tik gudrybės,
Čia reikia velniškos kantrybės
Ir neregėtos ištvėrmės:
Sėdėk, žiūrėk, kad gėrimas įrūgtų;
Nesikarščiuok, akylas būk tu,
Jei tokio amato imies.
Šėtonas meną šį kitiems įdiegia,
Bet pats jo įvaldyti nepajėgia...

Žvelgdamas į žvėris

Kaip tau patinka padarai tie?
Antai liokajus. Štai tarnaitė.

Kreipdamasis į žvėris

Mes ieškom šeimininkės. Kur jinai?

ŽVĖRYS

Apžergus gerą šluotą,
Išrūko neseniai
Į laumių puotą.

MEFISTOFELIS

Ilgai ji žada po svečius trunkytis?

ŽVĖRYS

Pakolei šildom sau kojytes.

MEFISTOFELIS

Faustui

Ką tu galvoji apie žvėriukus?

FAUSTAS

Koktu pažvelgti: vaizdas jų — klaikus!

MEFISTOFELIS

O aš kiekvieną mirksnį pasiruošęs
Su jais pašnekučiuot. Jie nepikti.

Žvėrimis

Sakykit, prie kokios buzos ar košės
Jūs murksote čionai lyg užkeikti?

ŽVĖRYS

Vargdiniams verdam skystą maišalynę.

MEFISTOFELIS

Aš jau matau klientų visą minią!

PATINAS

prisigretina ir šlaistosi prie Mefistofelio

Paimki kauliuką,
Palošk trupučiuką,
Prikimški man kišenes.
Kai aukso turėsiu,
Kitaip aš kalbėsiu —
Tiesiog nepažinsi manęs.

MEFISTOFELIS

Kas būtų, jei tu gautumei, brolyti,
Loterijoje laimę išbandyti!

Beždžionukai tuo tarpu žaisdami išridena didelį rutulį

PATINAS

Tasai pasaulis,
Pilnas apgaulės,
Ritasi kaip rutulys;
Čia baltas, čia juodas,
Jisai lyg puodas
Tuoį subyrės į dalis.
Garsiai tratėdamas,
Pasišokėdamas,
Darda jis, kur — nežinau...
Saugokis šukių,
Nuo jų nežūki,
Mano brangus sūnau!

MEFISTOFELIS

Kam tu laikai šitą rėtį?

PATINAS

Užtenka pro jį pažiūrėti —
Ir vagį pažinsi išsyk.

Pribėga prie patelės ir pakiša jai rėtį, pro kurį toji žiūri

Še, dirstelk į vagį!
Matai jį? Nagi,
Vardą jo pasakyk!

MEFISTOFELIS

priėjęs prie stovinčio ant ugnies katilo

O kam tas daiktas?

PATINAS IR PATELĖ

Stuobrys prakeiktas!
Nė to nesupranta...
Tai katilas! Ar apžlibai?

MEFISTOFELIS

Žvėriuk, tu grubus labai!

PATINAS

Na, sėsk, pasiėmęs vantą!

Verčia Mefistofelį atsisėsti krėslan

FAUSTAS

kuris visą laiką stovėjo prieš veidrodį, tai prislinkdamas
prie jo artyn, tai vėl atsitolindamas

Stebuklas! Kokį vaizdą žavų
Aš veidrody burtingam pamačiau!
Parodyk, meile, visą galią savo
Ir nešk mane sparnais tenai greičiau!
O, kaip norėčiau iš arti
Tuos brúožus nuostabius išvysti,
Kurie dabar — lyg rūko apgaubti...
Kokia gražuolė! Ne, žmogau, tu klysti:
Nejau šiame paveiksle puikiame
Pasaulio viso tobulybė tūno?
Nejaugi ji — valdžioj mirtingo kūno
Ir gali vaikščioti žeme?

MEFISTOFELIS

Be abejo! Ne veltui dievas jūsų
Šešias dienas darbavos iš peties!
Kai ką padirbo doru jis, išties,
Ir net valio sušuko, baigęs triūsą.
Na, paganyk akis, pasigėrėk kol kas;
Mes irgi rasim deimantėlį tokį,
Ir jeigu jis paklius tau į rankas,
Tu nuoširdžiai likimui padėkoki,

Faustas tebežvelgia veidrodin; Mefistofelis rąžosi krėslė
ir, vėduodamasis vanta, kalba toliau

Štai mano skeptras: aš galiūnas,
Aš imperatorius! Tetrūksta vien karūnos.

ŽVĒRYŠ

kurie, keistai kraipydamies, rangėsi visaip, neša Mefistofeliui
įtrūkusį karaliaus vainiką, sumišai spiegdami

Gal ašarom kraujuotom
Karūną šią suklijuotum?
Nesibodėki mumis!

Per jų nerangumą karūna suskyla į dvi dalis, su kuriom
jie šokinėja po kambarį

Kokia baisi nelaimė!
Mes žiūrim į ją su baime,
Posmuodami rungčiomis...

FAUSTAS

priešais veidrodį

Ne! Dar, ko gero, išprotėt galiu!

MEFISTOFELIS

rodydamas į žvėris

Ir aš — apdujęs lyg nuo tvaiko.

ŽVĒRYŠ

O kartais tarp kelių
Išklerusių eilių
Mintis pasitaiko.

FAUSTAS

kaip ir pirma

Aš visas tartum ugnyje degu!
Ilgiau čia būt nebeturiu jėgų!

MEFISTOFELIS

senojoj pozoj

Tu pripažinti vis dėlto turi,
Jog, kaip poetai, jie — gan atviri.

Beždžionė užsižipošo, ir viralas ima bėgti iš katilo; plykstelėjusi
liepsna šauna į kamina, pro kuri, klaidiai klykdama, įlekia ragana

RAGANA

Ai, ai, ai, ai!
Biaurybės! Gyvuliai!
Aš nušutau per jus!
Palaukite, kvaili vėpliai!
Jums dar gerokai klius!

Pastebėjusi Faustą ir Mefistofelį

O kas gi čia?
Kas šitie ponai?
Ko ieško čia
Tie nevidonai?
Ugnis, ugnis —
Jiems į akis!

Griebia samtį ir, kyštelėjusi jį katilan, teškia liepsną ant Fausto,
Mefistofelio ir ant žvėrių, kurie žviegia

MEFISTOFELIS

kitu galu apgręžęs vantą, ima daužyti stiklus ir puodus

Kas per juokai?
Tu patrakai?

Užkursiu pirtį —
Kas bus, tas bus!
Dar vieną kirtį!
Sukursiu jai indus!

Ragana, siautulio ir siaubo apimta, traukiasi atakupsta

Baidykle! Ar nepažinai manęs?
Jei tu rimtai šauki į kovą
Teisėtą savo poną ir valdovą, —
Sutavaliuosiu tavo beždžiones,
Į miltelius tave sutrinsiu, maita!
Raudono mano švarko nematai tu?
Nei gaidžio plunksnos? Pažiūrėk: nejau
Nesupranti, jog aš čia atėjau?

RAGANA

Ak, šitą sceną nemalonią
Man dovanot meldžiu kukliai.
Bet kur kanopa jūsų, mielas pone?
Kur jūsų du ištikimi krankliai?

MEFISTOFELIS

Atleidžiu tau: iš tikro, mudu
Nebesimatəm šimtmetį beveik.
Pasaulį visą kultūrą užplūdo,
Su ja į koją žengt ir velniui reik.
Šiaurinė pabaisà nebe madoj jau;
Su uodega, nagais ir su ragais
Toli nenuvažiuosi šiais laikais!
Be kitko, getrais aš pasinaudojau,
Kuriais gėdingoji kanopa pridengta,
Ir vaikščioju kaip jaunas dabita.

RAGANA

šokinėdama

Beprotiškai laiminga aš jaučiuos:
Patsai šėtonas pas mane svečiuos!

MEFISTOFELIS

Cit! Neminėki šito vardo, senel!

RAGANA

Ką blogo jūs įžiūrite čionai?

MEFISTOFELIS

Jis laikomas baubu labai dažnai.
Bet žmonės sau gyvena kaip gyvenę,
Sėkmingai nusikratė jie kipšu,
Tačiau visai nepanašu,
Kad geresni jie būtų bent truputį.
Man imponuoja ponai dideli,
Ir dideliu ponu aš noriu būti;
Tad baronų vadint mane gali:

Daro nepadorų gestą

Štai mano herbas. Tau žinoti metas,
Jog aš taip pat aristokratas!

RAGANA

kvatodama visa gerkle

Cha-cha-cha-cha! Taip ir maniau! Na, mat:
Jūs likote išdykėlis toks pat.

MEFISTOFELIS

Faustui

Drauguži, aš parodžiau būdą gerą,
Kaip elgtis tau su raganomis dera.

RAGANA

Kuo leisit, gerbiamieji, patarnaut?

MEFISTOFELIS

Duok man to skysčio paskanaut,
Kuris senėdamas stipresnis pasidaro.
Žiūrėk, kad išlaikytas būtų jis!

RAGANA

Kaip syk yra dar vienas butelys;
Iš jo pati aš tankiai vaišinuosi.
Kokia kvapsnis! Kutena stačiai nosj...
Prašau: kas paragaus, tas nesuklys.

Pusbalsiu

Jei svečias nēr jo gėręs niekados,
Jis gyvas neištvers nė valandos.

MEFISTOFELIS

Lai mano draugas maukia į sveikatą;
Parodyk, kaip šeiminkauji tu.
Na, tark burtazodį, brėžk savo ratą
Ir taurę jam pripilk ligi kraštų!

Ragana, keistai gestikuliuodama, brėžia ratą ir stato į jį visokius nepaprastus daiktus. Tuo tarpu stiklai ima žvangėti, sugriaudžia katilai — ir tai sudaro savotišką muziką. Pagaliau ji atgabena didžiulę knygą, įkelia ratan beždžiones, iš kurių viena jai atstoja pultą, o kita laiko deglą. Paskui ragana linktelia Faustui, kad jis prieitų artyn

FAUSTAS

Mefistofeliui

Kaip visa tai daryt jinai netingi?
Kam tos grimasos, mostai paslaptingi?
Gal tu manai, kad jais bent kiek tikiu?
Tegu ji man nemuilina akių!

MEFISTOFELIS

Lai vaipos! Tau dėl to galvos neskauda.
Kaip daktarei tu būk jai atlaidus.
Ji daro šituos fokusus keistus,
Kad gėrimas išeitų tau į naudą.

Verčia Faustą įžengti ratan

RAGANA

pradedą pompastiškai deklamuoti iš knygos

Iš vieno dešimt
Pasidaryk,
Dviejų neskaityk,
Trejetuką pridėk —
Ir praturtėk!
Dėl keturių
Įspėti turiu...
Penkis septyniais,
Šešis aštuoniais
Paversk — ir tiek.
Devyniais tikėk,
O dešimt išbrauk
Ir mesk juos lauk.
Štai laumių daugybės lentelė.

FAUSTAS

Nusivebleno visiškai vargšėlė!

MEFISTOFELIS

Žinok, brolau, tai tik pati pradžia;
Visa knyga taip lygiai parašyta.
Įsivaizduok, kokia kančia
Sugromuliuoti svaičiojimą šitą!
Ir kvailas ir protingas pasakys,
Kad tai minčių klaikiausias kratinys,
Kur žodis žodžiui nuolat prieštarauja.
Bet nematau aš nieko šičia naujo!
Daug melo skleista nuo senų laikų
Ir skelbta, kad jisai — šventa teisybė,
Trejybė — vienetas, o vienetas — trejybė...*
Nesąmonių pripaistė — ir puiku!
Juk ginčytis su asilu — sunkoka.
O žmonės jūroj šitokių šnekų
Nebūtą prasmę sužvejoti moka.

RAGANA

tęsia toliau

Išminties galia —
Reta dalia,
Nežinoma niekam laimė.
Kas įkandin jos
Nesigainiōs,
Pas tą ji ateis savaime!

* Mefistofelio lūpomis Getė išjuokia bažnyčios skelbiamą vad. „šventosios trejybės“ dogmą („vienas dievas — trijuose asmenyse“).

FAUSTAS

Nuo senės pliurpalų tu dar nepamišai?
Sakyk jai, kad daugiau nebeklejojų.
Man rodos, visas pulkas idiotų
Kažką lyg marmalioja sumišai.

MEFISTOFELIS

Miela Sibile, nemarmėk, nutilk!
Aš laikiu: kurgi tavo eleksyras?
Tu pilną taurę svečiui jo pripilk:
Lengvai pakels jį šitas mokslo vyras,
Kuriam tikrų tikriausiai šimtąkart
Ir šio ir to bus tekę gert.

Ragana su įvairiausiom ceremonijom pila gėrimą taurėn;
Faustui ją pakėlus prie lūpų, tvykstelia liepsnelė

Lig dugno! Vienu gurkšniu! Na,
Tur būt, jau kraujas tau užkaito.
Stebiuos: pačiam šėtonui „tu“ sakai tu,
O vis dar gąsdina tave liepsna?

Ragana leidžia Faustui išeiti iš rato
Dabar judėk. Žvaliau! Išeiki!

RAGANA

Nuo laumės gėralo atkusit nejučia!

MEFISTOFELIS

raganai

Jei iš manęs ko nors tau reikia,
Aš atsilyginsiu Valpurgijos nakčia.

RAGANA

Tas mano skystis ypatingai veikia,
Niūniuojant šią dainelę. Štai jinai.

MEFISTOFELIS

Faustui

Greičiau! Turi krutėti būtinai
Ir taip išprakaituoti, kad netrukus
Menkiausias eleksyro lašeliukas
Kiaurai galėtų persunkti tave.
Išmoksi aukšto tinginystės meno
Ir jusi, net žingsniuodamas gatve,
Kaip Kupidonas širdį tau kutena.

FAUSTAS

Leisk dar pažvelgt į veidrodį, kur man
Ką tik tokie stebuklai atsivėrė!

MEFISTOFELIS

Žiūrėt neverta negyvan stiklan:
Greit pamatysi gyvą grožio gėrį.

Pusbalsiu

Po šitų vaišių boba kiekviena
Atrodys tau gražioji Elena!

G A T V Ė

FAUSTAS. PRO ŠALĮ PRAŽINGSNIUOJA MARGARITA

FAUSTAS

Dailiausioji panele, ar galiu
Prieit ir palydėti jus keliu?

MARGARITA

Nei aš panelė, nei dailiausia, —
Pati viena namolei parkeliausiu.

Ištrūksta jam iš rankų ir pasprunka

FAUSTAS

Kokia jauna, kokia graži!
Tokios kaip gyvas, dievaži,
Dar nemačiau! Drovi, kuklutė
Ir tartum šelmiška truputį.
Aš neužmiršiu, kaip jinai
Paraudusi akis nuleido...
Jos lūpų radastàs, jos veidą
Aš atsiminsiu amžinai.
O kaip ji taikliai man atsakė —
Ir vėl nuskrido lyg plaštakė!

Ieina Mefistofelis

FAUSTAS

Klausyk, tu pasirūpinti turi,
Kad ta mergiotė tektų man.

MEFISTOFELIS

Kuri?

FAUSTAS

Gi toji, kur praėjo neseniai.

MEFISTOFELIS

Žiūrėk, ko tu užsimanei!
Prieš valandėlę buvo ji lyg tyčia
Pas savo tėvą dvasišką, ir tas
Atleist jai spėjo nuodėmes visas.
Be reikalo ji bėgo į bažnyčią:
Aš prie klausyklos kiūtojau slapta
Ir supratau, kad ji dar nekalta.
Šis angeliukas — ne šėtono valioj.

FAUSTAS

Jai eina jau penkiolikti meteliai!

MEFISTOFELIS

Kalbi kaip senas latras ir mergišius,
Kuris galvoja, kad visi žiedai
Pasaulį skleidžias jam vienam tiktai,
Kurs malonumų vaikos lyg pamišęs
Ir tiki savo pergale šventai.
Bet tenka kai kada ir jam paslysti!

FAUSTAS

Gal teiktumėtės, ponas moraliste,
Šnekėti be pamokslų nuobodžių?
Sakau trumpai ir aiškiai: aš geidžiu
Aną žavingąją mergytę
Šiandieną savo glėbyje laikyti.
Žinok: jei nesurasiu niekur jos, —
Vidunaktį su tavimi skiriuos.

MEFISTOFELIS

Manai, kad viskas eina taip lengvai čia?
Reikėtų bent poros savaičių
Paruošti dirvai, na ir taip toliau.

FAUSTAS

Aš be tavęs ją gaučiau vienu gáistu,
Jei man septynias valandas kas leistų
Ramybe pasidžiaugti pagaliau!

MEFISTOFELIS

Tu porini pagal prancūzų madą.
Iš kur toksai šmaikštumas atsirado?
Šimtai romanų moko mus:
Nuskintas vaisius tik tada skanus,
Kai jo pasiekt iš karto negali tu;
Tad paraityk pirma kulnus,
Patūpčiok apie tą, kur tau į akį krito,
Ją prijaukink, prisiviliok, —
Prie tikslo niekad nesibrauk tiesiog!

FAUSTAS

Man ir be to netrūksta apetito.

MEFISTOFELIS

Kalbékime rimtai, juokaut gana.
Įsidémek, ką velnias sako:
Daug vargo bus su šita mergina;
Neverta tiesiai pulti į ataką.
Klasta — štai mano priemonė sena!

FAUSTAS

Greičiau pas deivę manąją! Kam gaišti?
Leisk bent pabūti jos namuos!
Skarelę man atnešk nuo kaklo mylimos
Ar nuo grakščios kojytės raištį!

MEFISTOFELIS

Nurimk! Ilgai nedelsdamas, imuos
Tave nuvest į jos grytelę.
Tos tavo bėdos gailėstį man kelia.

FAUSTAS

Aš ją matysiu? Ji bus mano?

MEFISTOFELIS

Ne.

Sėdės ji pas kaimynę, netoliese.
Pasigrožėjęs josios buveinė,
Tu mintyse su ja pabūsi dviese.

FAUSTAS

Tai ką, keliaujam?

MEFISTOFELIS

Per anksti šiek tiek.

FAUSTAS

Jai dovanėlę rasti man padėk.

Išeina

MEFISTOFELIS

Oho! Toksai narsumas gera lemia:
Iš sykio pradeda nuo dovanų!
Žinau daug lobių, užkastų į žemę,
Ir apžiūrėti jų einu.

Išeina

V A K A R A S

NEDIDELIS JAUKUS KAMBARELIS

MARGARITA

pindama kasas

Kaip baisiai trokšta man širdis
Žinoti, kas gi buvo jis!
Jaučiu — jisai aukštos kilmės,
Senos bajorų giminės:
Tai ryškiai rodo jo drąsa,
Kalba, laikysena visa.

Pasitraukia

Mefistofelis, Faustas

MEFISTOFELIS

Įeik vidun. Tiktai tyliau prašyčiau.

FAUSTAS

valandėlę patylėjęs

Aš noriu vienas likti šičia.

MEFISTOFELIS

įdėmiai apžvelgdamas kambarį

Švaros jai kitos pavydėti gali.

Pasišalina

FAUSTAS

Aš sveikinu tave, o prieblanda šviesi,
Apglobusi tą dievišką kampelį!
Paskęsti trokštu meilės ilgesy,
Kurs mano sielą kenčiančią ir gryną
Skaidria vilties rasa gaivina!
Kokia ramybė ir tvarka,
Koksai jaukumas dvelkia čia iš visko!
Kokia tarp šio neturto prabanga!
Kaip ši ankštutė celė laime tviska!

Puola į odinį fotelį prie lovos

Priimk mane į savo glėbį tu,
Garbingasai šeiminis soste!
Ne vieną širdį teko tau paguosti!
Kieksyk tave vaikai apsupdavo ratu,
Ir jų būry gal mylimoji mano,
Putniais veideliais, vaikiškai linksma,
Džiaugsmingas kalėdàs sutikdama,
Bučiavo liesą ranką bočiaus seno.
Brangiausioji! Dvasia neregima,
Tvarkos dvasia geroji čia plevena;
Tave ji lydi rytą vakare
Ir pratina kaip motinėle
Užtiesti stalą drobule švaria,
Gudriai ant ėslos pabarstyti smėlio.
Kaip kažin ką!

Jos dieviška, meili ranka
Grytelę šitą rojumi paverčia!

Pakelia lovos užlaidinę

Bet kas gi tat? Ką aš regiu dabar čia?
Ko virpu taip? Stovėčiau visada
Šioj vietoje... Sapnuos viltinguos
Čionai sukūrė motina gamta
Tyriausią pavyzdį dievaitės nemirtingos!
Čionai, tame štai patale,
Pasaulį kūdikis išvydo
Ir tarsi pumpuras pamažėlė
Atsiskleidė — ir dangiškai pražydo!

O tu, sakyk, ko atėjai?
Ko taip sujaudintas giliai?
Kas tavo užmoji ūmai sukaustė?
Tavęs neatpažįstu, vargše Fauste!

Aš vienu mirksniu užmiršau, man rodos,
Dėl ko geismų sparnais pas ją lėkiau.
Nejaugi mūsų potroškiai ir godos —
Tik vėjo žaislas, ne daugiau?

Koksai aš menkysta, koks lengvapėdis!
Aplumęs stoviu lyg stuobrys...
Jei čia jinai įžengtų pro duris,
Aš jai po kojų pulčiau susigėdęs!

MEFISTOFELIS

jeidamas

Ateina ji! Negaiškim nė minutės!

FAUSTAS

Greičiau! Sudie, mieloji, amžinai.

MEFISTOFELIS

O aš ieškojau tau skrynutės
Ir štai radau: gana sunki jinai;
Jos turinys taip pat neprastas —
Kiekvienai mergšei apsisuks galva!
Padėkim ją į spintą — ir eiva.
Būk tikras, kad į tokius spąstus
Tava pupytė būtinai įklius:
Vaikai juk mėgsta žaislelius.

FAUSTAS

Palauk, kažin ar bėverta iš viso...

MEFISTOFELIS

Man tupinėti vietoje įgriso!
Gal būt, įsigeidei tu s a u
Pasilaikyti šituos daiktus?
Jei taip, tarp mūsų kalbos baigtos!
Lakstau, plūkiuos, jo įgeidžių klausau,
Nešioju brángias dovanas gražuolei...
Stato skrynutę spinton ir užrakina dureles
Jo pusėn ją palenkti mėginu,
O jis gobšauja! Atsargiau: nuo šiolei
Tokių nebepakęsiu staigmenų!
Na, nešdinkis! Tik greit!
Ko čia smaksai, begėdi,
Lyg reiktų auditorijon tau eit,
Kur Fizika
Ir Metafizika
Jau žiovaudamos sėdi!
Greičiau!

Abu išeina

Įeina Margarita su žiburiu

MARGARITA

Ak, kaip tvanku! Kaip seklyčią prikaito!

Atidaro langą

O, rodosi, lauke gana vėsu.
Aš lyg ir nesava, kažko baisu.
Drebu visa... Kad bent mama pareitų! —
Kokia kvaila vištelė aš esu!

Nusirengdama pradeda niūniuoti

Gyveno karalius Tulėj,
Kuriam jo širdies mylima
Aukso taurę, kaip savo bičiuliui,
Įteikė prieš mirdama.

Nėr didesnio jam brangumyno
Už dovaną šitą. Ir jis,
Puotōj girsnodamas vyną,
Lieja ašaras nejučiomis.

Neaprėpiamus žemių plotus
Jis palieka prieš mirtį sūnums.
— Tik taurės, taurės dovanotos, —
Sako jis, — nepaliksiu jums!

Valdovas tarp riterių savo
Sėdėjo aukštoj pily,
O tenai, apačioj, bangavo
Ir šniokštė jūra gili.

Atsistojęs, brangiąją taurę
Lig dugno ištuštino jis
Ir, į salę pažvelgęs niauriai,
Sviedė ją į vilnis.

Ir auksą prarijo godžiai
Riaumojantys vandenai.
Nebeištarė jis nė žodžio
Ir užmerkė akis amžinai.

Nori pakabinti savo suknelę ir, atidariusi spintą,
pamato dailią skrynutę

Iš kur daili dėžutė ta? Juk spinta —
Žinau puikiausiai — buvo užrakinta.
Kas per stebuklai čia, vaje!
Gal, pinigų į skolą duodama,
Ją paėmė kaip užstatą mama?
Bet įdomu be galo, kas ten viduje?
Antai raktelis. Su kaspinėliu.
Atidaryt lengvai galiu...
O viešpatie! Kokie papuošalai!
Tokiais ponis šauniausioji mielai
Pasidabintų per velykas.
Jūs tik pažvelkite! Stebėtinai dalykas!
Ta grandinėlė tiktų man kažį?
Kam ji priklauso? Ak, kokia graži!

Pasipuošia brangenybėmis ir puikaujasi prieš veidrodį

Kad bent man porą auskarų!
Su jais iš karto pražysti kaip rožė.
Kokia nauda iš to jaunystės grožio,
Jei į tave žiūrėt kitiems biauru,
Jei giria jie tave tik iš malonės?
Visus vilioja pinigai,
Visi mes pinigų vergai...
Ak, vargšai, vargšai žmonės!

ALĖJA

FAUSTAS VAIKŠTINĖJA SUSIMĄSTĖS. PRIE JO PRIEINA
MEFISTOFELIS

MEFISTOFELIS

Prasmekit skradžiai žemę! Nusisukit sprandą!
Pridėčiau dar, bet žodžių trūksta man.

FAUSTAS

Koks bimbaldas tave įkando?
Kam tu linki prasmegti pragaran?

MEFISTOFELIS

Save pasiūsčiau po velnių,
Jei pats nebūčiau velnias!

FAUSTAS

Liaukis, gėda!
Sinjorą kipšą siautulys apsėdo...
O aš tave laikiau santūresniu.

MEFISTOFELIS

Tik pagalvoki! Visą lobį
Iš Gretchen gobšas kunigas pagróbė!
Pamačius mūsų dovanėlę,
Aliarmą baisų motina pakėlė;
Jinai, mat, neregėta davatka,
Sušniukštinėja veikiai visa ką,
Užuodžia tuoj šėtono kvapą...
Jai vienu mirksniu aišku tapo,
Jog toji dovana reta —
Piktosios dvasios pakišta.
Ji šaukia: „Dukra, neteisėtas turtas
Nuves tave į pražūtį! Ak, kuŗ tos
Gėrybės visos? Reikia kuo greičiausiai
Jas paaukoti motinai švenčiausiai —
Ji dangiškosios manos mudviem duos!“
O Gretchen raukos, bet tylėti turi...
Jokios čia apgavystės ir bėdos
Jinai nemato. Kas gi žiūri
Padovanotam arkliui į dantis?
Atėjo kunigėlis, metė akį
Į tvaskančią skrynelę — ir pasakė:
„Teisinga judviejų mintis!
Ką sutinki prarasti šiandie,
Tai su kaupu atgausi ryt.
Bažnyčia turi gerą skrandį
Ir net valstybes sugeba praryt.
Tik ji, viena tik ji tesėtų
Suvirškint jūsų turtą neteisėtą.“

FAUSTAS

Bažnyčia, piniguočiai ir karaliai
Priest negali niekad iki valiai.

MEFISTOFELIS

Po to karoliai, auskarai, žiedai
Tarytum grybai arba riešutai
Bematant atsidūrė jo kraitelėj...
Jis godžiai viską sužėrė, paskui
Jom pažadėjo atpildą danguj
Ir išdulkėjo. O bobikė
Tom pasakom patenkinta — ir tiki.

FAUSTAS

O Gretchen?

MEFISTOFELIS

Liūdi, neina iš namų,
Apie skrynutę mąsto dieną naktį:
Kaip ji galėjo kambarin patekti?
Ir kas ją atgabeno, įdomu?

FAUSTAS

Įsivaizduoju, kaip jai širdį gelia!
Tau kitą teks parūpinti dėželę, —
Anoji buvo ne kažko verta.

MEFISTOFELIS

Fantazija tamstyтės neprasta!

FAUSTAS

Tegu bentsyk vargšėlė pasipuošia.
Toks mano noras. O dabar, kipšiuk,
Nueik, prie jos kaimynės prisisuk!
Tiktai nebūk ištižęs tu kaip košė!

MEFISTOFELIS

Jo mylistai tarnaut mes pasiruošę.

Faustas išeina

Ak, tie įsimylėję asilai,
Lyg niekur nieko, dėl jaunos merginos,
Tur būt, supleškintų mielai
Ir saulę, ir mėnulį, ir žvaigždynus!

Išeina

KAIMYNĖS NAMAI

MARTA

viena

Vyrelis mano buvo prastas,
Atleisk jam, dieve! Ar neapmaudu,
Kad jis po platųjį pasaulį bastos,
O aš viena voliojuos ant šiaudų?
Aš jį mylėjau, nebariau nė karto,
Tikėjausi drauge amželį nugyvent...

Verkia

O gal jis miręs? Kad turėčiau bent
Mirties jo liudijimą!

Įeina Margarita

MARGARITA

Marta! Marta!

MARTA

Širdele, kas nutiko tau?

MARGARITA

Vos bepastoviu, linksta keliai!
Aš savo spintoj vėl radau
Gryniausio juodmedžio skrynelę;
Jinai visokių gražgrožių pilna,
Kur kas puikesnė už aną.

MARTA

Nerodyk motinai — ji tuoj nuneš klebonui,
Sakys, kad vėl čia velnio monai.

MARGARITA

Pažvelki! Štai papuošalai tie!

MARTA

dabina ją

O, tu dabar kaip karalaitė!

MARGARITA

Deja, į gatvę ar bažnyčią
Išeiti taip man nevalia...

MARTA

Nagi užsuk dažniau į mano gryčią
Ir džiaukis prašmatniąja skrynele.
Kiek nori priešais veidrodį staipykis —
Man į tave žiūrėt gražu.
Kantrybės! Greitai šventė bus kaip sykis,
Ir tu pradėsi rodyt pamažu
Daiktelį po daiktelio: grandinėle,
Dar kiek palaukus — auskarus; o jei
Mama prikibs, tai pameluosim jai.

MARGARITA

Bet kas gi toks galėjo vėlei
Man atgabenti dovanėle?
Nenorom ima baugulys mane.

Kažkas beldžiasi

Nejaugi motina?.. Ak, dieve!

MARTA

žiūrėdama pro durų langelį

Ne,
Tai kažin koks vyriškis, pašalietis. —
Prašau.

MEFISTOFELIS

jeidamas

Atleiskite. Drįstu tikėtis,
Kad jūs nesikratysit manimi.
Pagarbiai traukiasi atatusptas prieš Martą
Norėčiau Martą Šverdtlein pamatyti.

MARTA

Tai aš. Ką jūs man turit pasakyti?

MEFISTOFELIS

Martai pusbalsiu

Štai mudu ir pažįstami!
Tačiau pas jus, kiek suprantu,
Yra viešnia kilminga šiuo metu.
Tad netrukdysiu. Gal popiet
Užbėgsiu valandėlei pakalbėt.

MARTA

garsiai

Dievuli! Svečiui pasirodė,
Kad Gretchen — bajoraitė!.. Duodu žodį!

MARGARITA

Jūs darot man per didelę malonę.
Juk aš gi prasčiokėlė, mielas ponel!
Ne mano tie karoliai.

MEFISTOFELIS

Nesvarbu.

Aš apie jūsų povyžą kalbu,
Apie valdingą žvilgsnį, manieràs...
Vadinas, pokalbiui jums laiko atsiras?
Labai džiugu.

MARTA

Ką man pranešit naujo?

MEFISTOFELIS

Naujieną aš turiu ir privalau ją
Su širdgėla paskelbti: jūsų vyras mirė
Ir žmonai atsiuntė labų dienų.

MARTA

Brangiausias balandėli! Mano vyre!
Tavęs nebėr? O, kam aš gyvenu?

MARGARITA

Neverk taip gailiai, nesisielok, Marta!

MEFISTOFELIS

Liūdna istorija, bet išklausyt ją — verta.

MARGARITA

Geriau visai tos meilės nepatirti!
Man šitokia nelaimė reikštų mirtį.

MEFISTOFELIS

Kas vargo neragavo — laimės nepajus!

MARTA

Papasakot smulkiau prašyčiau jus.

MEFISTOFELIS

Velionis neilgai gyveno.
Dabar jis Padujoj senoj
Palei koplyčią šventojo Antano
Ramybėj ilsis amžinoj.

MARTA

Ką savo pačiai perduot liepė jis?

MEFISTOFELIS

Gan keblų ir nelengvą prašymėlį:
Užpirkti tris šimtus mišių už jojo vėlę.
Šiaip — atkeliauju tuščiomis.

MARTA

Kaip? Nei žiedelio, nei medalikėlio?
Net ir nuskuręs pameistriukas,
Kurs alkanaudamas per dieną plūkias,
Bent kokį menkniekį krepšely saugo tam,
Kad iš sarmatos nereikėtų kaisti!

MEFISTOFELIS

Priimkite užuojautą, madam.
Vienok jis vėjais pinigų nešvaistė,
Savų klaidų gailėjos ne juokais
Ir skundėsi gyvenimo vargais.

MARGARITA

Ak, žmonės kenčia vien skausmus ir gėlą!
Aš pasimelsiu už velionio sielą.

MEFISTOFELIS

Jūs gailestinga, apveidi, jauna —
Ir pavyzdinga būtumėt žmona.

MARGARITA

Oi ne, tekėt man per anksti kol kas.

MEFISTOFELIS

Tai kavalierių reik įsitaisyti.
Laimingas bus tasai, kam į rankas
Pateks tokia rožytė!

MARGARITA

Pas mus griežtoki papročiai.

MEFISTOFELIS

Visokių pavyzdžių yra apščiai!

MARTA

Na, tęskite!

MEFISTOFELIS

Aš atmenu: velionis
Gulėjo ant mėšluotų pakratų,
Bet numirė padoriai, kaip krikščionis.
„Man savo jeibes prisimint kocktu!“ —
Su kartėliu dejavo jis uždusęs. —
„Kam darba aš mečiau?

Kam bėgau nuo žmonos?
Vargu ar ji kada man dovanos...“

MARTA

verkdama

Aš viską dovanuju tau, brangusis!

MEFISTOFELIS

Paskiau ir jus vainojo. Gan piktai.

MARTA

Kaip drįso jis? Burnotojas! Melagis!
Ir dar prieš mirdamas!

MEFISTOFELIS

Man regis,
Tie žodžiai buvo kliedesys tiktai.
Jis sakė: „Aš kaip jautis juodnugaris
Dėl duonos kąsnio dirbu, perinu vaikus,
Namo skubu, nuo darbo nusivaręs,
O čia — vėl pragaras klaikus!“

MARTA

Begėdis! Mano meilės begalinės
Ir rūpesčių visų nepaisė jis...

MEFISTOFELIS

O ne! Jisai didžiavosi jumis
Ir sakė, pagarbiai jus prisiminęs:
„Kai plaukėme iš Maltos tolimos,
Aš visą laiką viešpačiui meldžiausi:
— Bent kartą nepamiršk manos šeimos! —
Ir štai sutikom burlaivį didžiausią,
Kuris sultonui vežė jo turtus.
Mes puolam, priešas atsispirt negali...
Einu į kovą drąsiai prieš turkūs —
Ir gaunu grobio prideramą dalį.“

MARTA

Kur jis tai dėjo? Kur? Gal užkasė miške?

MEFISTOFELIS

Ką vėjas nunešė, to nieks nebesurankios.
Kai vienas po Neapolį jis trunkės,
Prie jo pristojo mergina tokia,
Kuri vargšelj taip globot įniko,
Kad jis bematant liko be skatiko,
Bet gavo ir iš jos kai ką mainais.

MARTA

Žinot nenoriu niekšo, apgaviko!
Nebesirūpina mažyliais alkanais,
O popina kažkokią besarmatę...

MEFISTOFELIS

Užtat jis kojas ir pakratė.
Aš jūsų dėtus kokius metelius
Iš padorumo gedulą nešiočiau,
O patyliukais kitą sau medžiočiau.

MARTA

Ne, antras toks jau man nebepaklius!
Turėjai gerą širdį tu, kvailyti,
Nors valkata buvai, nors mėgai tu
Paskui sijoną svetimą lakstyti,
Kortuot ir gerti svetimu kaštu.

MEFISTOFELIS

Tie mažmožiai — visai nesvarbūs
(Dangus negrius!), — jei tik į jūsų darbus
Jisai žiūrėjo pro pirštus taip pat.
Šiom sąlygom aš be jokių dvejonių
Susižieduočiau su jumis kaip mat.

MARTA

Jūs teikiatės, tur būt, juokauti, pone!

MEFISTOFELIS

sau

Reik nešdintis, pakol neįklimpau,
Kad ir esu šėtonas. Na, trumpiau!

Margaritai

O kaipgi jūsų širdužėlė?

MARGARITA

Nesuprantu, ką reiškia žodžiai tie?

MEFISTOFELIS

pusbalsiu

Skaistus, nekaltas kūdiki!

garsiai

Sudie.

MARGARITA

Laimingai.

MARTA

Palūkėkit valandėlę!

Labai norėčiau gauti aš
Smulkiausią raštą apie vyro mirtį
Ir apie ją iš laikraščių patirti.
Tvarka ir kruopštumu, dievaž,
Galiu pelnytai pasigirti!

MEFISTOFELIS

Manau, jog dviejų asmenų pakaktų
Patvirtinti aukščiau minėtam faktui.
Tam reikalui atvykti aš galiu
Su patikimu savo bičiuliu.

MARTA

Ateikite, ateikit būtinai!

MEFISTOFELIS

O ar panelė irgi bus čionai? —
Tas mano draugas — daug šalių regėjęs
Ir didelis gražios lyties gerbėjas.

MARGARITA

Turėsiu raudonuot prieš tokį svetį...

MEFISTOFELIS

Gink viešpatie! Nė prieš karalių patį!

MARTA

Mes būsimė sodely, patroby,
Ir temstant jūsų lauksime abi.

GA TV Ė

FAUSTAS IR MEFISTOFELIS

FAUSTAS

Kaip stumias reikalai?

Sakyk, kada? Jau greit?

MEFISTOFELIS

A, tu įsikarščiavęs? Bravo, bravo!

Mergytė bus netrukus tavo.

Pas Martą prašom vakare ateit:

Tai jos kaimynė, boba — pagal mano skonį!

Ji sąvadauja kaip tikra čigonė.

FAUSTAS

Smagu girdėt!

MEFISTOFELIS

Tačiau ir mes

Turėsime padaryt jai paslaugėlę.

FAUSTAS

Tatai nė kiek negąsdina manęs.

MEFISTOFELIS

Raštu paliudysim ramumo dėlei,
Kad Padujoje ilsis palaikai
Jos gerbiamojo vyro.

FAUSTAS

Neblogai!
Vadinasi, dabar už šimto mylių plūkis?

MEFISTOFELIS

Sancta simplicitas! Kuo tu mane laikai?
Padėjai parašą — ir baigtas kriukis.

FAUSTAS

Jei taip, atsimetu nuo mūsų plano.

MEFISTOFELIS

Koksai šventeiva tu, drauguži mano!
Nejaugi niekadosi nesi
Melavęs ir nenorom skelbęs blogo?
O tavo išvedžiojimai visi
Apie pasaulį, dievą, žmogų,
Apie jo sielą, protą ir jausmus
Ir apie tai, kas supa mus, —
Ar jie nėra nuo pat pradžios lig galo
Ryščiausias pavyzdys akiplėšiško melo?
Juk apie visa tat žinai tu tiek,
Kiek apie Martos vyrą — patikėk.

FAUSTAS

Esi patsai sukčiausias tarp sofistų.

MEFISTOFELIS

Tave aš pernelyg gerai pažįstu!
Kas, ar ne tu prisiekinėsi ryt
Ir vargšei Gretchen dievagosies,
Jog nori ją laimingą padaryt?

FAUSTAS

Aš nevedžiosiu jos už nosies!

MEFISTOFELIS

Na, žinoma! Ir visiškai rimtai
Žiopluikei sapaliosi apie tai,
Jog dievinsi ją vieną ligi grabo
Ir neieškosi kito stabo?

FAUSTAS

O, taip, tikrai! Kai aš jaučiu,
Kad gyslose man kraujas verda,
Kai savo jausmui ieškau vardo,
Kai sukury pakilusių minčių
Apskrieju visą šį pasaulį
Ir, degdamas šventa liepsna,
Sakau, kad mano meilė amžina, —
Nejaugi tai šėtoniška apgaulė?

MEFISTOFELIS

Vis viena aš teisus!

FAUSTAS

Gerai, tegu.

Kas pliauška liežuviu lyg botagu —
To visuomet viršūs.

Bet man įgriso kvailos kalbos.

Kadangi šiuo metu tavos pagalbos

Aš reikalingas, — tu esi teisus.

S O D A S

MARGARITA SU FAUSTU, SUSIKABINĘ UZ PARANKIŲ, IR
MARTA SU MEFISTOFELIU VAIKŠTINĖJA PO SODĄ

MARGARITA

Iš gailėsčio tausojat jūs mane;
Aš tai jaučiu. Jūs daug pasaulio matęs,
Prie įvairių žmonių pripratęs
Ir žiūrite į juos su panieka švelnia.
Ak, jums tikriausiai bus jau nusibodęs
Tas mūsų pokalbis. Ar ne tiesa?

FAUSTAS

Man vienas tavo žvilgsnis, vienas žodis
Brangesnis negu žemės išmintis visa!

Bučiuoja Margaritai ranką

MARGARITA

Nereikia, nebučiuokit, mielas pone!
Mana ranka tokia šiurkšti!
Nesėdžiu per dienas kaip dykaduonė —
Mama tiek darbo duoda, jog net pavargsti.

Nužingsniuoja toliau

MARTA

O jūs keliaujat ir keliaujat vis?

MEFISTOFELIS

Toks mano amatas, tokia lemtis!
Užklysti kai kada į nuostabų kamputį,
Bet reikalai neleidžia užsibūti.

MARTA

Visi keliai jaunystei atviri,
Jinai mus ir pamėto ir pavėto.
Bet kaip nyku senam, kada turi
Prie kapo vienas kūprinti iš lėto!

MEFISTOFELIS

Man irgi gresia ši dalia žiauri.

MARTA

Kol nevėlu, jums pagalvot reikėtų...

Nueina

MARGARITA

Cia jūsų mandagumas nepadės:
Kas dingio iš akių, tas dingio iš širdies!
Jūs turite draugų nemaž —
Be abejo, mokytesnių kaip aš.

FAUSTAS

O, mano tobuliausioji! Tu klysti:
Ką mes mokytumu vadinam neretai —
Tėra tuščia puikybė ir siauraprotystė.

MARGARITA

Kaip?

FAUSTAS

Ak, dėl ko gi visa tai,
Kas puošia žmogų — įgimtas kuklumas,
Tyra geraširdystė, paprastumas, —
Dėl ko tas viskas trūni be naudos?

MARGARITA

Jūs pamąstykite bent minučiukę
Apie mane. Aš jus — minėsiu visados.

FAUSTAS

O tu vienai viena triūsiesi nuolatos?

MARGARITA

Taip. Nors ne per didžiausią turim ūkį,
Bet vargo daug.
Šluok, siūk ir virk, ir puodus plauk,
Suspėk apeiti viską, sutvarkyti...
Nė atsikvėpti stačiai negali!
Tarnaitės mes nelaikom, o mamytė
Tokia stropi, tokia reikli!
Ne tai, kad mudviem baisiai būtų striuka,—
Mes verčiamės gražiau negu kiti:
Tėvelis (amžinatilsį) namuką
Ir sodą mum paliko miesto pakrašty.
Ramiai, nuobodžiai dienos tęsiasi.
Broliukas kareiviauja. Mano sesės
Jau nebėrà...

Aš daug jėgų atidaviau jaunėlei,
Bet rūpesčius visus mielai pakelčiau vėlei —
Tokia lipšni ji buvo ir gera!

FAUSTAS

Jeį panašumo į tave turėjo,
Taj buvo gyvas angelas.

MARGARITA

Aš ją
Išauklėjau, ir ji mane mylėjo.
Tėvelis buvo miręs jau, deįa,
O motina staiga sunegalavo,
Ir ją liga paguldė patalan;
Ji negalėjo žindyt mažutėlės savo,
Tad būti aukle teko man.
Aš maitinau ją vandenių ir pienu,
Laikiau ant rankų supdama,
Ir augo ji žaisminga ir linksma
Ir vis mielesnė darės man kas dieną.

FAUSTAS

Kiek pergyventa laimės valandų!

MARGARITA

Bet kartais būdavo ir nelabai saldu.
Lopšys palei mane stovėdavo nakčia;
Vos tik įinai suburzdą neįučia, —
Tuoį nubundu.
Keliuos, pamaitinu ją ir gražioju
Į lovą paguldau su savimi,

O jeigu ji vis viena nerami,
Liūliuodama po kambarį nešioju.
Nespėjai nė užsnūst, vėl keltis reik:
Skubėk išskalbti žlugtą, turgun eik,
Apruošk namus — ir taip be paliovos
Perdien lakstai tarytum be galvos!
Tačiau po to ir duonos kąsnis,
Ir miegas — dešimtkart skanesnis.

Nueina toliau

MARTA

Blogiausia — tie viengungiai užkietėję!
Kaip juos pakreipti išminties keliu?

MEFISTOFELIS

Tikiuos, jūs būsit mano geradėja,
Ir aš lengvai pasitaisyti galiu.

MARTA

Norėtusi žinoti man taipogi:
Širdelė jūsų dar laisva kol kas?

MEFISTOFELIS

Gera žmona ir nuosava pastogė
Brangesnė juk už aukso kasykląs.

MARTA

Ne, aš turiu galvoj švelnius jausmus.

MEFISTOFELIS

Kelionėje visur gražiai sutinka mus.

MARTA

Ar buvote kada rimtai jūs užsidegęs?..

MEFISTOFELIS

Su damom nejuokauju aš.

MARTA

Man regis,
Jūs nesugaunat mano žodžių!

MEFISTOFELIS

Jaučiu, jūs man dosni, —
ir tuo aš pasiguodžiu.

Nueina toliau

FAUSTAS

Vadinas, vos tik įžengiau čionai,
Mane iš pirmo žvilgsnio pažinai?

MARGARITA

Aš padelbiau akis, ir veidas man nukaito...

FAUSTAS

Ar tu man dovanoji, angelyt,
Kad prie tavęs drįsau prisistatyt,
Kai iš bažnyčios link namų ėjai tu?

MARGARITA

Aš sumišau. Man šitaip dar nė sykio
Gyvenime nebuvo atsitikę.
Apie mane gerai kalbėdavo visi.

Tariau sau: „Negi ką nors blogo
Jis pastebėjo mano elgesy,
Kad nutarė pasinaudoti proga
Ir pasiáimatot su šia,
Gal būt, padykusia mergše?“
Nors kažin kas kuždėjo man į ausį,
Kad nelaikyčiau jus piktu, —
Save aš keikiau ir labai krimtausi,
Jog visiškai ant jūsų nepykstu.

FAUSTAS

Širdele mano!

MARGARITA

Leiskite, prašau.

Nusiskina ramunę ir vieną po kito skabo jos lapelius

FAUSTAS

Tu nori puokštę prisiskinti sau?

MARGARITA

Ne, tai tik žaismas.

FAUSTAS

Ką gi tu darai?

MARGARITA

Jūs imsit juoktis iš manęs, tikrai.

Pešioja lapelius ir šnabžda

FAUSTAS

Bet ką tu ten kalbi pašnibždomis?

MARGARITA

pusbalsiu

Nemyli. Myli. Ne, nemyli jis...

FAUSTAS

O, dangiška būtybe!

MARGARITA

tebešnabžda

Myli. Ne,

Nemyli.

Nuskindama paskutinį lapeliuką, džiaugsmingai

Myli... Myli jis mane!

FAUSTAS

Taip, myli! Lai atsakymas gėlės

Atstoja mums likimo lemtį!

Tave jis myli, myli! Supranti, brangioji?

Ima ją už abiejų rankų

MARGARITA

Man visas kūnas eina pagaugom...

FAUSTAS

O, nevirpėk! Lai mano žvilgsnis,

Lai mano rankos paspaudimas

Išreiškia tai,

Ką žodis pasakyti neįstengia:

Beribę laimę, džiaugsmą bekraštinį,

Kurs niekad nesibaigs!

Ne, niekadosi! Jo galas — būtų grabas...

O, ne! Jisai

Truks amžinai! Be galo!

Margarita spaudžia jam abi rankas ir išsprūdusi pabėga.
Faustas valandėlę stovi susimąstęs, po to nuseka iš paskos

MARTA

prisiartindama

Sutemo.

MEFISTOFELIS

Reikia eit namõ jau.

MARTA

Norėjau paprašyti jus

Pabūti kiek ilgiau, bet pagalvojau

Apie prakeiktus vietinius žioplius,

Kurie kiekvieną tavo žingsnį seka.

Būk tu šventa, —

Vis vien, žiūrėk, koks norint meleta

Apie tave paleidžia pikta šneką.

O kurgi dingio mūs porà?

MEFISTOFELIS

Lyg du drugeliai nulėkė alėja.

MARTA

Tą poną ji, matyt, įsimylėjo.

MEFISTOFELIS

O jis — mergiotę. Taip nuo seno jau yra.

PAVĖSINĖ SODE

MARGARITA ĮBĖGA VIDUN, PASISLEPIA UŽ DURŲ IR,
PRIDĖJUSI PIRSTUS PRIE LŪPŲ, ŽIŪRI PRO PLYSĮ

MARGARITA

Ateina!

FAUSTAS

įeidamas

Kur, padūkėle, slepies?

Palauk!

Bučiuoja Margaritą

MARGARITA

apkabindama ir bučiuodama Faustą

Tave aš myliu iš visos širdies!

Mefistofelis beldžiasi į duris

FAUSTAS

tryptelėjęs koja

Kas ten?

MEFISTOFELIS

Bičiulis.

FAUSTAS

Kiaulė!

MEFISTOFELIS

Skirtis laikas.

MARTA

jeidama

Taip, jau vėlu.

FAUSTAS

Galiu jus palydėt?

MARGARITA

Bijau mamos... Laimingai!

FAUSTAS

Likit sveikos.

Kaip gaila, kad turiu skubėt!

MARTA

Sudie.

MARGARITA

Lig pasimatymo.

Faustas ir Mefistofelis pasišalina

MARGARITA

Tai protas!

Dievuli šventas! Koks jisai galvotas!

O aš tokia paika, neišmani,

Jog man tiktai pritarti jam belieka...

Kaistu kaip žarija — ir nesugaudau nieko!

Išties, ką randa jis many?

Išaina

OLA MIŠKE

FAUSTAS

vienas

Kilnioji dvāsia, tu davei man visa,
Ko tik prašiau. Ne veltui į mane
Tu savo veidą atgręžei liepsnotą.
Tu man gamtos atvėrei karalystę,
Davei man galią džiaugtis jos grožiu;
Tu leidai ją ne vien šaltai stebėti,
Bet ir įžvelgti jos gelmėn pačion
Nelyginant į savo draugo širdį.
Tu margą virtinę gyvų būtybių
Be perstogės vedi man prieš akis
Ir mokai atpažinti savo brolių
Tyliam krūmokšny, vėjui ir vilny.
Kai girioje griausminga vėtra kaukia,
Kai griūdama galingoji pušis
Aplinkinius kamienus žemėn bloškia
Ir trenksmui jos dusliai kalva atliepia, —
Tu atvangion olon mane vedies,
Ir aš save ir visą savo sielą
Lyg stebuklingam veidrody regiu.
O kai mėnulis tyras ir glosnus
Prieš mano žvilgsnį kopia į padangę, —
Tuomet nuo skardžių, nuo drėgnų kerų

Tartum šešėliai plaukia link manęs
Senų dienų paveikslai sidabriniai
Ir mąstymo aistras many vėsina.

Dabar matau aš puikiai, kad žmogus
Pasaulį veltui ieško tobulybės.
Aš būčiau kaip dievaitis, bet deja!
Mane visur sekioja atkakliai
Tas jžūlus, abuojas palydovas,
Kuris mane taip žemina, jog niekais
Paverčia tavo dovanas visas.
Parodęs man grožybę nematyta,
Jis ugnį slaptą uždegė many, —
Ir aš geidžiu vis pomėgių naujų
Ir neįstengiu meile prisistotint.

Įeina Mefistofelis

MEFISTOFELIS

Ar maklinėt po užkampius dykám
Ir slapukauti tau neįkyrėjo?
Taip pagyventi kiek — smagu by kam,
Bet greit pasigendi gaivesnio vėjo.

FAUSTAS

Nejau kitokio darbo neturi,
Kaip ant manęs tolydžio giežti pyktį?

MEFISTOFELIS

Galiu tave ramybėje palikti,
Jei tavo nuotaika biauři.
Tu amžinai toksai surūgęs,
Toks uvėrus ir nekalbus,

Jog aš tikiuos, kad man nebus
Perdaug nepakeliamas smūgis
Tavos kompanijos netekt.
Meilaukis jam ir linkčiook dienąnakt!

FAUSTAS

Tu prikibai kaip erkė... Nemanau,
Kad mano pareiga — už tai dėkoti!

MEFISTOFELIS

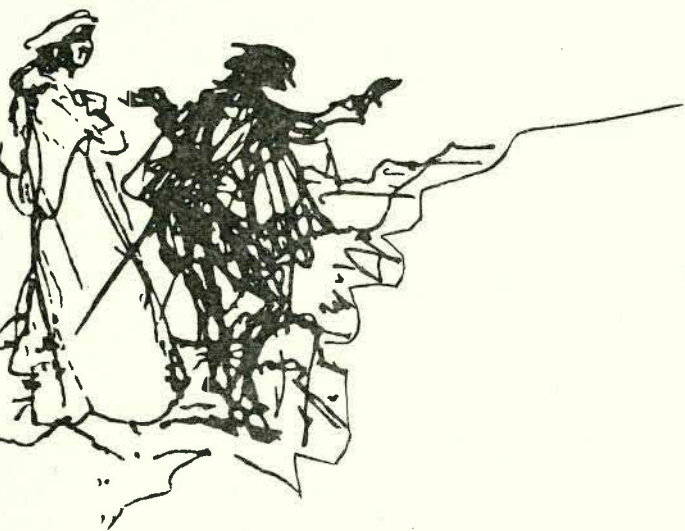
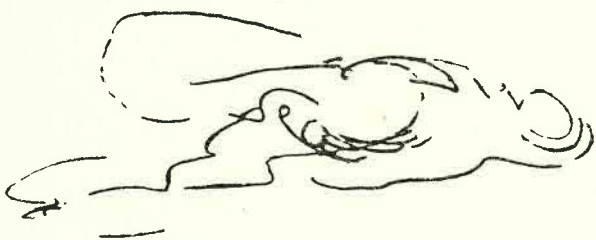
O žemės varganas sūnau!
Ką be manęs tu veiktum, gležnaproti?
Tave išgydžiau aš ilgam
Nuo filosofinio košmaro;
Kitaip — pasaulį šį visiems laikam
Apleidęs būtumei, ko gero...
Apsamanoję akmenis ir drėgni kemsai
Tik rupūžėms patinka! Ar ne gėda,
Kad tu šviesos baidaisi lyg pelėda
Ir kad apkiautęs olose niurksai?
Taip, kabinetinio mokslinčiaus raugu
Gerokai trenkia dar nuo mano draugo!

FAUSTAS

Jei tu žinotum, kiek jėgų semiuos,
Klajodamas miškais, uolom kerpėtom, —
Tu neturėtumei akimirkos ramios
Ir, velnias būdamas, man laimės pavydėtum.

MEFISTOFELIS

Baisus čia malonumas — kalnuose
Kėpsoti po keru miglotą naktį,

Ligi žvaigždžių pakilt

— ne kūnu, tai dvasia,

Į žemės gelmenis mintim prasmegti,
Širdim apglėbti visa, kas kadais
Per šešetą dienelių padaryta,
Ir pasimėgaut polėkiais aukštais
Ar meilės dausose skrajot lig ryto
Ir jaustis nemirtingam, o paskui
Iš karto pliumptelt nuo viršūnės...

Daro nešvankų gestą

Nebesakysiu kur... Tegu jį šunes!

FAUSTAS

Koks tu nepraustaburnis, fui!

MEFISTOFELIS

Mane laikai nešvankėliu, matau!
Juk drovią klausą visados įžeidžia
Tai, ko drovi širdis labiausiai geidžia.
Tiek to. Aš leidžiu pakvailioti tau,
Tiktai nepersūdyk, broleli —
Daryti reikia viską su saiku.
Tu apsiblausęs vėl, skruostai išbalę,
Žiūrėti į tave klaiku...
Tad susiprask: jei taip ilgiau bus,
Tau gresia juodas pamišimo siaubas.
Kol čia dykauji, tavo mylima
Viena savoj grytelėj sėdi,
Apie tave galvoja kliedi,
Iš ilgesio skausmingo leipdama.
Tik ką tavoji meilė kunkuliavo
Ir veržėsi audringai iš krantų
Lyg upė tvinstanti pavasario metu;

Ir štai, kada galingas jausmas tavo
Į sriautą vargšę Gretchen pasigavo, —
Tu išsekai!
Būk tikras, niekur nepabėgs miškai,
Dėl to nusivyliman neįpulki,
O šutink tiesiai miesto link,
Pas nelaimingą savo mulkę,
Ir troškulį jos meilės numalšink.
Ji rymo per dienas prie lango
Ir, žvelgdama liūdnei į dangų,
Į virtinę pilkųjų debesų,
Dainuoja: „Ak, kodėl ne paukštė aš esu!“
Jai valandos nežmoniškai prailgo.
Čia atsidūsta ji, čia krūptelia ūmai,
Čia stovi rūškana, čia šyptelia linksmai,
Ir meilės ašaros jai žvilga.

FAUSTAS

Gyvatė tu! Tikra gyvatė!

MEFISTOFELIS

pusbalsiu

Žūt būt sumurdysiu aš patį!

FAUSTAS

Pradink, piktasis, neminėk man tos,
Kurios beprotiškai geidžiu!
Gudriu šėtonišku žodžiu
Negundyk sielos apniauktos!

MEFISTOFELIS

O Gretchen mąno, kad tu jos baidaisi,
Ir klysta gal ne taip jau baisiai.

FAUSTAS

Su manimi visur ji amžinai,
Visur kaip gyvą ją regiu tolydžio
Ir dievo kūnui net pavydžiu,
Kurį palyti lūpomis jinai!

MEFISTOFELIS

Aš irgi seilę varvinu dažnai,
Vaizduodamasis, kokią stirnų porą,
Ant jos baltos krūtinės tu ganai!

FAUSTAS

Dink, sąvadautojau!

MEFISTOFELIS

Nebeturiu aš noro
Atsakinėt į tavo plūdumus.
Beje, sukūręs vyrą ir mergaitę,
Pats dievas liepė jiems į pažintį sueiti
Ir išbandyti savo gabumus.
Na, liurbi, judinkis ir būk ramus:
Tavęs juk lūkčioja brangioji,
Ir tu pas ją dabar skubi,
O ne į prapultį žygiuoji!

FAUSTAS

Ak, net ir angeliškam jos glėby,
Net ir palaimoje, kurią jos kūnas
Suteikia man, jaučiu be atvangos,
Kokia ji nelaiminga! Aš — klajūnas,
Iškrypęs iš gyvenimo vagos,

Galvotrūkčiais kažkur lekiąs siaubūnas,
Kuris, nelyginant kalnų krioklys,
Bedugnėn bėgdamas, nežiūri į šalis...
O gretimais, gražioj palaukėj,
Mažoj trobelėj, nuo žmonių toli,
Gyveno ji ramiai ir jaukiai —
Skaisti kaip kūdikis, tyli.
Kur aš, nedorėlis, veržiausi?
Kokiais keliais?
Nuo mano siausmo akmenys didžiausi
Gurėjo trupiniais!
Bet aš jos laimę ir ją pačią
Įdūkęs užkliudžiau...
Šėtone, tark už tai man ačiū
Ir išvaduok iš sielvarto greičiau!
Kas bus, tas bus! Tegu drauge su ja
Mane praryja praraja!

MEFISTOFELIS

Nešokinėk, nebūk toks karštakošis!
Verčiau, nuo tvaiko atsikvošęs,
Paguosti ją skubėk. Išties,
Bailys, kuris neranda išeities,
Nusigalabyt pasiruošęs.
Berods, velnių esi priėdęs tu,
Laikytis privalėtum kaip drąsuolis.
Pasauly niekas nēr man taip šlykštu,
Kaip velnias, panikon įpuolęs!

MARGARITOS KAMBARĖLIS

GRETCHEN

viena prie ratelio

Man širdį slegia
Sunki našta,
Ramybė mano
Prarasta.

Be jo aš tarytum
Grabe jaučiuos,
Matyti nenoriu
Saulės skaisčios.

Dega krūtinė,
Galvoj tamsu,
Nesusigaudau,
Nė kur esu...

Man širdį slegia
Sunki našta,
Ramybė mano
Prarasta.

Aš pražiūrėjau
Dėl jo akis,
Kelius išvaikščiojau -
Kur gi jis?

Visur kaip gyvą
Aš jį regiu —
Didingą jo stotą,
Liepsnas akių.

Jo žodžiai liūliuoja
Lyg marių vilnis,
O kaip svaigina
Jo bučinys!

Man širdį slegia
Sunki našta,
Ramybė mano
Prarasta.

Greičiau apkabinti
Aš jį geidžiu,
Ilgiuos glamonių
Jo saldžių.

Sudegti trokštu
Jo glėbio ugny,
Numirt, ištirpti
Jo bučiny!

MARTOS SODAS

MARGARITA IR FAUSTAS

MARGARITA

Tu prižadėk man, Henrikai!

FAUSTAS

Mielai

Aš viską padarysiu tau.

MARGARITA

Sakyk, kaip tavo dvasios reikalai?
Tu — geras, doras vyras, aš matau,
Tiktai kažin ar pamaldus esi.

FAUSTAS

Ne, tu, vaikeli mano, neteisi.
Tave aš myliu; mylimų draugų
Pasaulyje į nieką nemainyčiau.
Aš nedraudžiu kitam eit į bažnyčią.

MARGARITA

To maža. Reik pačiam tikėt.

FAUSTAS

Vargu...

MARGARITA

Kaip nebijai patekti pragarañ tu
Už tai, kad negerbi šventųjų sakramentų?

FAUSTAS

Aš juos gerbiu.

MARGARITA

Bet jų bodies.
Seniai tu bebuvai išpažinties...
O dievą ar tiki?

FAUSTAS

Miela širdele,
Kas drąsiai tvirtint gali,
Jog dievą tiki jis tikrai?
Klebonai, mokslų daktarai
Paruošę turi mums atsakymus gudriausius,
Bet nuo visų jų leipsta ausys.

MARGARITA

Vadinas, netiki?

FAUSTAS

Kam, angelyt,
Iš sykio tokias išvadas daryt?
Kas teigti drįstų,
Kad jis neklysta,
Sakydamas: „Aš jį tikiu“?
Kas nedvejodamas
Ir nesvyruodamas
Galėtų tart: „Ne, netikiu aš jo“?

Jisai, visų maitintojas
Ir viso ko gaivintojas,
Ar nemaitina, negaivina
Manęs, tavęs ir pats savęs?
Padangių skliautas ar netvyro
Virš mūsų galvų,
Kietoji žemė — ne po mūsų kojų?
Ar amžinų žvaigždžių pulkai
Nežvelgia draugiškai į mudu?
Ar viens kitam dabar
Mes į akis nežiūrim?
Ar tai, ką tu regi ir ką girdi,
Kas nuolatos aplink tave
Ore plevena paslaptینگai, —
Ar visa tat nejučiomis
Į tavo širdį nesismelkia?
Tad jausmo ją pripildyk sklidinai
Ir, kai visai laiminga bus jinai, —
Vadink tatai kaip nori — meile, laime,
Vadink dievu!
Nėr vardo tinkamo, yra tik jausmas,
Vien jis tiktai!
O vardas — tuščias garsas,
Dūmelis, į žydrynę pasikėlęs
Ir temdantis vaiskumą jos.

MARGARITA

Gražu klausyt kalbos tokios!
Tą patį skelbia mums ir kunigėlis,
Gal būt, kitais tik žodžiais.

FAUSTAS

Apie tai
Kiekvienas kalba kaip išmano.

Kodėl gi atvirai ir paprastai
Nepasakyt man to, ką sako siela mano?

MARGARITA

Iš pirmo žvilgsnio tu lyg ir teišus,
Bet vis tiek pat man lieka abejonė...
Nepanašus nė kiek tu į krikščionį.

FAUSTAS

Brangioji!

MARGARITA

O, koksai baisus
Tas tavo sėbras!

FAUSTAS

Kaip? Dėl ko, vaikelį?

MARGARITA

Mana širdis tiesiog pakęst negali
To atšiauraus, nelabo sutvėrimo.
Jo veidą regint, siaubas ima...
Lig šiolei tokio padaro matyt
Man dar neteko.

FAUSTAS

Nebijok, mažyt!

MARGARITA

Aš jo bijau, bijau it maro.
Esu aš būdo žmoniško ir gero;
Bet lygiai taip, kaip širdimi visa
Tavęs ilgiuos, taip toji pabaisà

Mane kiekvienąsyk šiurpu nukrato:
Tokių, kaip šitas perėjūnas, — reta!
Atleisk man, viešpatie, jei tai nėra tiesa!

FAUSTAS

Visokių tipų yr, visokių reikia.

MARGARITA

Su juo broliauti būtų man sunku.
Vos pamatau tik išraišką jo klaikią,
Aš tučtuojau ramybės netenku.
Jam, rodos, parašyta ant kaktos,
Kad jis nėra mylėjęs niekados
Ir pilnas paniekos tūžmingos.
Su savo mylimu draugu
Taip lengva man alsuoti, taip smagu!
Bet žybtelia jo žvilgsnis pašaiplingas —
Ir aš jaučiuosi lyg sustingus.

FAUSTAS

Širdele, vyk šalin blogas mintis!

MARGARITA

Pagieža jo — man papiūtis.
Kai tik prieina jis, — iškart
Man lyg ir svetimas darais tu,
Maldos nepajėgiu ištart,
Aitru širdy, ir protas kvaista...
Ar tau nebūna, Henrikai, tas pat?

FAUSTAS

Nemėgsti tu charakterio jo keisto.

MARGARITA

Man laikas eit.

FAUSTAS

Nejau negausiu niekuomet
Ramiai priglusti prie tavos krūtinės
Ir tau išlieti meilės bekraštinės?

MARGARITA

Kad aš viena miegočiau kambary, —
Palikčiau neužšautą durų šovą.
Bet netolies — mamytės lova;
O motina — tokia budri...
Jei mudu ji užkluptų iš netyčių,
Nieku būdu aš to neišlaikčiau!

FAUSTAS

Dėl šito nesirūpink! Štai lašai:
Įpilki jų kad ir labai mažai
Prieš vakarienę į puodelį jos —
Ir ją sapnai saldžiausi užliūliuos.

MARGARITA

Aš spirtis negaliu, kai tu prašai...
Juose nuodų nėra, brangusis?

FAUSTAS

Argi
Tau būčiau jų pasiūlęs, angelyt?

MARGARITA

Tave regėdama, jaučiuosi tavo vergė
Ir, rodosi, by ką sutikčiau padaryt.

Aš dėl tavęs nepabijojau nieko,
Tad ko gi dar man būkštauti belieka?

Išeina

MEFISTOFELIS

jeidamas

Kur tavo pienburnė?

FAUSTAS

Tu vėl mane sekei?

MEFISTOFELIS

Taip, daktare, klausiausi, kaip smagiai
Ji tau į galvą katekizmą kalė.
Mergiotė, regis, šovė ne pro šalį!
Jos visos dievobaimingus jausmus
Be galo vertina, nes tikis,
Jog dievobaimingas jaunikis
Ateityje bus vyras paklusnus.

FAUSTAS

Nejau tu, išgama, nesupranti,
Kad josios angeliška siela
Išganingiausio vien tikėjimo pilna,
Kad ji — tokia švari, skaisti,
Jog gailisi bičiulio savo mielo,
Kuriam, gal būt, skirta kankynė amžina?

MEFISTOFELIS

Kai kavalierius — pernelyg aistringas,
Jį mulkinti kur kas lengviau yra.

FAUSTAS

Ugnies ir purvo mišinį siaubingas!..

MEFISTOFELIS

O fizionomistė ji gera!
Sumojo tučtuojau iš mano minos,
Kad su tokiais, kaip aš, juokaut baisu,
Nes, jeigu ir ne demonas esu,
Tai bent jau piktas genijus. Vadinasi,
Šią naktį...

FAUSTAS

Ko šaipaisi iš merginos?

MEFISTOFELIS

Kaip nesidžiaugti man savu triūsū!

PRIE ŠULINIO

GRETCHEN IR LIZCHEN SU AŠOČIAIS

LIZCHEN

Tu nieko negirdėjai apie Barbę?

GRETCHEN

Ne. Aš perdien namudėj užimta.

LIZCHEN

O man Sibilė porino šj tą...
Praganė pliuškė tvaskė savo garbę!
Prisipuikavo!

GRETCHEN

Kaip tai?

LIZCHEN

Net kalbėt koktu!
Dabar ji sėda ne viena prie stalo —
Ji valgo geria visados už du.

GRETCHEN

Ak!..

LIZCHEN

Taip ir reik! Priėjo liepto galą.
O kaip ji plakėsi prie savojo draugžio,
Kaip šoko, linksminos ir užė!
Visur norėjo būt pirma,
Ėst pyragaičius, maukti vyną
Lyg pasiturinti damà,
Visur gražuolę ji vaidino,
Bučiavo, glostė, paikino vaikiną
Ir ėmė dovanas iš jo nerausdama,
Žodžiu, puikybėn va kaip pasikėlė —
Ir liko pagaliau... be vainikėlio!

GRETCHEN

Vargšėlė!

LIZCHEN

Nevertà ji pagailos!
Mes, doros dukros, darbščiosios verpėjos,
Mes plušam, būdavo, lig vėlumos, —
O ji su meilužiu sau glamonėjas,
Pakampiais glėbesčiuojas per naktis...
Lai, savo begėdystę apgailėjus,
Klūpsčia pazulina bažnyčioje grindis!

GRETCHEN

Tur būt, ją vesti žada jis?

LIZCHEN

Ar tu kvailiu laikai vyruką?
Jisai, ilgai nelaukdamas, paspruko,
Gal nulapsėjo prie kitos...

GRETCHEN

Tikrai,
Pasielgė jos mielas negerai.

LIZCHEN

Po viso to nusmukėlei neverta
Net ir tekėti, nes bernai
Vainiką jai nuplėštų būtinai,
O mergos padury pelų pribertų!

Išeina

GRETCHEN

grįždama namo

Kaip aš liežuvio nevaldžiau,
Kaip drąsiai piktinaus anksčiau,
Matydama, kad mergina sukluo!
Kiek priekaištų iš mano lūpų
Jinai girdėdavo tada!
Ji man atrodė tartum sutepta,
Paduoti ranką jai laikiau aš gėda —
Ir įkliuvau pati dabar į bėdą!..
Bet kaip man gera buvo, kaip smagu
Žemyn riedėti nuodėmės taku!

PRIE MIESTO SIENOS

NISOJE SOPULINGOSIOS DIEVO MOTINOS ATVAIZDAS;
PRIES JĮ AŠOTĒLIUOSE — GĒLĒS. GRETCHEN STATO
ŠVIEŽIAI PRISKINTĄ PUOKŠTĒ

GRETCHEN

O, sopulingoji,
Mielaširdingoji!
Meldžiu, pažvelk į mano skausmus!

Tau siela rauda,
Tau širdį skauda,
Kad šitaip kenčia tavo sūnus,

Ir kaip į tėvą
Kreipies į dievą,
Prašai atjausti jūsų skausmus.

Ar kas numano,
Kaip dega mano
Krūtinė, nerimo pilna?
Dėl ko širdis man blaškos,
Dėl ko tirpstu lyg vaškas, —
Tik t u žinai! Tik tu viena!

Man bloga, bloga, bloga,
Bijau žiūrēt į žmogų,
Nepakeliu akių...

Namo greičiau aš puolu
Ir, kritusi ant suolo,
Verkiu, verkiu, verkiu.

Aplaisčiau ašarėlėm
Ir tas gėles kvapnias,
Kai rytmetį ankstyvą
Sode tau skyniau jas.

Ar saulė tykiai sėda,
Ar keliasi aušra, —
Mane kamuoja gėda,
Ramybės man nėra...

O, sopulingoji,
Mielaširdingoji,
Išgirski balsą mano širdies —
Apgink, apsaugok nuo pražūties!

NAKTIS

GATVĖ PRIEŠ MARGARITOS NAMUS
MARGARITOS BROLIS VALENTINAS, KAREIVIS

VALENTINAS

Kai, būdavo, anais laikais
Mes pokyliaujam su draugais
Ir savo mylimą mergelę
Kiekvienas į padanges kelia,
Išgerti kviesdamas visus, —
Aš sau atsikvempiu ant stalo,
Klausausi jų nekalto melo,
Šypsodamas raitau ūsus,
Paskui, paėmęs taurę drąsiai,
Sakau: „Vienam patinka ta,
Kitam, be abejo, kita.
Bet argi šauniai mano sesei
Kuri prilygtų? Niekada!“
Ir mano balsas tuoj užgožia
Pagyrų tauškalus. Mielai
Visi pagerbia Gretchen grožį,
Ir činksi sklidini stiklai.
Dabar — ne taip! Kiekvienas kvaiša
Tave su duimblais nuolat maišo,
Tulžingai šaipos į akis,

Nesigailėdamas tau sprigtų, —
O tu tik balt it koks vagis,
Nė žodžio niekšui nesakyk tu,
Čiaupykis ar sau plaukus rauk...
Jis nemeluoja — štai kas pikta!
Kitaip jį tuoj išmestum lauk.
Kas ten? Ko tiedu susigūžę
Prie namo sėlina vogčia?
Jei aš nutversiu jos meilužį,
Jis gyvas nepabėgs iš čia!

Ieina Faustas ir Mefistofelis

FAUSTAS

Žvelk, zakristijoje ugnelė amžinoji
Pro langą bliksi; jos liūdna šviesa
Tai gestelia, tai skaidriai suliepsnoja,
Kovodama su gulančia tamsa...
Manoj širdy seniai liepsna užblėso.

MEFISTOFELIS

O aš — tarytum katinas plevėsa,
Kurs patylom išdūlina nakčia
Ieškoti meilės nuotykių ant stogo.
Ne, man, drauguži, visiškai nebloga,
Mane vilioja toji užmačià, —
Aš netveriu džiaugsmu, suradęs progą
Pamerginėt arba nukniaukti ką.
Be to, poryt juk šventė nemenka:
Valpurgijos naktis! Ji tuo garsi,
Kad eina lig aušros galvom visi.

FAUSTAS

Ar gausime tą lobį pamatyti,
Kuris neaiškiai iš po žemių švyti?

MEFISTOFELIS

Gali, broļau, pasveikinti manel
Aš jį mačiau: ten užkasta skrynia,
Pilna auksinių spindinčių monetų;
Tau dirstelėt į ją taip pat vertėtų.

FAUSTAS

Gal žiedas koks yra, gal auskarai,
Kurie lauktuvėm tiktų manajai gražuolei?

MEFISTOFELIS

Atsimenu labai gerai:
Tikrų žemčiūgų buvo ten karoliai.

FAUSTAS

Ak, kaip puiku! Man taip nemalonu
Pas ją ateit visai be dovanų!

MEFISTOFELIS

Naudinga kartais pataupyti skatiką
Ir pasismaginti bent kiek už dyką.
Linkiu sėkmės tau iš širdies
Ir užtatai šią naktį žvainą
Aš padainuosiu dorovingą dainą,
Kuri mums ją apgluminti padės.

Dainuoja, skambindamas gitara

Tuojau prašvis...

Ko slapčiomis

Pas jo duris,

Mergyte, tu dairaisi?

Tu — nekalta,
Nesutepta, —
Bet nebe ta
Iš mylimo pareisi.

Apsižiūrėk
Ir nė per tiek
Juo netikėk,
Nors kalbos jo padorios!
Karštų, suktų
Jo pažadų
Ir pakuždų
Nepaisyk lig altoriaus!

VALENTINAS

išeidamas priekin

Po šimts! Negundyki žmonių!
Užtenka tau čionai skardenti!
Su savo barškynė eik po velnių,
Prakeiktas žiurkių muzikante!

Sudaužo gitarą

MEFISTOFELIS

Na, štai ir po gitaros. Gaila.

VALENTINAS

Belieka tik praskelt makaulę tavo kvailą!

MEFISTOFELIS

Faustui

Į kovą, daktare! Eik šen artyn:
Aš pats vedu tave į mūšį kilnų.
Dar smūgį! Dar! Tiesiog širdin!
Mes sukedensim jį kaip šiltą vilną.

VALENTINAS

Tik pamėgink!

MEFISTOFELIS

Kodėl gi ne?

VALENTINAS

Ak šitaip!

MEFISTOFELIS

Še!

VALENTINAS

Visur jo pilna!
Ar čia tiktai ne velnias prieš mane?
Ranka staiga nutirpo...

MEFISTOFELIS

Faustui

Durk jam!

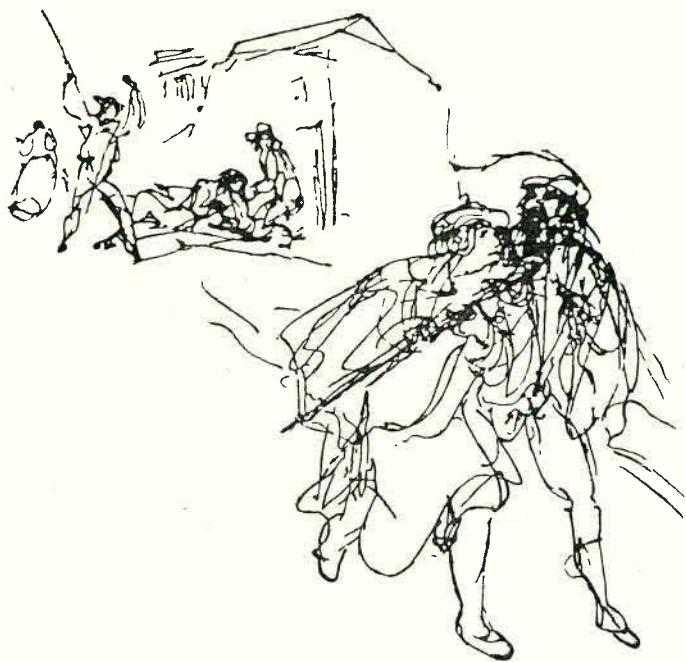
VALENTINAS

krinta

Oi!

MEFISTOFELIS

Storžievis gavo tai, ko geidė!
Bet negaišuokim. Dumkim tuoj.
Girdi? Šauksmai aplink jau aidi.
Aš nebijau policijos, tačiau
Nevirškinu teismų.

MARTA

pro langą

Čionai greičiau!

GRETCHEN

pro langą

Šviesos! Šviesos!

MARTA

Baisus dalykas!

Muštynės kruvinos!

ŽMONĖS

Tas nebegyvas jau.

MARTA

išbėgdama

Kur žmogžudys? Kur užpuolikas?

GRETCHEN

išbėgdama

Kas čia?

ŽMONĖS

Tavosios motinos sūnus.

GRETCHEN

O, viešpatie, apsaugok mus!

VALENTINAS

Žinau, turėsiu mirti greit,

Išvykti į kelionę paskutinę.

Ko, moterys, paleidot kakarinę?

Nutilkit. Prašom prie manęs prieit.

Moterys apstoja Valentina

Sesute, tu esi jauna,
Dar neprityrus mergina
Ir iškrypai iš dorų kelio.
Įspėti noriu aš tave:
Kad jau tapai paleistuve,
Tai duok sau pilną valią!

GRETCHEN

O, dieve! Broli, ką šneki tu?

VALENTINAS

Kam dievą kišt į purvą šitą?
Kas atsitiko, tas ir liks,
Kas turi būt, tas ir įvyks.
Dabar su vienu tu pradėjai;
Jo darbą tęs kiti mėgėjai,
O kai lig tuzino prieis,
Tai visas miestas plauks būriais.

Kai darbas užgema gėdingas,
Nerodo niekam veido jis,
Ir juodas šydas paslaptingas
Jam dengia niekšiškas akis.
Jį dar lopšy užsmaugti reik,
Kitaip — jis auga, auga, auga,
Bet negerėja nė per plauką,
Šviesos nebijo jau beveik,
Biauresnis darosi kasdien
Ir veržiasi aikštėn.

Jaučiu: nebetoli laikai,
Kada net seniai ir vaikai
Bėgs nuo tavęs lyg nuo raupsuotos,

Kai tavo akys ašarotos
Bauginsis tų, kurie tave
Matys praeinančią gatve.
Nebepuikausi tuokart šičia
Su gryo aukso grandine
Ar su apykakle puošnia,
Nebeisi, kekše, į bažnyčią,
O styrinėsi pašaliais
Su driskiais tartum klipatà...
Ir jeigu tau dangus atleis, —
Ant žemės būsi prakeikta!

MARTA

Verčiau nustokit piktint žmones
Ir melskit viešpaties malonės!

VALENTINAS

Jei aš galėčiau kumščiu tvoti
Tau, sąvadautoja šlykšti, —
Visi visi darbai pikti
Iškart man būtų dovanoti.

GRETCHEN

Už ką man, vargšei, kančios tos?..

VALENTINAS

Nurimk, sesuo. Gana raudoti.
Garbės, niekingai prarastos,
Nebeatgausi... Tu pati
Mane myriop dabar siunti, —
Ir kaip kareivis, kaip narsuolis
Pas dievą žengia tavo brolis.

Miršta

K A T E D R A

MIŠIOS. VARGONŲ IR GIESMIŲ GARSAI. GRETCHEN
ŽMONIŲ MINIOJ; UŽPAKALY JOS — PIKTOJI DVASIA

PIKTOJI DVASIA

Ne šitaip, Gretchen, tu kadaise,
Skaisti ir nekalta,
Ėjai bažnyčion
Ir iš maldaknygės senos
Kalbėjai poterius,
O tavo vaikiška galvelė
Žaidimais buvo užimta
Daugiau negu dievu!
Ko, Gretchen,
Tu susimąšiusi?
Koks negandas tau sielą slegia?
Gal tu meldies
Už vėlę motinos,
Kuri per tavo kalnę
Taip nelemtai
Užmigo amžiams?
Kieno ten kraujas
Ant slenksčio tavojo?
Ar paširdėj
Nespurda tau nauja gyvybė?

Ar nerimasčio ir slaptos vilties
Tavęs ji nepripildo?

GRETCHEN

Aiman!
Kaip atsiginti
Nuo tų baisių minčių,
Kuriuos manęs
Nė mirksniui nepalieka?

CHORAS

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla.*

vargonų gausmas

PIKTOJI DVASIA

Dangaus rūstybė
Grūmoja tau!
Trinitas gaudžia!
Atsiveria grabai —
Ir tavo siela
Iš pelenų
Į amžinas kančias
Drebėdama pakyla!

GRETCHEN

Kur pasidėt?
Mane taip dusina
Vargonų gaudesys,
Giedojimas
Draskyte drasko širdį!

* Greit rūsti diena ateis,
Virš pasaulis pelenais.

CHORAS

Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet adparebit,
Nil inultum remanebit*

GRETCHEN

Tvanku man čia,
Trošku!
Pilioriai mūriniai
Ir skliautai niūrūs
Taip gula ant pečių!..
Man oro trūksta!

PIKTOJI DVASIA

Kur nori bėk, —
Vis vien dėmės gėdingos
Tu nepaslėpsi niekur.
Čionai tvanku? Tamsu?
O, vargas tau!

CHORAS

Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus?
Cum vix justus sit securus**

-
- * Sostan dievas atsisės
Ir kiekvieną teist pradės...
Ką slėpei, tai paaiškės.
** Kur tu, vargše, pasidėsi,
Ką tu viešpačiui kalbėsi,
Kai prieš galią jo drebėsi?

PIKTOJI DVASIA

Šventieji nuo tavęs
Atsuko veidus,
Ir ranką tau paduot
Dorieji bijo... Vargas!

CHORAS

Quid sum miser tunc dicturus?

GRETCHEN

Kaimyne, flakonėlj!.. Bloga man!

Krinta be sąmonės

VALPURGIJOS NAKTIS

VIETOVĖ HARCO KALNUOS, NETOLI ŠIRKĖS IR ELENDO
FAUSTAS IR MEFISTOFELIS

MEFISTOFELIS

Tu jau, tur būt, mielai apžergtum šluotą?
Raitom ant ožio drūto sėsčiau aš:
Mes turim dar sukart nemažą plotą.

FAUSTAS

Pasiramsčiuodamas lazda gumbuota,
Aš pėdinsiu toliau, kol kojos neš.
Kam trumpinti kelionę? Man smagu
Paklaidžiot po tarpeklių labirintą,
Stebėti, kaip kriokliai putoti krinta,
Ir kopt aukštyn vingriu kalnų taku.
Nepatogumai tie manęs nevaržo!
Jau dvelkia štai pavasariu nuo beržo,
Atrodo atjaunėjus net pušis.
Greit ir širdy pavasaris pražys!

MEFISTOFELIS

Ne, manyje žvarbu ir šalta viskas;
Bet man patinka pūgos ir sniegai.
Apdilusio mėnulio rausvas diskas
Vos žerpėja ir šviečia taip menkai,

Jog prietemoj į medį ar į uolą
Lengvai pakaušį prasiskelt gali.
Tegu žaltvykslė (ją regiu iš tolo!)
Pavadovauja mums kely.
Mane girdi tu, klystžvake judrioji?
Ko migloje be tikslo žiburiuojai?
Draugužė, stabtelėk šiek tiek
Ir lig viršūnės mudviem pašvitėk.

ŽALTVYKSLE

Nors ir esu pripratus mėtyt pėdas,
Bandysiu eiti tiesiai. Bet vis vien
Svyruosiu tai kairėn, tai dešinėn.

MEFISTOFELIS

Tu žmogų mėgdžioji? Turėtum gėdos!
Vardan šėtono — ženkl pirmyn tvirtai,
O ne — tave užpūsiu kaip matai!

ŽALTVYKSLE

Jūs — ponas čia. Kaip tarnas paslaugus
Darau, kas liepta man. Tačiau šią naktį
Nuo burtų visas kalnas girtas bus,
Tad jeigu aš nelygiai imsiu degti,
Perdaug nebūkit priekabus.

FAUSTAS, MEFISTOFELIS, ŽALTVYKSLE

dainuoja pakaitomis

Į sapnų ir burtų sritį
Mes įkėlėme jau koją.
Tarp niūkių kalnų ir gojų
Veski mus, kad atsiskleistų
Nykūs plotai nematyti.

Pažiūrėki, ar ne keista?
Medžiai lankstosi kaip smilgos
Ir kažkur tolyn vis bėga,
O uolynų nosys ilgos
Tįsta, knarkia lyg pro miegą.

Savo lóviu akmeningu
Upeliukas vos teškena.
Ką girdžiu aš? Giesmę seną?
Meilės tolimą dejonę?
O gal tai prisiminimas
Praeities dienų laimingų,
Atdūsis ar gal svajonė
Apie prarastą rytojų?
Tarsi amžių padavimas
Aidas viską atkartoja.

Ū-hū-hū! — pelėda ūkia.
Iš šiltų lizdų ištrūkę,
Lekia pempė, kėkštas, gandas.
Krūmais plumpsi salamandros —
Storapilvės, ilgakojės.
Iš uolų, griovų smėlėtų
Lenda šaknys ir šakojas,
Rangos, raitos kaip gyvatės,
Kad apnarpliot mus galėtų, —
Tūkstančiais gyvų polipų
Raizgosi, aukštyn vis lipa,
Ir keleivis, jas pamatęs,
Krūptelia... Laukinės pelės,
Įvairių spalvų ir dydžio,
Skuodžia samanom tolydžio,
O ugninių mūsų spiečiai
Sumišai į orą kelias
Ir tamsioj padangėj šviečia.

Bet sakyk, ar mes žingsniuojam,
Ar tik vietoj stoviniuojam?
Viskas tartum susimaišė,
Medžiai vaipos lyg pakvaišę,
Upės meta savo vagą,
Lyg laužai žaltvykslės dega...

MEFISTOFELIS

Še tau skverną! Koptk j kalną,
Pažiūrėk j šitą šoną —
Ir regėsi kaip ant delno
Skaisčiai žėrintį Mamoną.

FAUSTAS

Virš padūmavusios lomos
Keista rausva šviesa matyti:
Gilyn ji sunkiasi ir plyti
Lig pat bedugnės glūdumos;
Čia ją užbloškia rūkas pilkas,
Čia vėl ji tvyla migloje
Ir tyvuliuoja tartum šilkas
Ar driekias blizgančia gija;
Čia alma kaip sidabro sriautas,
Dauboj vingiuojasi linksmi,
Čia po tamsiais kalnyno skliautais
Be ženklo dingsta vėl ūmai.
Štai skrieja kibirkštys liepsnotos
Lyg aukso smilčių sūkurys,
O ten antai — gūbrys uolotas,
Lig pat viršaus ugnim žėrįs!

MEFISTOFELIS

Mamona pasistengė šventės proga
Iliuminuot namus ir stogą.

Gerai, kad atvykai tu. Aš jaučiu:
Prasideda pats antplūdis svečių!

FAUSTAS

Sparnais galingais plaka viesulai,
Nuo kojų verčia, eit neduoda...

MEFISTOFELIS

Į kalno grobus kibti privalai,
Nes nudardėsi į kiaurymę juodą.
Siūruoja šniokščia giria visa.
Užgulė ją tamsa.
Išgirdę audrės artėjančios gandą,
Apuokai nubudinti skrenda,
O vėtra taršo medžius ir krūmus;
Gaudžia miško skliautuotas rūmas,
Nuo uragano sverdi stulpai
Ir lyg dūžtančio laivo stiebai
Braškėdami lūžta... Girdi,
Kaip žalių milžinų kamienai tvirti
Su griausmu viens ant kito griūva,
Kaip ākmens ir kerplėšos verčias į krūvą
Ir kūlvartom lekia su vėjais išvien
Pačion prarajos gelmėn?
Sakytum griūtys drebina orą,
Ir kur tik klausai,
Visur aidi balsai
Siautulingo raganų choro.

RAGANŲ CHORAS

Bus linksma Brokene šiandieną!
Rugiai — žali, gelsva ražiena...

Ten Urianas laukia mūs.
Per kalnus, klonius, per liūnūs
Pulku mes traukiam išdidžiai,
Ir smirda laumės ir ožiai.

BALSAS

O Bauba, žiežula senoji,
Viena ant kiaulės atrisnoja!

CHORAS

Ištįso raganų vora...
Tokios nematė dar pasaulis!
Bet Bauba — kelrodė gera,
Nors joja ant deglosios kiaulės.

BALSAS

O tu iš kur?

BALSAS

Nuo Iizenšteino.
Apuoko gūžton neseniai
Aš pažvelgiau... Trauk jį velniai!

BALSAS

Pašauk! Taip niekas neišeina...
Kur tu veržiesi?

BALSAS

Man baugu!
Bijau pikčiurnos tos nagų!

RAGANŲ CHORAS

Ramiau! Nors kelias ir ne koks, —
Badytis šakėmis ne laikas:
Ko gero, motina ir vaikas
Toj kamšaty drauge nusprogs.

RAGANIAI

pusė choro

Mes, vyrai, šliaužiam kaip vėžliai.
O moterys, kai tik pajuto
Šėtono kvapą, tuoj sukruoto
Ir veržias priekin įžūliai.

Kita pusė choro

Tegu lapnoja sau bėgom
Ar kabalduoja apžargom!
Berods, netrūksta čia vikruolių,
Kurie pralenks jas vienu šuoliu.

BALSAS

viršuj

Mes — jau pačioj kalnų kaubrėj,
O jūs dar ten, paežerėj?

BALSAS

apačioj

Visu būriu į viršų žeriam!
Mes išsimaudėm taip švariai,
Jog nevaisingos pasidarėm...

ABU CHORAI

Naktis gūdi, naktis tamsi.
Mėnulis dingo debesy.

Pliskédamas lyg meteoras,
Padangę skrodžia laumių choras.

BALSAS

apačioj

Ei, stabtelèkit! Neskubèkit!

BALSAS

viršuj

Ko jūs tenai, tarpekly, rékiat?

BALSAS

apačioj

Gal kas manęs pasigailės?
Aš jau ketvirtą šimtą metų
Kapstaus iš šitos pragarmės,
Bet nieks, deja, manęs nemato.

ABU CHORAI

Ant šakių sėsk ar ant lazdos,
Apžerki ožj arba šluotą!
Kas atsiliks, tas niekad os
Nebepateks į laumių puotą.

PUSRAGANĖ

apačioj

Kiek laiko véltui aš stenu,
Toje pat vietoj tipenu!
Jau kitos įropštė į viršų,
Mane pakalnėje pamiršo.

RAGANŲ CHORAS

Pagelbsti laumėm tepalai,
Bures atstoja skarmalai.
Tad geldon sėskis kaip į valtį,
Bandyk į orą pasikelti!

ABU CHORAI

Kai kalno ketera dūluos
Apačioje, po mūsų kojų, —
Išnersim visos iš miglos
Ir žemėn tūpsim ant šilojų.

Leidžiasi

MEFISTOFELIS

Koks negirdėtas bruzdesys!
Šimtai baidyklių kūliais lapatuoja,
Baksnojas, grumdos, rankom maskatuoja,
Spiegimas, kauksmas kurtina ausis,
Ir viskas kibirkščiuoja, čirška, dvokia...
Nesi, tur būt, regėjęs vaizdo tokio!
Laikykis, nes žemyn nusprūst gali.
Kur tu?

FAUSTAS

Čionai.

MEFISTOFELIS

Jau taip toli?
Palauk, aš veikia padarysiu tvarką,
Pasinaudodamas man suteikta valdžia!
Iš kelio, šunauja! Patsai šėtonas čia! —

Kabinkis, daktare, į mano švarką,
Ir sprukime kur nors. Aš pamačiau
Kažkokią keistą šviesą aname brūzgyne;
Tad maukime tenai greičiau!
Ta spūstis net ir man — baisi kankynė.

FAUSTAS

Tu — prieštaravimo dvasia, tikrai!
Kur dingo visas tavo apsukrumas?
Ir ko į Brokeną mus nešė aitvarai,
Jei tu iš sykio taikstais nert į krūmus?

MEFISTOFELIS

Ten, prie ugniakuro, tuojau svečiai sueis.
Mes rasime kompaniją gan jaukią.

FAUSTAS

Mane žioruojanti viršūnė traukia.
Žiūrėk: jau dūmai verčias kamuoliais,
Ir demono pagerbti minios plaukia.
Mįslių tenai nemaža atsiskleis!

MEFISTOFELIS

Bet ir naujų iškils nemaža. Laĩ sau
Puotauja į sveikatą ponai dideli!
Man daug smagiau pabūti nuošaly,
Aš etiketo juk nepaisau.
Taigi kur nors prisėskime ramiai
Ir pašnekėkime savybėį intymiai.
Antai, pažvelki, ragana jauna
Plika išsirengė; o štai žynė sėna
Nuogybę savo droviai dangsto.

Tave aš noriu perspėti iš anksto:
Būk mandagus su jom — ir tuo būdu
Tikrai nebus tau šičia nuobodu.
Girdžiu orkestrą. Kaip nedarniai groja!
Tačiau prie jo priprasti reik.
Žinok, kad atvykai tu ne į rojų!
Klausk manęs ir drąsiai priekin eik.
Akim apmeski visą lauką plyną!
Ką pasakysi? Argi ne gražu?
Tarp šokančių porelių knibždėlyno
Liepsnoja spraga dešimtys laužų.
Pasmalžiaut, išgert, skaniai užkasti
Puikiausia próga šiandie. Ko gi dar?

FAUSTAS

Kaip tu manai prisistatyt dabar?
Kipšu? O gal žadi raganium apsimesti?

MEFISTOFELIS

I n k o g n i t o keliauju paprastai.
Bet šventądien turiu būt ordinuotas.
Teisybė, aš nesu apdovanotas
Riteriniu raiščiū, bet užtatai
Kanopą manąją čia vertina aukštai.
Va sraigė atropoja; duodu žodį,
Jinai mane tuoj pat užuodė
Ir tiesia jau snukutį mūsų link.
Čionai užsimaskuot nė nemėgink!
Sustokime pradžioj pas tą ugnele;
Mes būsim kaip piršlys su jaunikiu.

Kreipdamasis į senukus, kurie sėdi prie gruzdančių žarijų

Ko, ponai, sėdite prie plėnių lyg sušalę?
Daugiau energijos linkiu!
Lai snaudulį jums muzika išvaiko!
Panuobodžiaut namie turėsit laiko.

GENEROLAS

Kaip galima tauta pasitikėti?
Tu jai tarnauji, garbę jos gini,
O ji — nelyginant koketė,
Kuriai patinka tik jauni!

MINISTRAS

Šiandieną sau kiekvienas viską glemžias.
Sena dorybė — pamiršta.
Pakol mes reiškėme šį tą,
Pasauly viešpatavo aukso amžius.

PRALOBĖLIS

Kadais ir mes krutėjom daug žvaliau,
Perdaug nebuvom skrupulingi
Ir jautėmės gana galingi,
Bet gumbą gavom pagaliau...

RAŠYTOJAS

Sakykite, ar verta dar iš viso
Rašyt protingas ir geras knygas?
Jaunų nemokšų tiek dabar priviso,
Kad nebeims jų niekas į rankas!

MEFISTOFELIS

ūmai pasivertęs nukaršusiu seniu

Belieka laukti teismo paskutinio.
Sudie, kalnų viršūne, lik sveika!

Prakiuro mano jau statinė,
Vadinas, greit pasaulio pabaiga.

LAUMĖ SKUDURININKĖ

Ei, ponai, pirkit, nepraleiskit prógos!
Galiu pasiūlyt prekių įvairių,
Visokio šlamšto begalę turiu,
Pasirinkimas, dievaži, neblogas!
Pasidomėkite daiktais,
Kurie štai išdėlioti guli:
Žinokite, kiekvienas jų kadais
Yra pražudęs priešą ar bičiulį.
Tas senas kardas kraujo nemažai
Kare praliejo; iš ano bokalo
Į gerklę pylėsi nuodų lašai —
Ir žydintys veidai iš karto balo;
Nėr tokio žiedo čia, kuris
Nebūtų suvedžiojęs bent vienos gražuolės,
Nėr durklo, su kuriuo piktadarys
Iš pasalų ko nors nebūtų puolęs.

MEFISTOFELIS

Tu smarkiai atsilikusi, tetule!
Seni grebėzdai mūs nesuvilios.
Lai jie ramiai rūdija sau, lai dūli!
Mes trokštame naujybių. Kurgi jos?

FAUSTAS

Tokios margos ir įspūdingos mugės
Nelaukiau. Ji apstulbino mane!

MEFISTOFELIS

Tiesiog ant sprando lipa man minia...
Jos kvaitulys dar neatslūgęs.

FAUSTAS

Kas ten?

MEFISTOFELIS

Lilitė.

FAUSTAS

Kas ji per viena?

MEFISTOFELIS

Nejaugi pats tu nesumoji?

FAUSTAS

Paaiškink man.

MEFISTOFELIS

Jinai — pirmoji
Adomo, jūsų protėvio, žmona.
Bijoki jos banguojančių plaukų!
Jei toji moteris vyriškį jauną
Į jų verpetą pasigauna,
Atgal ištrūkti jam sunku.

FAUSTAS

Antai jauniklė sėdi ir seniokė;
Atrodo, jiedvi bus jau prisišokę.

MEFISTOFELIS

Ne, balius dar pačiam pasiutime.
Patrypkime su jom šiek tiek. Eime!

FAUSTAS

šokdamas su jaunikle

Aš obelį sapnuos regėjau,
Du obuolaičius pastebėjau:
Mane jie į pagundą vedė...
Aš strykt — ir įsliuogiau į medį!

GRAŽUOLĖ

Šie stebuklingi rojaus vaisiai
Nuo seno jums patinka baisiai.
Kas nori, tas jų rasti gali
Ir mano žydinčiam sodely.

MEFISTOFELIS

šokdamas su senioke

Aš sapnavau, kad stoviu vienas
Pas kuplią liepą; jos kamienas —
Įskilęs, ir matau aš drevę,
Kuri mane baisiausiai žavi.

SENĖ

Šauniajam ponui arkliakojui
Už komplimentą aš dėkoju.
Tikiuos, kad, jei mane tu myli,
Tai užtaisysi liepoj skylę.

PROKTOFANTASMISTAS

(„Sėdynregis“)

Kas leido šokti jums? Įrodyta visų,
Jog dvasios — neapčiuopiamos, bekūnės
Ir joms yra nežinomos galūnės.
Siaubingas įžūlumas, iš tiesų!

GRAŽUOLĖ

šokdama

Ko jis į mūsų balių atsibastė?

FAUSTAS

šokdamas

Lai plempia sau! Nereikia nusigąsti.
Jisai — nežmoniškai gajus,
Visur jis lenda, pirmas lekia,
Visur tuoj kiša savąjį dvylekį
Ir svarsto: judate — ar vietoj stovit jūs?
Bet ypač apmaudu jam būna,
Jei peikiat jo sukrypusį malūną,
Nestypsot ištryptoj duobėj
Ir drįstat lenkti jį nepagarbiai.

PROKTOFANTASMISTAS

Kaip? Jūs dar vis čionai? Koksai skandalas!
Gal mes viduramžių gyvenam tamsoje,
Kad bestijų pablūdusių gauja
Taip smárkauja? Tegu jus galas!
Su prietarais kovoju aš seniai,
O Tegely vis vien vaidenasi velniai,
Nebèr tiesiog kur dingt nuo velniavos!

GRAŽUOLĖ

Nesukit, meldžiamasis, mum galvos!

PROKTOFANTASMISTAS

Aš kategoriškai pareiškiu dvasiom:
Mes jūsų tironijos nepakęsim!

Ko šiaušiatės nelyginant ežiai?
Prieš tai aš kuo griežčiausiai protestuoju
Ir ketinu pradėti šnekėti piktuoju!

Šokiai nenutrūksta

Jei nekalbėsit su manim gražiai
Ir nesielgsit taip, kaip dera,
Poetams ir velniams
paskelbsiu kryžiaus karą!

MEFISTOFELIS

Nebegalėdamas pakelt skriaudos,
Jis bėlon atsisės po valandėlės;
Į užpakalį įsisiurbs jam dėlės
I r d v a s i a j o n u o d v a s i ū išvaduos.

Faustui, kuris nustoja šokęs

O kam gi tu paleidai damą savo,
Kuri taip šauniai šoko ir dainavo?

FAUSTAS

Jai beringuojant kažin ką,
Pelė raudona iš burnos išsprūdo.

MEFISTOFELIS

Tu ačiū pasakyk, kad ne pilka!
Esi opus labai, staigoko būdo.
Nekreipki jokio dėmesio į tai.

FAUSTAS

Paskui...

MEFISTOFELIS

Kas dar?

FAUSTAS

Mefistai, ar matai
Šią dailią, bet išblyškusią žmogystą?
Ji, lyg supančiota, šlepsena pamaži
Ir nuostabiai į Gretchen panaši.

MEFISTOFELIS

Laimingas tas, kas josios nepažįsta!
Bedvasę, blankią šmėklą tu regi;
Jos išvaizda — tokia baugi,
Jog gyslose nenorom stingsta kraujas,
Ledinis žvilgsnis — toks klaikus,
Jog akmeniu pavirsta tuoj žmogus...
Medūzos mitas tau juk nebenaujas.

FAUSTAS

Numirėliškai žiūri akys šitos,
Lyg neužspaudė jų ranka gaili.
O kūnas — tarsi mano Margaritos,
Kuria džiaugiausi meilės svaiguly!

MEFISTOFELIS

Tai monai tik, lengvatikis drauguži!
Joje kiekvienas mato savąją meilužę.

FAUSTAS

Kiek ilgesio ir kiek kančios gilios
Aš pastebėjau žvilgsny jos!
Ir kaip keistai brūkšnys raudonas,
Tarytum ženklas peilio ašmenų
Ar vos žymus siūlelis plonas,
Aplinkui eina jos kaklu leinu.

MEFISTOFELIS

Teisybė. Kaip žinia, Persėjas
Kadais nukirto galvą jai,
Bet vargšė gali ją laisvai
Po pažastim laikyt. Atsikvošėjęs,
Žygiuok su manimi kartu
Į kauburį, kur dunkso netoliese:
Lyg Prateris* ten linksma šiuo metu,
Ir tu spektaklį pamatyt galėsi. —
Ką jūs čia darot?

SERVIBILIS

(Pataikūnas)

Šiandie premjerà.
Eis paskutinė, septintoji pjesė, —
Tokia jau čia tradicija yra.
Vaidinimą parašė mums mėgėjas,
Mėgėjai ir atliks; tatai žinot svarbu.
Aš pats taipogi dirbu iš idėjos:
Kilnoju uždangą. Sudie! Skubu.

MEFISTOFELIS

Veikla tavoji ragany kalnė
Be galo džiugina mane!

* Prateris — didelis parkas Vienoje, pramogų vieta.

VALPURGIJOS NAKTIES SAPNAS

arba

OBERONO IR TITANIJOS AUKSINĒS VESTUVĒS

INTERMEDIJA

REŽISIERIUS

Darbštūs Mydingo vaikai
Ilsisi šandienā.
Brokenas ir jo miškai
Mums atstoja scenā.

ŠAUKLYS

Švenčiam aukso vestuves!
Vēl bičiuliais liekam!
Bartis, peštis tarp savēs
Nepatarčiau niekam.

OBERONAS

Jeigu dvasių dar nēra,
Jas iškviesti verta:
Mūs karališka pora
Tuokias trečią kartā.

PUKAS

Apsuptas minios draugų,
Atpūkštuoja Pukas;
Nesigaili jis jėgų —
Striuoksi, liuoksi, sukas.

ARIELIS

Angelišku balseliu
Gieda Arielis, —
Klausos arijų meilių
Laumės raganėlės.

OBERONAS

Dėmesio! Kada šeimos
Santykiai payra, —
Bent savaitei nuo žmonos
Reik atskirti vyrą.

TITANIJA

Jeigu juodu nuolatos
Tarp savęs kariauja, —
Lai pasėdi ji pietuos,
Jis — aplanko šiaurę.

VISAS ORKESTRAS

fortissimo

Mašalų, svirplių šimtai
Laumžirgių komanda,
Varlės kvarklės ir uodai
Savo balsą bando.

SOLO

Štai atplumpina dambrà
Ir pro nosį barbìa.
Orkestrantė ji gera,
Gina mūsų garbę!

NESUSIFORMAVUSI DVASIA

Rupūžės galva, straublys,
Snapas, laumės kinka...
Nei gegutė, nei dramblys!
Bet į posmą tinka.

PORELĖ

Per atolą, per rasas
Mes tapsenam dviese.
O kada gi į dausas
Tu, bernyt, nuskriesi?

SMALSUS PAKELEIVIS

Mano akys niekad dar
Dyvų tiek nematė...
Negi aš regiu dabar
Oberoną patį?

ORTODOKSAS

Nei nagų, nei uodegos.
Ir karaliū dedas.
Bet jis velnias, nēr kalbos, —
Kaip dievai Elados.

ŠIAURIETIS MENININKAS

Ligi šiol ne ką paišiau:
Čia man trūksta oro!

Vykt Italijon greičiau
Pajutau aš norą.

PURISTAS

Kam patekau aš kaip kvailys
Į tą šėtono kūdrą?
Iš raganų visų tik trys,
Manding, vartoja pudrą.

JAUNA RAGANĖLĖ

Dažai, milteliai, skudurai
Vien senėms teikia grožio,
O aš va sėdžiu atvirai
Nuoga ant savo ožio.

MATRONA

Vaizduojatės, kad amžinai
Vis dailios, jaunos būsit?
Esu tikra, jog būtinai
Dar gyvos jūs supūsit.

KAPELMEISTERIS

Mašalai, pulkai uodų
Pas nuogalę skrenda!
Nusigrįžo nuo gaidų
Net varlių komanda!

VĖPŪTĖ

pasisukdama į vieną pusę

Rinktinė publika! Pati,
Sakyčiau, grietinėlė!
Visi išauklėti, rimti!
Šiurkštumo — nė šešėlio.

Pasisukdama į kitą pusę

Prasmekit pragaro gelmèn,
Pasiutę velnio šunes!
Kitaip aš pulsiu pragarmèn
Nuo kalno šio viršūnės!

KSENIJOS

Atgužėjom mes, vabzdžiai,
Žnyplēm apginkluoti,
Norim pagarbą gražiai
Kipšui atiduoti.

HENINGSAS

Kikena, juokias į akis,
O mūsų nė negirdi...
Galų gale jie pasakys,
Kad turi jautrią širdį!

MUSAGETAS

Iš džiaugsmo sau trinu rankas.
Puikiausia laumių šventė!
Su mūzomis yra kur kas
Kebliau man sugyventi.

BUVĘS SAVO LAIKŲ GENIJUS

Be baimės ženk paskui mane.
Te skverną tau. Laikykis!
Poetui Brokeno kalnė
Derėtų būt kaip sykis.

SMALSUS PAKELEIVIS

O kas yra tasai stuobrys,
Status, tiesus kaip mietas?
Vis jėzuitų ieško jis
Ir sau neranda vietos.

GERVĖ

Žuvauju tvenkinį drumstam
Ir skaidriame upely.
Bendraut su velniu net šventam,
Man rodos, ne pro šalį.

PASAULIETIS

Davat kai mūsų planeta —
Plaukiąs į dangų laivas.
Kai griaudžia raganų puota,
Ji meldžiasi ar maivos.

ŠOKĖJAS

Kas ten dudena pabalėj?
Kas ten meldyne lala? —
Tai žaliame raiste baubliai
Užgrojo madrigalą!

TANCMEISTERIS

Net ir kupročiai, ir pampliai,
Net ir šleiviai suklypę
Suskato šokti. Kaip mikliai
Jie vartosi ir trypia!

SMUIKININKAS

Visi dalyviai tos rujos
Seniai būt sužvėrėję...
Dambros garsai nuramdė juos
Lyg muzika Orfėjo.

DOGMATIKAS

Jei kipšas mūsų buityje
Iš tikro turi svorį, —
Jį pripažinti teks, deja,
Ar nori, ar nenori.

IDEALISTAS

Tai, kas čia darosi, baisu.
Matyt, man protas maišos.
Esmi pradžia daiktų visų,
Bet vis dėlto aš kvaišas.

REALISTAS

Aš — gan stiprus, geros galvos
Ir ne iš kelmo spirtas.
Tačiau šiandieną vos-ne-vos
Krutu, lyg būčiau girtas.

SUPERNATŪRALISTAS

Pažinęs esmę slėpinių,
Bent kartą aš suprasiu,
Kad, jeigu esama velnių, —
Yra ir gėrio dvasių.

SKEPTIKAS

Jie lobio ieško, puola ten,
Kur klystžvakė sutvisko.
Šėtonas tuo patinka man,
Kad abejoja viskuo.

KAPELMEISTERIS

Varlės, laumžirgiai, uodai,
Šlykštūs diletantai!

Elgtis prašome rimtai, —
Jūs gi muzikantai!

APSUKRUOLIAI

Mes, lyg paukšteliai virš lankų,
Visur laisvai lakiojam.
Kur kojomis praeit sunku,
Ten einam aukštyn kojom.

NEVYKĖLIAI

Mes ponai buvome aukšti,
Užtat mus griebė velnias.
Kiaurai mūs padai pratrūpti,
Pratrintos visos kelnės!

ŽALTVYKSLĖS

Nors iš pelkėtų raguvų
Atklydome čionai mes,
Bet jaučiamės kaip tarp savų
Ir linkime jums laimės!

KRINTANTI ŽVAIGŽDĖ

Žemyn aš nučiuožiau žvaliai
Nuo spindinčių padangių —
Ir štai dryksau dabar žolėj,
Pakilt nebeįstengiu...

DRUČKIAI

Suskiai, kūtvėlos jauni,
Traukitės iš kelio!
Mes, burliungiai, mes, kresni,
Nūdien turim galią.

PUKAS

Cit! Laikykitės kukliau,
Drimbos neraliuoti!
Pukas nori pagaliau
Jus nukonkuruoti.

ARIELIS

Jei sparnais dosni gamta
Šmėklas apdalino,
Skriskit pas kalnelį tą,
Tūpkit ant gėlyno!

ORKESTRAS

pianissimo

Gęsta žvaigždės pamaži.
Dainos nebeaidi.
Tirpsta debesys palši.
Rūkas išsisklaidė...

R Ū Š K A N A D I E N A .

LAUKAS

FAUSTAS, MEFISTOFELIS

FAUSTAS

Vienui viena didžiausiame varge! Visų atstumta, ilgai ji klaidžiojo kaip elgeta beglobė — ir štai dabar suimta! Jinai, tokia žavinga ir skaisti, uždaryta kalėjimui ir pasmerkta nežmoniškoms kančioms it kokia nusikaltėlė! Deja! Deja! — Ir tu, menkysta, tu, vylingas demone, drįsai visa tat nuslėpti nuo manęs? Na, ką gi, džiūgauk dabar ir įnirtingai vartyk savo velniškas akis! Aš negaliu pakęsti tavęs, vien nuo vaizdo tavo darosi man koku! Sunku įsivaizduot: kalėjime — ir baisiausiame varge! Atiduota piktosioms dvasioms ir bejausmės žmonijos teismui! O tu stengies tuo tarpu mane užliūliuoti savo niekingom pramogėlėm, slepi nuo manęs visą jos padėties klaikybę, nė piršto nepajudini ir ramiai stebi, kaip jinai žūva.

MEFISTOFELIS

Ne ji pirmoji.

FAUSTAS

Šuva! Kraupus išgama! — O visagale dvasia! Gražink tam šlykštynei jo pirmykštį šuns pavidalą, kuriuo jis dažnai naktimis lutendavo priešais mane, parmušdamas nuo kojų nerūpestingus keleivius ir dėdamas jiems ant pečių letenas. Paversk tą atmatą vėl kirminu, kad jisai šliaužiotų prieš mane žemėje ant pilvo, o aš jį galėčiau su panieka mindžioti ir trypti. — Ne pirmoji! — O, siaubas, siaubas, kurio neaprėpia žmogaus protas! Vadinasi, kiek tokių kaip jinai yra jau nugarmėję pražūties bedugnėn? Nejaugi praamžis — toks negailestingas, kad jam vienōs aukos neužteko visų paskesniųjų kaltei išpirkti? Širdis man plyšta iš sielvarto, bežiūrint į šią vieną kankinę, o tau likimas tūkstančio nekaltų būtybių kelia juoką!

MEFISTOFELIS

Štai mes ir prisifilosofavom, štai ir priėjom liepto galą, kur žmogaus išmonė — visiškai bejėgė. Kam gi draugauji su mumis, jei toji draugystė yra tau nepakečiama našta? Pasišovei skraidyti, o pats bijai, kad apsisuks galva? Kas prie ko pristojo — mes prie tavęs, ar tu prie mūsų?

FAUSTAS

Nešieпки taip įžūliai savo plėšrių dantų, biaurybe! Dyvina, didi dvasia, tu, kuri teikeis parodyti man veidą savo! Tu pažįsti mano širdį ir sielą, — tad kam gi užkorei man tą gėdingą kompanioną, kuris mėgaujasi svetimom nelaimėm ir džiaugias kitų pražūtīm?

MEFISTOFELIS

Ar jau viskas?

FAUSTAS

Išgelbék jã arba — saugokis! Bũk tu prakeiksmu prakeiktas tũkstančiams metũ!

MEFISTOFELIS

Aš negaliu atšauti geležinės velkės, sutraukti jai bausmingũ pančių. „Išgelbék!“ Kas gi įstũmẽ jã prapultin — aš ar tu?

Faustas paklaikusiu žvilgsniu dairosi aplink

Tur būt, mielai stvertumeisi perkũnũ? Laimẽ dar, kad dangaus griausmai ne trumpaamžio žmogelio valioj! Sutriuškint nepaklusnũjį — štai bũdas, kurio visad griebias tironas, nebesugalvodamas kitos išeities.

FAUSTAS

Vesk mane tenai! Ji turi būt laisva.

MEFISTOFELIS

Bet tu statai save į didelį pavojũ! Žinok, kad mieste dar gyvi tavo juodo, kruvino darbo pėdsakai. Ties nusi-kaltimo vieta skraido dabar dvasios kerštininkės, tykodamos sugrįžtant žudiko.

FAUSTAS

Ir tu man kalbi tai? Te viso pasaulio žmogũdystės užgriũva ant tavo galvos, baisenybe! Vesk mane, sakau tau, ir išlaisvink jã.

MEFISTOFELIS

Gerai, nuvesiu tave. Bet atsimink: mano jėgos ribotos. Negi visas dangus ir žemė yra ištiesai šėtono valdžioj? Aš užmigdysiu kalėjimo sargą, o tu griebk tuoj raktus ir patsai savo rankom išvaduok ją. Budėsiu lauke, užburti žirgai bus paruošti, ir mes nudanginsim jus toli. Tatai — mano galioj.

FAUSTAS

Greičiau! Į kelionę!

NAKTIS

PLYNAS LAUKAS

**FAUSTAS IR MEFISTOFELIS PRASKRENDA ANT JUODŲ
ŽIRGŲ**

FAUSTAS

Ko prie ešafoto jos lekia pulku?

MEFISTOFELIS

Užkūrė štai ugnį ir verda kažką.

FAUSTAS

Į orą pakyla ir leidžiasi vėl...

MEFISTOFELIS

Tai raganų sùeiga.

FAUSTAS

Smilko ir šlaksto...

MEFISTOFELIS

Tiek to, nesustokim. Pirmyn!

KALĖJIMAS

GELEZINĖS DURYS; PRIEŠ JAS FAUSTAS SU RAKTŲ
RYSULIU IR LEMPA

FAUSTAS

Vėl manyje — gėlos ir skausmo jūra,
Vėl virpa man širdis kaip kitada.
Šiame rūsy, už šito drėgno mūro,
Kankinas ji, švari ir nekalta.
Ko tu delsi? Tau ją baugu išvysti?
Įeik! Drąsiau! Ko nesirýžti?
Arti jos paskutinė valanda.

Griebiasi už spynos

Balsas viduje dainuoja

Pasileidusi močia
Nužudė mane!
Nenaudėlis tėvas
Suėdė mane!
Surado sesuo
Mano kaulus plikus,
Nugabeno juos
Į laukus.
Aš raibà gegute pavirtau
Ir skraidau!

FAUSTAS

atrakindamas duris

Grandinės žvangčioja, šiaudai lyg lapai švokščia...
Girdžiu ją, bet nežino to jinai.

Jeina

MARGARITA

gūždamasi ant gulto

Mirtis ateina. Galas man! Kas tóks čia?

FAUSTAS

pusbalsiu

Tai aš! Laisva tu būsi amžinai.

MARGARITA

puldama Faustui prie kojų

Jei tu žmogus, atjauski mano vargą!

FAUSTAS

Tyliau — išbudinsi iš miego sargą!

Bando nutraukti grandinės

MARGARITA

klaupiasi

Žinau aš, budeli, ką nori tu daryt!

Bet dar vidunaktis... Kodėl toksai žiaurūs tu?

O, atidėk bent iki ryt

Sprendimą rūstų!

Nejaugi to tau ne gana?
Esu jauna,
Tokia jauna!
Graži buvau — ir užtatai aš žūstu!
Turėjau mylimą, dabar esu viena,
Bijūnai sutrempti, nuvyto puokštė...
Meldžiu, paleisk, paleisk mane greičiau,
Pasigailėk! Tavęs aš nemačiau...
Ką tau aš padariau? Ko iš manęs tu trokšti?

FAUSTAS

Tiek skausmo nepakelsiu aš, deja!

MARGARITA

Tuojau einu. Aš — tavo valdžioje.
Tik leisk pažindyt, pamyluot dukrele.
Man davė pasidžiaugti ja nakčia
Ir vėl pagróbė... Gal kur nors prie kelio
Iš keršto pakasė vogčia
Ir skelbia, kad tai aš žudikė.
Apie mane apylinkėj kai kas
Dainuoja netgi dainuškas!
Taip, regis, pasakoj yra nutikę,
Bet kuo gi aš dėtą,
Kad šitaip darė pamotė pikta?

FAUSTAS

puola prieš ją ant kelių

Aš, tavo mylimas, guliu prie tavo kojų!
Tave aš išvaduosiu iš pavojų.

MARGARITA

klaupiasi šalia jo

Ant kelių pulkim abudu!
Melskimės! Ten, padury,
Pragaras visas sujudo,
Žiojas gelmė niūri...
Dvasia piktoji
Šiurpiai kvatoja,
Staugia liepsnų sūkury!

FAUSTAS

garsiai

Gretchen! Gretchen!

MARGARITA

įsiklausydama

Tai balsas mano draugo!

Pašoka. Grandinės krinta

Ne, netikiu dar ausimis...
Bet aiškiai jį girdėjau. Kurgi jis?
Laisva esu! Nieks durų nebesaugo!
Jau, rodos, savo mieląjį regiu,
Geidžiu glamonių jo svaigių!
Pro kipšų kauksmą ir šnypštimą,
Pro veriantį dantų griežimą
Mane jis meiliai pašaukė vardu.
Kame jisai? Aš jo neberandu...

FAUSTAS

Aš čia.

MARGARITA

Tu su manim? Tu čia?

Apkabindama jį

Tai jis! Dabar — ką reiškia man kančia?

Kalėjimo grandinių nebijau!

Aš laisvėj būsiu vėl tuojau!

Išgelbėta esu!

Štai ta siaura gatvytė,

Kur teko pirmąsyk tave matyti,

Antai sodelis, kuriame kartu

Su Marta laukėm, kol ateisi tu.

FAUSTAS

traukdamas ją su savim

Eime! Eime!

MARGARITA

O, palūkėki!

Su tavimi taip gera man!

Glostydama jį

FAUSTAS

Skubėki!

Žinok, kad tavo gaišatis

Abu mus pražudys.

MARGARITA

Kaip? Nebenori net bučiuot manęs, brangusis?

Praėjo laiko taip mažai,

O tu jau savo Gretchen pamiršai?..

Kaip tai nuožmu iš tavo pusės!
Kur tu skubi?
Mane kadaise smaugdavai glėby,
Ir tavo žvilgsny kiekvienam ir žody
Man švietė rojus. Pabučiuok mane!
O jeigu ne, —
Pati tave bučiuosiu! Koks tu šaltas,
Koks nebylus! Lyg iš akmens iškaltas!
Kur dingo meilė tavo?
Kodėl taip greitai išgaravo?
Nežinia...

Nusisuka nuo jo

FAUSTAS

Tave karštai mylėsiu! Būk rami.
Tik nespirk, tik eik su manimi!
Mieloji, pagalvok, ką tu darai...

MARGARITA

atsigrįždama į jį

Tai tu? Nejaugi tu tikrai?

FAUSTAS

Taip, taip!

MARGARITA

Vadinas, tu nuplėšei grandines
Ir atėjai išlaisvinti manęs?
Kaip tau, drauguži, nebaisu?
Ar numanai, kas aš tokia esu?

FAUSTAS

Gūdi naktis jau blendžiasi. Greičiau!

MARGARITA

Motulę negyvai aš užmigdžiau,
O kūdikėlį savo,
O mūsų dukrą, dukrą t a v o, —
Tu ją meni? —
Prigirdžiau tvenkiny.
Gal aš sapnuoju? Duok šen ranką!
Tai tu?.. Gerai, — nereik, užtenka...
Kokia jinai gliti, drėgna!
Kokia glosni! Bet ji — lyg kruvina!..
Ką padarei tu! Paklausk bent kartą,
Nušluostyk ją — ir kišk į makštį kardą!
Prašau tave!

FAUSTAS

Nejudink praeities
Ir nežudyk manęs!

MARGARITA

Nebūkštauki mirties!
Gyvensi tu! Kai man šviesa užges,
Tuoju liepk iškasti tris duobės:
Pirmoj palaidoki motulę,
Greta lai brolis mano guli;
Mane užkask truputį atokiau,
Tik ne per daug toli... Paskiau
Mažylę prie krūtinės man padėki.

Su kuo gi dar miegoti aš galiu?
Su savo mielu bičiuliu?..
Ši laimė nebegrįš jau niekados!
Nors tavyje lyg niekas nepakito
Ir į mane taip draugiškai žvelgì tu, —
Bijau aš tavo povyzos keistos.

FAUSTAS

Nusiramink, duok ranką man.
Eime!

MARGARITA

Kur?

FAUSTAS

Laisvèn.

MARGARITA

A, kapan?

Einu su mielu noru aš! Tenai
Sapnuosis man mirties sapnai.
Tačiau toliau — nè žingsnio... Kurgi tu?
O, Henrikai, palauk!

FAUSTAS

Na, einam. Greit!

Anga atidaryta.

MARGARITA

Nedrįstu...

Vilties nebèr. Kur dingti man? Kur eit?
Jie įkandin sekios mane vis viena.

O, kaip klaiku svetur klajot,
Ramybės niekad nežinot
Ir išmaldos prašyt kas dieną!
Galų gale sučiups... O, kaip klaiku!

FAUSTAS

Jei taip, aš su tavim lieku.

MARGARITA

Mažylę išgelbėt skubėki!
Ženk tiesiai į girią,
Tolyn vis, į priekį
Pagal upeliuką, taku.
Paskui suk į šalį.
Prie kūdros lieptelį
Tu rasi: po juo, kairėje,
Vargšėlė dar spurda —
Ji dar nenugurdo.
Išgelbėk, išgelbėki ją!

FAUSTAS

Apsigalvok! Tik žingsnis — ir esi laisva.

MARGARITA

Pasukim užuolanka: čia, ties kalva,
Viena ant akmens mano motina sėdi.
Šalta kaip ledas jinai...
Viena ant akmens mano motina sėdi
Ir galvą linguoja liūdnei.
Ji styro, sustingus po miego sunkaus,
Ir niekad nebeatsigaus.

Jinai vis miegojo, dabar tik pabudo...
Miegojo kietai ir ilgai,
Kad meile džiaugtis galétume mudu...
Laimingi tai buvo laikai!

FAUSTAS

Jei nebèra geresnio bũdo,
Turèsiu smurto griebtis aš.

MARGARITA

Jisai tau nieko doro neatneš!
Be reikalo šneki. —
Paleisk! Kam žiauriai taip mane sugniaužei?
Lig šiol buvau perdaug tau nuolanki.

FAUSTAS

Atsigodèk, brangioji! Greit išauš diena!

MARGARITA

Diena? Taip, mano paskutinè
Gyvenimo diena! Aš ją laikiau
Diena vestuvių... Atsargiau:
Neprasitarki niekam,
Kad vienu du mes pasiliekam,
Kad pas mane buvai dabar.
Kas atsitiko — atsitiko.
Mergystè sutrypta, nebèr vainiko...
Bet mes pasimatysim dar,
Tiktai ne šokiuose, o, ne! —
Žiūrèk, kas daros! Užianti minia
Užplũdo áikštes ir gatves...

Tuoj jie mane į ešafotą ves...
Jau varpas dindi... Perlaužta lazda...
Jau klūpau surišta.
Visi, lyg plieno šaltojo pabūgę,
Nustėrę laukia kirvio smūgio,
Kuris ant mano kaklo kris...
Tyla. Aplinkui vaikščioja mirtis.

FAUSTAS

Verčiau nebūčiau gimęs niekadosi!

MEFISTOFELIS

tarpdury

Skubėkit — arba judviem galas.
Gana plepėti be naudos!
Rytuos padangė jau pabašus.
Užsisėdėjot per ilgai:
Nerimsta, prunkštauja žirgai.

MARGARITA

Kas ten išdygo iš po žemių?
Tai jis! Tai jis!
Tur būt, į šią šventyklą ramią
Manęs atėjo... Vyk jį pro duris!

FAUSTAS

Tu privalai gyvent, mana širdie!

MARGARITA

Aš visagalio teismui atsiduodu.

MEFISTOFELIS

Faustui

Greičiau! Man jūsų laukti nusibodo.
O gal tu čia lieki? Tada sudie.

MARGARITA

Gerasis dieve, tavo aš esu!
Apginkite mane jūs, cherubinau,
Neleiskit žūti sielai grynai! —
Šalia tavęs man, Henrikai, baisu...

MEFISTOFELIS

Ji pasmerkta!

BALSAS IŠ AUKŠTYBIŲ

Išgelbėta jinai!

MEFISTOFELIS

Faustui

Bėk iš čionai!

MARGARITOS BALSAS

iš rūsio, silpnėdamas

O, Henrikai!

И. В. Гете

ФАУСТ

На литовском языке

Redaktorius *Vyt. Bložė*

Viršelis dail. *V. Bačėno*

Techn. redaktorius *V. Zdancevičius*

Korektorė *M. Bielinskienė*

Pasirašyta spaudai 1960.VI.20. Leidinio Nr. 2949. Tiražas
20 000 egz. Popierius 82×108¹/₃₂ — 4,063 pop. l. = 13,32
sp. l.; 8,7 leid. l. Spaudė valst. K. Poželos v. spaustuvė
Kaune, Puškino 11. Užs. Nr. 1565.

Kaina 4 rb 20 kp

7—10